

IAGTTAGELSE AF EN INTERESSEORGANISATION - DVCA

MORTEN WORSØE ANDERSEN

KANDIDATAFHANDLING
CAND.SOC. POLITISK
KOMMUNIKATION OG LEDELSE

COPENHAGEN BUSINESS
SCHOOL

VEJLEDER: TOR HERNES
INSTITUT FOR ORGANISATION

AFLEVERINGSDATO:
29. JUNI 2009
ANTAL ANSLAG: 180.323
ANTAL NORMALSIDER
A 2.275 ANSLAG: 79,5

Executive summary

The starting point of this thesis is the fact that there are a growing number of organizations, which describe themselves as associations or interest organizations. One such organization is the Danish Venture Capital & Private Equity Association (DVCA). It is an organization, which has other organizations as members. This is the theoretical point of departure for the thesis, because it seems like this type of organization has not received much attention from organizational researchers. To provide a thorough analysis of the interest organization, which has organizational members, the thesis uses the findings of Göran Ahrne and Nils Brunsson (2008) regarding meta-organizations, and combines this with Niklas Luhmann's concept of organizations as autopoietic systems. Therefore, the purpose of the thesis is to analyze the interest organization, as an organization made up of decisions communications, which has members, that are also organizations made up of decisions communications. Looking at DVCA, its decisions, its self-description and the representation made possible by the self-description does this.

The thesis consists of **three analyses**. The **first** analysis is a discussion of how we can look at the meta-organization with other organizations as members from an autopoietic perspective. In the analysis we find that autopoietic organization systems can have other organizations as members, by deciding on their membership. By doing this, the meta-organization creates an internal construct of the member, and therefore it changes its self-understanding and self-description. The **second** analysis looks at DVCA's membership conditions and self-descriptions. By looking at a concrete decision to change DVCA's membership conditions we construct two periods in the lifespan of the association. By doing this we find that the decision to change the membership conditions recursively produces changes in DVCA's self-descriptions. In the **third** analysis we look at DVCA's possibility for representation given the changes in membership conditions and the enrolment of new types of organizations as members in DVCA. We find that having different kinds of organizations as members results in a paradox. DVCA handles the paradox by ignoring it and by creating self-descriptions that orients the members towards DVCA and its unity. There is openness or contingency in DVCA's description of the members, because all organizations are unique as a result of their autopoiesis. We also find that DVCA cannot dictate the decisions of the member organizations, because they are autopoietic systems. Lastly, DVCA cannot know if it fulfils its purpose, to represent the members, because it cannot see if the members feel represented.

Finally we sum up the general theoretical implications of the thesis. The interest organization with other organizations as members creates new communicative connection points by changing its membership conditions. The interest organization changes its understanding of itself and its surroundings and thereby its self-descriptions, when it decides to enrol new types of organizations. There is an openness or contingency in the interest organization's self-descriptions and this allow member organizations to connect to it and use it as a premise for their own decisions. The interest organization cannot dictate the decisions of the member organizations, because they are autopoietic systems. And the interest organization cannot know if it fulfils its purpose, to represent the members, because it cannot see if the members actually feel represented.

Indhold

Executive summary	1
1 Indledning	5
2 Problemfelt	7
2.1 Research gap	7
2.2 Formålet med afhandlingen.....	7
2.3 Problemformulering	8
2.3.1 Underspørgsmål 1.....	8
2.3.2 Underspørgsmål 2.....	9
2.3.3 Underspørgsmål 3.....	9
2.4 Målgruppe	9
2.5 Formalia og analyseteknik	10
2.6 Afhandlingens struktur.....	10
3 Analysestrategi.....	12
3.1 Teorivalg.....	12
3.1.1 Iagttagelse.....	13
3.1.2 Operationalisering af analysestrategien.....	15
3.1.3 Konditionering af ledeforskelle.....	16
3.1.4 Teoretiske begreber	17
3.1.5 Iagttagelse af metaorganisationen.....	20
3.1.6 Teoretisk afgrænsning og kritik.....	21
3.2 Empirivalg.....	22
3.2.1 Empiriske definitioner.....	23
3.2.2 Empirisk afgrænsning og kritik.....	24
4 Meta-organisationen som et autopoietisk system	26
4.1 Indledning	26
4.2 Meta-organisationen.....	26
4.2.1 Organisationen ifølge Ahrne og Brunsson	27
4.2.2 Meta-organisationen til forskel fra den individbaserede organisation	28
4.3 Organisationen som autopoietisk system	31
4.3.1 Beslutningen og dens paradoks.....	32
4.3.2 At iagttage organisationen, når denne består af beslutninger.....	34
4.3.3 Selvbeskrivelser.....	34
4.3.4 Delsystemer.....	35
4.4 Beslutningen om medlemskab	36
4.4.1 Personens medlemskab af organisationen	38
4.4.2 Organisationens medlemskab af meta-organisationen	40
4.5 Opsummering 1.....	41
5 DVCA's medlemskabsbetingelser og selvbeskrivelser	44
5.1 Indledning	44
5.2 To perioder i DVCA's liv.....	44
5.3 DVCA før indoptagelsen af nye medlemstyper	46
5.3.1 Medlemskabsbetingelserne før.....	48
5.3.2 Delsystemernes medlemskabsbetingelser før.....	49
5.4 DVCA efter indoptagelsen af nye medlemstyper	50
5.4.1 Indoptagelsen af private equity-selskaber som beslutning	51
5.4.2 Indoptagelsen af business angels som beslutning	52
5.4.3 DVCA's navn og formål efter indoptagelsen.....	53
5.4.4 Medlemskabsbetingelserne efter.....	54
5.4.5 Delsystemer og medlemskabsbetingelser efter.....	55

5.5	DVCAs selvbeskrivelser	57
5.6	Opsummering 2.....	60
6	DVCAs mulighed for repræsentation.....	62
6.1	Indledning	62
6.2	Medlemmernes iagttagelser af DVCAs formål	62
6.3	Repræsentationen.....	65
6.3.1	Navnet som repræsentation	66
6.3.2	Ledelsen rolle som repræsentant	67
6.3.3	Repræsentation af det associerede medlem	68
6.3.4	Selvbeskrivelsens mulighed for repræsentation	70
6.4	Afhandlingens teoretiske implikationer for interesseorganisationen.....	72
6.5	Opsummering 3.....	74
7	Konklusion	77
8	Perspektivering	81
8.1	Empiriske perspektiver	81
8.2	Teoretiske perspektiver	82
9	Litteratur og empiri	84
9.1	Litteraturliste	84
9.2	Empiriliste	86

Figurer og tabeller

Figur 1:	Afhandlingens opbygning og analysestruktur	10
Figur 2:	Iagttagelse	13
Figur 3:	Anden ordens iagttagelse	14
Tabel 1:	Ledeforskelle og analyseformer	16
Figur 4:	Kommunikationens enhed.....	18
Tabel 2:	Forskelle mellem at forstå meta-organisationen som Ahrne og Brunsson og forstå den som et autopoietisk system	21
Tabel 3:	Forskelle mellem organisationen og individet ifølge Ahrne og Brunsson	28
Figur 5:	Beslutningens paradoks.....	33
Figur 6:	Delsystemer.....	36
Figur 7:	Beslutningspræmisser i organisationens autopoiesis.....	37
Figur 8:	Meta-organisationens iagttagelse af medlemmet.....	41
Tabel 4:	Forskelle og ligheder mellem Ahrne og Brunssons forståelse af meta-organisationen og en autopoietisk forståelse af meta-organisationen.....	42
Figur 9:	DVCAs uddifferentiering i delsystemer før 2004.....	48
Figur 10:	DVCAs uddifferentiering i delsystemer efter 2004	56
Figur 11:	Ændringen i DVCAs medlemskabsbetingelser og selvbeskrivelser	59
Tabel 5:	Medlemmernes forventninger til DVCA ifølge strategien for 2008-2010	63
Tabel 6:	Udsagn i DVCAs medlemsundersøgelse	64

1 Indledning

Vi har igennem det seneste år set, hvordan at de finansielle markeder har været præget af en ustabilitet, hvis man skal gå tilbage for at finde. Denne ustabilitet har medført en stor usikkerhed blandt virksomhederne i den finansielle sektor. Ustabiliteten har betydet et øget krav om ansvarlighed og gennemsigtighed, da de finansielle virksomheder ses som årsagen til krisen og de har derved været udsat for en stigende opmærksomhed.

En mulig løsning på kravet om gennemsigtighed og en håndtering af usikkerheden går i retning af organisering. Ved at organisere sig indbyrdes kan virksomhederne kommunikere i sprog og logikker, der ikke relaterer sig til deres formål, og herved håndtere noget af usikkerheden, der omgiver dem. Et bud på deres behov for organisering er interesseorganisationer, der kan kommunikere på vegne af dem og repræsentere dem.

I Danmark og internationalt kan vi se en generel stigning i antallet af organisationer, der kan betegnes som foreninger eller interesseorganisationer (Ahrne og Brunsson, 2008: 17-22). Alligevel virker det ikke som om, at disse interesseorganisationer har været genstand for meget opmærksomhed fra organisationsforskere og de er et forholdsvis ubeskrevet blad, når det kommer til teoretiske analyser, der analyserer dem som netop organisationer (Ahrne og Brunsson, 2008: 2).¹

Et eksempel på en sådan interesseorganisation er Dansk Venturekapital- og Private Equity Forening (DVCA). Den adskiller sig fra interesseorganisationer som eksempelvis Amnesty International, ved at den har finansielle virksomheder som medlemmer. Den er altså en organisation, der har andre organisationer som medlemmer. Men hvordan kan en interesseorganisation have andre organisationer som medlemmer? Det er en problematik, som jeg har fået øje på gennem min relation til DVCA, og det er den, som jeg belyser i denne afhandling. Jeg vil dog lægge ud med at præsentere DVCA.

Dansk Venture Kapital Forening² blev stiftet i år 2000. Foreningens fokus var dengang at være interesseorganisation for de danske venturekapital-selskaber. Den blev stiftet på baggrund af en stigning i de investeringer i opstartsvirksomheder, der er venturekapital-selskabernes forretningsområde og havde ved stiftelsen 12 medlemmer. DVCAs daværende formål var primært at repræsentere medlemmernes interesser over for politikere og medier og sørge for en udveksling af viden på områder af fælles interesse (DVCA, 15.03.2000).

¹ En simpel søgning på CBS's bibliotek efter termen "interesseorganisation" giver 2 resultater.

² DVCAs navn før 2004.

I 2004 blev foreningens medlemsbase udvidet, idet andre typer af investeringsvirksomheder og investorer nu kunne søge om medlemskab. Det drejede sig om private equity-selskaber og business angels. Hermed blev DVCA interesseorganisation for venturekapital-selskaber, private equity-selskaber og business angels (DVCA, 22.04.2004a). Ved udvidelsen af DVCA skiftede foreningens formål også, idet det nu blev at fremme alle medlemstypernes interesser. Den skiftede også navn til Dansk Venturekapital- og Private Equity Forening, som fortsat er foreningens juridiske navn.

I dag har DVCA omkring 190 medlemmer fordelt i de tre kategorier venturekapital, private equity og business angels samt en fjerde kategori, der betegnes associerede medlemmer. Medlemsgrupperingerne relaterer sig til medlemmernes formål, altså om de foretager venturekapital-, private equity- eller business angel-investeringer. DVCAs medlemmer betaler et kontingent, der er afhængigt af medlemsgrupperingen, den mængde investeringskapital medlemmet forvalter for venturekapital- og private equity-medlemmerne samt antallet af medarbejdere for de associerede medlemmer (DVCA, 08.11.2008). Udover medlemmerne har DVCA en bestyrelse, der løbende udskiftes ved afstemning. Den har en række udvalg, der relaterer sig til de enkelte medlemsgrupper, samt tematikker som uddannelse, rammebetingelser, juridiske forhold og analyse. DVCAs sekretariat ligger i den gamle Børsbygning ved siden af Christiansborg og sekretariatet deles med en anden interesseorganisation nemlig IT-Branchen.

2 Problemfelt

2.1 Research gap

I indledningen så vi, hvordan afhandlingen tager sit udspring i en specifik organisation, nemlig DVCA, der er interesseorganisation for danske risikovillige investeringsselskaber. Således er vi ved mit "research gap". For hvordan kan vi beskrive og analysere interesseorganisationer, der har andre organisationer som medlemmer?

Ahrne Göran og Nils Brunsson har analyseret organisationer, der har andre organisationer som medlemmer i deres bog "Meta-organizations" (2008). De beskæftiger sig ikke eksplicit med interesseorganisationer, men alle organisationer, der har andre organisationer som medlemmer. Selvom de finder mange interessante problematikker og karakteristika vedrørende meta-organisationen, som det vil blive præsenteret i kapitel 4 om meta-organisationen som autopoietisk system, så anlægger de en strukturel forståelse af organisationen. Denne forståelse indfanger ikke organisationens dynamik og udvikling. En teoretisk indgang til en beskrivelse af organisationen, der indfanger både struktur og proces, er Niklas Luhmanns systemteori. Den tager sit udgangspunkt i det teoretiske begreb autopoiesis og beskriver organisationen som et autopoietisk system (Hernes og Bakken, 2003: 1512).³ Organisationen knytter herved beslutninger an til beslutninger. Den autopoietiske teori har dog ikke været benyttet til at analysere interesseorganisationen i særligt stort omfang og da slet ikke interesseorganisationen, der har andre organisationer som medlemmer. Deraf mit research gap og det teoretiske formål med afhandlingen.

2.2 Formålet med afhandlingen

Hvis vi samler de to teoretiske perspektiver på organisationen og syntetiserer dette til et problemfelt, så er formålet med nærværende afhandling at analysere og beskrive interesseorganisationen som et autopoietisk organisationssystem, der har andre autopoietiske organisationssystemer som medlemmer. Dette har implikationer for forståelsen af interesseorganisationens formål, dens selvforståelse, dens medlemmer og dens mulighed for repræsentation.

³ For at adskille Luhmanns systemteori fra den almene systemteori, der er grundlaget for det meste af organisationsteorien, benyttes fremover betegnelsen autopoietisk teori.

2.3 Problemformulering

Ovenstående problemfelt afføder problemformuleringen, som er omdrejningspunktet i denne afhandling:

- Hvordan kan en interesseorganisation, her Dansk Venturekapital og Private Equity Forening (DVCA), via sin selvbeskrivelse være repræsentativ for flere typer af medlemmer?

Ved at tage udgangspunkt i denne problemformulering lægges der op til en analyse af DVCA som autopoietisk organisationssystem. Herved bliver fokus at analysere en specifik type af organisationssystem, nemlig meta-organisationen og endnu mere specifikt interesseorganisationen, der har andre organisationer som medlemmer. I forhold til den konkrete organisation, DVCA, er målet at fremanalysere, hvordan DVCA forstår sig selv og hvordan denne selvforståelse ændrer sig på grund af en ændret medlemssammensætning.

Problemformuleringen fordrer 3 underspørgsmål, der dels vil være styrende for specialets strukturering og dels vil understøtte problemformuleringen. Det første delspørgsmål er teoretisk underbyggende, hvorefter de to andre er empirisk og analytisk funderet.

Sammenholdt bringer de tre underspørgsmål nye teoretiske perspektiver på interesseorganisationen, der har organisationer som medlemmer – hvilket vil blive diskuteret i sidste del af kapitel 6.

2.3.1 Underspørgsmål 1

- Hvordan kan vi fra teoretisk perspektiv iagttage meta-organisationen som et autopoietisk system?

Dette underspørgsmål og dermed delanalyse 1 lægger op til en teoretisk diskussion af, hvordan vi kan beskrive organisationen ifølge Luhmann og hvordan vi kan beskrive det, som Ahrne og Brunsson (2008) betegner som meta-organisationen ud fra Luhmanns teori om autopoietiske systemer.

For at diskutere meta-organisationen i lyset af Luhmanns teori, vil Ahrne og Brunssons centrale pointer vedrørende meta-organisationen og hvordan, denne er forskellig fra individbaserede organisationer, først blive præsenteret. Efterfølgende vil det blive diskuteret, hvordan vi kan beskrive meta-organisationen i en autopoietisk optik, og en opsummerende sammenligning vil blive foretaget.

2.3.2 Underspørgsmål 2

- Hvordan påvirker udviklingen i DVCA's medlemssammensætning foreningens betingelser for medlemskab og selvbeskrivelser over tid?

Dette underspørgsmål lægger op til en analyse af DVCA som meta-organisation og hvordan den beslutter betingelserne for medlemskab. Herved fremanalyseres, hvordan beslutningen har indvirkning på organisationens grænse; systemet og dens semantik; dens selvbeskrivelser, i organisationens rekursive selvproduktion.

2.3.3 Underspørgsmål 3

- Hvordan ændres DVCA's muligheder for at repræsentere flere medlemstyper og hvilke teoretiske implikationer har afhandlingen for forståelsen af interesseorganisationer?

Dette spørgsmål sammenholder de teoretiske pointer, der blev fundet vedrørende meta-organisationen i kapitel 4 og de empiriske konklusioner vedrørende DVCA's betingelser for medlemskab og dens selvbeskrivelser, der blev fundet i kapitel 5. Dermed lægger underspørgsmålet op til en diskussion af DVCA's mulighed for at repræsentere medlemmerne og repræsentere flere medlemstyper i lyset af beslutningen om at indoptage nye organisationstyper. Dette fører til en diskussion af de generelle teoretiske implikationer af ovenstående analyser i forhold til vores forståelse af interesseorganisationen.

2.4 Målgruppe

Denne afhandling er primært skrevet ud fra min egen interesse, der er initieret ved mit arbejde i DVCA. Målgruppen er Copenhagen Business School og alle der beskæftiger sig med, hvordan vi kan se interesseorganisationens muligheder.

Afhandlingen følger de krav, der stilles til en kandidatafhandling på cand.soc.PKL ved Copenhagen Business School, da den tager udgangspunkt i en problemformulering, der har virket styrende for arbejdet med afhandlingen. Samtidigt har problemformuleringen ændret sig undervejs, som følge af en generering af nye perspektiver på genstanden. Afhandlingen har undervejs skabt nye teoretiske vinkler, der kan være udgangspunkt for yderligere undersøgelser. Disse bliver præsenteret i perspektiveringen i kapitel 8. Afhandlingen placerer sig indenfor rammen for afhandlinger på cand.soc.PKL, da den indgående beskæftiger sig med en

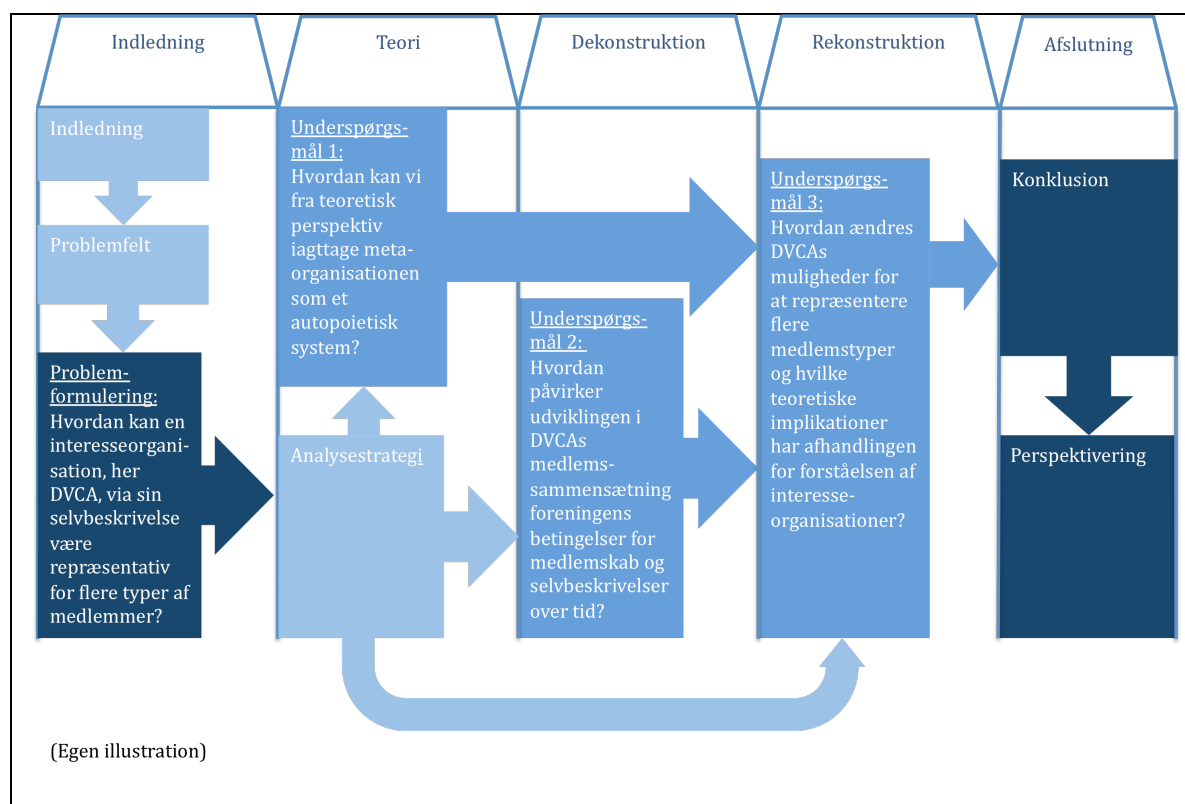
type organisation, der eksplicit har til formål, at kommunikere interesser over for bl.a. det politiske.

2.5 Formalia og analyseteknik

Teoretiske kilder anføres i teksten efter formatet (Forfatter(e), årstal: sidetal). Empiriske kilder anføres i teksten efter formatet (Kilde, dato.årstal). Citeres der direkte fra teori eller empiri, er disse indført i teksten med citationstegn og kursiv samt ovenstående kildeformat. Fodnoter bruges primært til at underbygge og uddybe, hvor dette er nødvendigt. De empiriske dokumenter, der er blevet citeret fra, forefindes på en cd-rom vedlagt bagerst i afhandlingen.

2.6 Afhandlingens struktur

Figur 1: Afhandlingens opbygning og analysestruktur

Her vil kort blive redegjort for afhandlingens struktur med udgangspunkt i ovenstående figur. Afhandlingen er opdelt i 8 kapitler, der hvert består af en række afsnit.

Indledning (kapitel 1): Her indledes afhandlingen og den empiriske genstand, DVCA, beskrives kort.

Problemfelt (kapitel 2): Afhandlingens teoretiske undren også kaldet det teoretiske "research gap" præsenteres sammen med afhandlingens formål.

Problemformulering (kapitel 2): Afhandlingens overordnede problemformulering præsenteres og følges op af tre underspørgsmål, der virker styrende for afhandlingens analyser.

Analysestrategi (kapitel 3): Her præsenteres afhandlingens teorivalg, strategier for analyse, centrale begreber, empirivalg og afgrænsninger.

Underspørgsmål 1 (kapitel 4): Afhandlingens første delanalyse, der besvarer underspørgsmål 1 og diskuterer den teoretiske iagttagelse af meta-organisationen.

Underspørgsmål 2 (kapitel 5): Afhandlingens anden delanalyse, der besvarer underspørgsmål 3 og fremanalyserer DVCAs medlemskabsbetingelser og selvbeskrivelser.

Underspørgsmål 3 (kapitel 6): Afhandlingens tredje delanalyse, der besvarer underspørgsmål 3 og diskuterer DVCAs mulighed for repræsentation, samt de generelle teoretiske implikationer af at analysere interesseorganisationen som et autopoietisk system, der har andre organisationer som medlemmer.

Konklusion (kapitel 7): Her opsummeres afhandlingens fund og konklusioner.

Perspektivering (kapitel 8): Her præsenteres forskellige empiriske og teoretiske perspektiver, der kan danne udgangspunktet for videre undersøgelse.

3 Analysestrategi

Formålet med nærværende kapitel er at redegøre for afhandlingens teoretiske forståelsesramme samt at vise teoretiske og empiriske valg og fravalg. Dermed belyser jeg min fremgangsmåde i afhandlingen og hvilke implikationer den har for analyserne.

Analyserne i afhandlingen tager sit udgangspunkt i teorien om autopoietiske systemer, nærmere bestemt drejer det sig om Niklas Luhmanns (1927-1999) samfundsanalyser. Dermed bliver afsættet socialkonstruktivistisk. Der bringes også en række andre forståelser af og overvejelser omkring Luhmanns analyser i spil, for at operationalisere den autopoietiske teoris analytiske potentiale⁴ og udsige noget om den rekursive forståelse af organisationen.⁵ Jeg gør mig det klart, at ved at benytte deres udlægninger af Luhmanns teori om autopoietiske systemer og hans programmer for analyse, så benyttes sekundære forståelser af teorien. Når eksempelvis Andersen benyttes, så bliver det Andersens fortolkninger af Luhmanns teori. Dette bringer et kontingensaspekt ind i forhold til brugen af Luhmanns teori, fordi ovenstående fortolkninger ikke kan gøre krav på en sand fremstilling af Luhmanns værk. Dog vil jeg argumentere for, at disse sekundære forståelser bringer yderligere perspektiver på analysen af det sociale. Benyttelsen af disse er resultatet af teoribrugen på mit studie cand.soc.PKL, hvor primærtekster af Luhmann ikke har udgjort hovedparten. Det skyldes også, at visse af Luhmanns tekster om især organisationen ikke forefindes på dansk eller engelsk, eksempelvis "Organisation und Entscheidung" (Luhmann, 2000, Opladen: Westdeutscher Verlag).

Analyserne formes yderligere af Göran Ahrnes og Nils Brunssons beskrivelser af meta-organisationen, da det er denne form for organisering, der studeres som autopoietisk system. Implikationerne af at analysere meta-organisationen som autopoietisk system vil blive diskuteret i afsnittet om iagttagelse af meta-organisationen.

3.1 Teorivalg

Mit analytiske udgangspunkt i teorien om autopoietiske systemer betyder, at jeg ikke spørger til *hvad* eller *hvorfor* men *hvordan*. Fokus for afhandlingen er *hvordan* det sociale dukker op eller emergerer. Der sker der en bevægelse væk fra ontologisk videnskab og over i en epistemologi, der opererer med en tom ontologi eller deontologiserer (Andersen, 1999: 13-15). Dermed

⁴ I forbindelse med den generelle forståelse af Luhmanns værk og strategier for analyse drejer det sig om Niels Åkerstrøm Andersen, Georg Kneier og Armin Nassehi samt Tore Bakken og Tor Hernes.

⁵ I forhold til den rekursive forståelse af organisationen drejer det sig om David Seidl og Kai Helge Becker samt Ole Thyssen.

handler det ikke om at forklare det "derude", men om at problematisere selvfølgeligheder ved det iagttagne. Genstanden har dermed ingen essens, og vi kan ikke forudsætte, at eksempelvis organisationen har struktur eller hierarki, men vi kan måske empirisk se, at de tekster, som vi baserer vores analyser på, beskriver disse. Genstanden emergerer som følge af vores analyser og dermed konstrueres det iagttagne. Vi befinder os altså inden for en socialkonstruktivisme, der tager sit udspring i iagttagelsen.

3.1.1 Iagttagelse

For at operationalisere teorien om autopoietiske systemer, som den præsenteres af Luhmann, til et analyseprogram, kan der benyttes flere indgangsvinkler (Andersen, 1999: 108). Min overordnede indgangsvinkel er Luhmanns iagttagelsesbegreb, idet jeg fremanalyserer genstandens iagttagelser. Som beskrevet nedenfor, bliver jeg dermed, som følge af mine analyser af iagttagelser, til en anden ordens iagttager i forhold til DVCA.

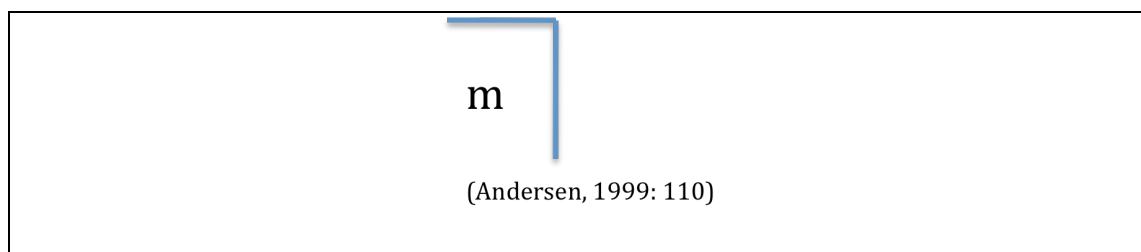
Luhmann løsriver iagttagelsen fra at være en aktivitet hos mennesker. Dette sker fordi teorien om autopoietiske systemer ikke kun omfatter den menneskelige bevidsthed, men flere andre systemtyper eksempelvis funktionssystemer, interaktionssystemer og organisationer.

Iagttagelse er i teorien om autopoietiske systemer, som den er præsenteret af Luhmann, baseret på George Spencer Browns formkalkule. Luhmann definerer kort iagttagelse som "betegnelse-ved-hjælp-af-en-skellen" (Kneer og Nassehi, 2006: 100). I en og samme operation drages der en forskel og en side indikeres:

"... at iagttage er at mærke noget inden for rammen af en forskel." (Andersen, 1999: 109).

Det kan illustreres således:

Figur 2: Iagttagelse

Således er det der iagttages, afhængigt af den forskel, der sætter rammen for, hvad der indikeres. Kun den ene side af forskellen kan indikeres, for indikeres begge sider af forskellen samtidigt, ophæves forskellen. Vi skal altså være opmærksomme på, at analysen former genstanden. Vi er

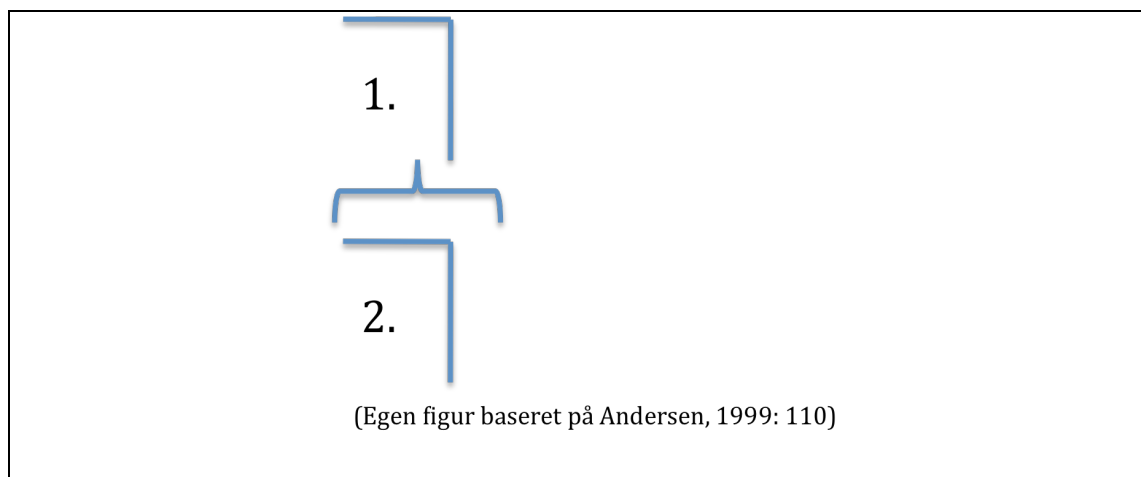
som forskere herved afhængige af, at den forskel vi analyserer igennem sætter rammen for, hvad der fremanalyseres og ikke fremanalyseres. Ligesom at iagttagelsen er en indikation inden for rammen af en forskel, er iagttagelsen selv resultatet af en forskel eller sagt anderledes, så er iagttagelse enheden af forskellen indikation | forskel (Andersen, 1999: 110).

Ved iagttagelse som betegnelse-ved-hjælp-af-en-skelnen skabes iagttagelsens blinde plet. Den blinde plet er enheden i forskellen, der danner rammen for iagttagelsen og kaldes også for form.

"Iagttagelsens blinde plet består ved, at iagttagelsen ikke kan se, at den ikke kan se, hvad den ikke kan se." (Andersen, 1999: 111).

Der ligger et paradoks i, at iagttageren af første orden ikke kan se, hvilken forskel der ligger til grund for iagttagelsen og alligevel kan sætte en forskel. Dette paradoks kan forklares ved anden ordens iagttagelse, eller sagt anderledes, så kan første ordens iagttagers blinde plet ses ved anden ordens iagttagelse. Iagttageren af anden orden kan se, at iagttageren af første orden ikke kan se, hvad den ikke kan se. Iagttageren af anden orden kan se, hvordan paradokset ved første ordens iagttagelse skjules eller afparadokseres. Samtidig er iagttageren af anden orden også iagttagere af første orden og derved forskydes paradokset (Andersen, 1999: 114-115). Det at anden ordens iagttageren samtidigt er første ordens iagttagere gør, at der ikke er en privilegeret iagttagersposition. Anden ordens iagttagelse kan illustreres således:

Figur 3: Anden ordens iagttagelse

Iagttagelse medfører også en forskel mellem selvreference, i forhold til systemet, og fremmedreference, i forhold til systemets omverden. Både det iagttagende system og dets omverden konstrueres i iagttagelsesoperationen, der adskiller dem. Systemet går altså ikke forud for omverdenen. Iagttagelsen og den ledeforskel som iagttagelsen aktualiserer, bestemmer hvordan systemets omverden fremtræder (Andersen, 1999: 111-112).

Det ovenstående har implikationer for iagttageren. Fordi både iagttageren og genstanden konstrueres i iagttagelsen, er genstanden kontingent som følge af den forskel, der danner rammen for iagttagelsen. Derfor må man ved den autopoietiske iagttagelse redegøre for valget af ledeforskel og konditioneringen af den valgte ledeforskel (Andersen, 1999: 115-116).

3.1.2 Operationalisering af analysestrategien

Luhmann stiller med udgangspunkt i sit begreb om iagttagelse en række analysemæssige strategier til rådighed (Andersen, 2003: 312). Iagttagelsen udspringer ikke blot af at bruge teorien, men kan også bruges på teorien selv – den er autologisk (Andersen, 1999: 115).

Luhmanns teori beskriver en række overordnede analyseprogrammer eller iagttagelsesforskelle. I nærværende afhandling tages udgangspunkt i to af disse. Det drejer sig om den semantiske analyse og formanlysen.

Semantik er et temaforråd eller begrebsreservoir reserveret til kommunikation (Luhmann, 2000: 205). Operationaliseres dette til en analysestrategi, analyseres der igennem forskellen begreb | mening. Således spørges der i den semantiske analyse i kapitel 5 til, hvordan det sociale systems semantik over tid stiller begreber til rådighed for kommunikationen og hvilke implikationer det har for meningsproduktionen. I organisationens semantik kan der oftest ses tre meningsdimensioner, der leder konstruktionen af denne. Det drejer sig om socialdimensionen, tidsdimensionen og sagsdimensionen (Andersen, 2003: 317-318; Luhmann, 2000: 114-115). Socialdimensionen er givet ved forskellen *os* | *dem*, tidsdimensionen er den semantiske konstruktion af tid ud fra *os* og sagsdimensionen er den semantiske konstruktion af ting i forhold til *os*. I analysen af DVCAs semantiske konstruktioner i kapitel 5, fokuseres primært på foreningens konstruktion af et *os*, idet medlemskabsbetingelserne og selvbeskrivelserne fremanalyseres. Det sker med henblik på at diskutere muligheden for at repræsentere eller opretholde det *os* i den tredje delanalyse.

Formen er enheden af iagttagelsens forskel. Derved ses der i formanlysen gennem forskellen enhed | forskel. Således rejser der sig spørgsmål om, hvilken form der iagttages indenfor og hvilken enhed der binder forskellens to sider sammen (Andersen, 2003: 313-314). Når vi spørger til organisationen i formanlysen, spørger vi til, hvordan denne overhovedet kan kommunikere, fortsætte sin autopoiesis og hvilken forskel, der bestemmer dens autopoiesis. Når denne analyseform benyttes i tredje delanalyse, så spørges der altså til, hvordan DVCA kan fortsætte sin autopoiesis med udgangspunkt i sit formål – at repræsentere.

3.1.3 Konditionering af ledeforskelle

Som nævnt skal man, når man analyserer systemer som autopoietiske, redegøre for sine valg af ledeforskelle og konditioneringen af disse.

I den første delanalyse, meta-organisationen som autopoietisk system, diskuteres andres teoretiske overvejelser vedrørende organisationen. Dermed markeres indersiden af forskellen organisation | system. Der gøres desuden brug af en række sekundære iagttagelsesledende forskelle vedrørende organisationen. Der vil blive redegjort for disse i afsnittet om begreber og i afsnittet om iagttagelse af meta-organisationen.

I anden delanalyse, DVCAs medlemskabsbetingelser og selvbeskrivelser, beskrives, hvordan DVCA semantisk konstruerer sine beslutninger om medlemskab og sine beskrivelser af sig selv. Der analyseres derfor igennem forskellene medlemskab | andre beslutninger og selvbeskrivelse | anden kommunikation.

I den tredje delanalyse, DVCAs mulighed for repræsentation, diskuteres hvordan DVCA har mulighed for at opretholde sin selviagttagelse som repræsentativ organisation, når denne selviagttagelse baserer sig på paradokser. Derved analyseres der igennem forskellen repræsentation | paradoks.

Det kan illustreres således:

Tabel 1: Ledeforskelle og analyseformer

Delproblem	Ledeforskelle	Analyseform
Hvordan kan vi fra teoretisk perspektiv iagttage meta-organisationen som et autopoietisk system? (Kapitel 4)	- Organisation system	Teoretisk diskussion
Hvordan påvirker udviklingen i DVCAs medlemssammensætning foreningens betingelser for medlemskab og selvbeskrivelser over tid? (Kapitel 5)	- Medlemskab beslutninger - Selvbeskrivelse kommunikation	Semantisk analyse
Hvordan ændres DVCAs muligheder for at repræsentere flere medlemstyper? (Kapitel 6)	- Repræsentation paradoks	Formanalyse

(Egen illustration)

Konditioneringen af ledeforskellen er en redegørelse for betingelserne for indikation (Andersen, 1999: 116) eller en afgrænsning af mulighedsrummet (Luhmann, 2000: 174). Sagt anderledes så fremanalyseres nærværende ved en afgrænsning fra andre analyser.

I forhold til nærværende gøres dette, ved at se på DVCAs betingelser for medlemskab og selvbeskrivelse gennem foreningens semantiske konstruktion af disse. Derudover diskuteres repræsentationens mulighed som form givet formens anden side - paradokset. Når DVCA diskuteres, beskrives den som en organisation, en meta-organisation, der har andre organisationer som medlemmer og mere specifikt en interesseorganisation, der er sat i verden for at repræsentere sine medlemmer. Derved skabes samtidigt en blindhed for en række andre teoretiske såvel som empiriske beskrivelser af DVCA, som der vil blive redegjort for i den teoretiske afgrænsning. De tekster der analyseres, er den kommunikation, der tilskrives DVCA. Nærmere bestemt er det den kommunikation, hvori DVCA kommunikerer sit formål, beskriver sig selv og sine betingelser for medlemskab. Som det vil blive redegjort for i den empiriske afgrænsning, analyseres dette som systemintern kommunikation.

3.1.4 Teoretiske begreber

I dette afsnit præsenteres en række teoretiske begreber eller forskelle, der udspringer af Luhmanns teoriapparat og som kan ses som primære og sekundære forskelle i afhandlingens analyser.

- **Autopoiesis og rekursivitet:** Ved autopoiesis forstår Luhmann, at systemer frembringer sig selv som autonome enheder via en rekursiv reproduktion af deres elementer:

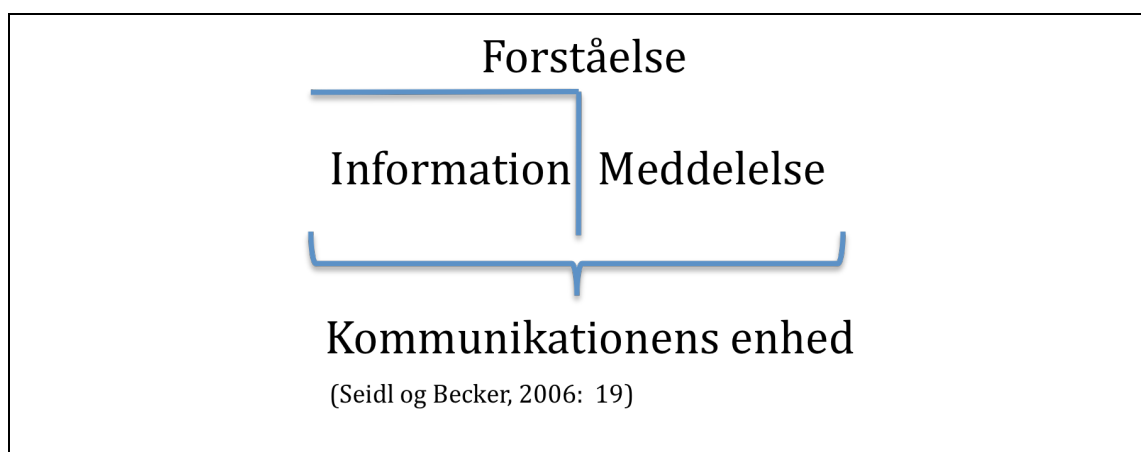
"Vi vil betegne systemer som autopoietiske, når de selv producerer og reproducerer de elementer, hvorfra de består, gennem de elementer, hvorfra de består." (Luhmann i Kneer og Nassehi, 2006: 63).

Autopoietiske systemer skaber altså de elementer, der udgør dem, ved at knytte operationen rekursivt an til forrige operationer og knytte efterfølgende operationer an til operationen. Denne selvskabelse gør, at det autopoietiske system er operationelt lukket.

- **Beslutning:** Beslutningen er en fiksering af åben kontingens med hensyn til sociale forventninger, der åbner for ny kontingens (Andersen, 2001: 11). Sagt anderledes så skabes beslutningen ved at knytte an til tidligere beslutninger og begrænse mulighederne samtidigt med, at der skal knyttes an til beslutningen i senere beslutninger, der derved muliggøres (Luhmann, 2003a: 44). Beslutningen er en rekursiv operation, der på en og samme tid ser tilbage på tidligere beslutninger og viser vejen frem til fremtidige beslutninger. Nøjagtigt hvad en beslutning er, besluttet altså gennem beslutninger. Beslutningen er en paradoksal form, idet den ikke kan beslutte, men alligevel beslutter.

- **Beslutningspræmis:** Det, at beslutningen er en rekursiv operation, gør, at den først er en beslutning, når efterfølgende beslutninger benytter den som præmis for beslutning (Luhmann, 2003a: 44). Derved skal beslutningen iagttage tidligere beslutninger og knytte an til dem som præmisser. Derfor kan det ikke forudsættes, at en organisation har bestemte karakteristika. Vi kan dog empirisk se en række typisk forekommende beslutningspræmisser i organisationers semantik, nemlig: Programmer, medlemskabsbetingelser, rolletildeling samt beslutningens egen form (Andersen, 2001: 17).
- **Delsystem:** Ligesom at selviagttagelser og selvbeskrivelser opstår ved genindførsel, så gør delsystemer det også. Delsystemer er dele af organisationen, der ser resten af organisationen til forskel fra sig selv, men samtidigt ser den som lig sig selv og deler omverden med denne (Andersen, 2001: 22).
- **Interaktion:** Et interaktionssystem er en anden form for socialt system. Interaktionssystemet kommer i stand ved en aktuel tilstedeværelse, der sikrer opmærksomhed om kommunikationen (Luhmann, 2000: 200). Interaktionssystemet er derved summen af de nærværendes kommunikationer og iagttager igennem forskellen nærvær | fravær (Kneer og Nassehi, 2006: 47).
- **Kommunikation:** Ifølge Luhmann er kommunikation en tredelt selektionsproces bestående af information, meddelelse og forståelse (Luhmann, 2000: 180-186). Kommunikationen er først kommunikation, når alle tre selektioner indgår. Beskrevet kort er information, hvad der skal kommunikeres; meddelelse (meddelelsesform), hvordan det skal kommunikeres; og forståelse, hvad der skal forstås ved det meddelte (Andersen, 1999: 126; Luhmann, 2000: 180-186). Det kan illustreres således:

Figur 4: Kommunikationens enhed

- **Kontingens:** Kontingens er når noget hverken er nødvendigt eller umuligt. Det vil sige, at noget er sådan som det er, men at det samtidigt kunne være på en anden måde (Luhmann,

2000: 146). I forhold til iagttagelsen er kontingens, at iagttagelsen kunne have set anderledes ud, hvis den iagttagelsesledende forskel havde været anderledes (Kneer og Nassehi, 2006: 107). Med andre ord så kunne ethvert blik have været anderledes. Dette skyldes, at i iagttagelsen konstrueres både genstanden og iagttageren.

- **Medlemskab:** Betingelserne for medlemskab er en af de beslutninger, som organisationen typisk beslutter. Når organisationen beslutter sine betingelser for medlemskab, så beslutter den sin grænse som grænse for sine beslutningers gyldighed (Andersen, 2001: 17).
- **Organisation:** Organisationen er en specifik type autopoietisk socialt system, der reproducerer sig selv ved hjælp af medlemskabsbetingelser og beslutningsteknikker (Kneer og Nassehi, 2006: 115; Luhmann, 2000: 240). Nærmere bestemt er organisationer systemer, der rekursivt producerer og reproducerer beslutninger ved at knytte beslutninger an til beslutninger (Luhmann, 2003b: 32).
- **Re-entry (genindførsel):** En re-entry eller genindførsel sker når systemer iagttager sig selv. Den forskel der er mellem systemet og dets omverden, føres ind i systemet og optræder som system | omverdens forskel i systemet. Den indførte forskel er ikke identisk med den "reelle" system | omverdens forskel, da den ved genindførslen bliver systemets iagttagelse af sin egen grænse (Seidl, 2003: 133).
- **Selvbeskrivelse:** Selvbeskrivelser er semantiske kondensater af selviagttagelser, der bliver frembragt ved genindførsel. Selvbeskrivelser er dermed tekster, med hvilke organisationen kan identificere sig selv med sig selv (Seidl, 2003: 133-134).
- **Strukturel kobling:** Den strukturelle kobling er en specifik relation mellem to systemer, der er henvist til hinanden, men samtidigt opererer autonomt og forbliver omverden for hinanden (Kneer og Nassehi, 2006: 69).
- **Meta-organisation:** Meta-organisationen er ifølge Ahrne og Brunsson (2008: 2) en organisation, der har andre organisationer som medlemmer. Beskriver vi dette systemteoretisk, bliver meta-organisationen til en organisation, der er givet ved beslutninger og som beslutter medlemskab for en anden organisation, der er givet ved beslutninger.

I næste afsnit vil jeg diskutere de teoretiske og videnskabsteoretiske implikationer, ved at benytte Ahrne og Brunssons fund og konklusioner vedrørende meta-organisationen ud fra en autopoietisk forståelsesramme.

3.1.5 Iagttagelse af metaorganisationen

Som nævnt i indledningen så formes afhandlingens blik af, at jeg udover at diskutere DVCA ud fra en autopoietisk optik, også bringer Ahrne og Brunssons analyser vedrørende en specifik type organisation, meta-organisationen, i spil. Når dette sker, så sker det med udgangspunkt i en overordnet autopoietisk forståelsesramme. Dermed er organisationen et resultat af beslutninger, og vi kan ikke forudsætte dennes form eller struktur, men kun se hvordan den dukker op eller emergerer. En autopoietisk forståelse af organisationen er en epistemologisk forståelse.

Ahrne og Brunsson analyserer derimod ikke organisationen epistemologisk og opererer ikke med en tom ontologi, men forudsætter at organisationen har medlemskab, hierarki, vedtægter og autonomi (Ahrne og Brunsson, 2008: 47). Dette er ikke noget, vi kan forudsætte i den autopoietiske analyse af iagttagelser. Empirisk kan vi dog ofte se disse fænomener som resultatet af specifikke beslutninger nedfældet i organisationers semantik. Ahrne og Brunsson beskriver deres metode som en kombination af deduktiv og induktiv metode. De opstiller en række teser vedrørende meta-organisationen, som de efterfølgende fremanalyserer empirisk ved at fokusere på strukturer i konkrete meta-organisationer. Derefter analyserer de konkrete meta-organisationer og generaliserer ud fra disse til en generel teori vedrørende meta-organisationen (Ahrne og Brunsson, 2008: 6).

Ahrne og Brunsson forudsætter altså struktur – noget vi ikke kan forudsætte i den autopoietiske forståelse af organisationen. Tor Hernes og Tore Bakken (2003) diskuterer forskellige forståelser af organisationen og argumenterer for, at der er tre måder, hvorpå organisationen forstås organisationsteoretisk: Som ligevægt eller stabile sociale enheder, som proces eller som rekursivitet (Hernes og Bakken, 2003: 1512). Når organisationen forstås som ligevægt, fokuseres der på dens stabilitet eller på ligheder imellem organisationer (Hernes og Bakken, 2003: 1516). Når organisationen analyseres processuelt, så fokuseres der på handlinger, der giver fortolkning, der giver nye handlinger og så fremdeles (Hernes og Bakken, 2003: 1521). Disse handlinger tilskrives et bevidst subjekt. Hvis vi derimod analyserer organisationen som rekursivitet, så fokuserer vi på, hvordan organisationen producerer og reproducerer sig selv gennem enkelte operationer - beslutninger. Disse beslutninger fører til selviagttagelse og selvbeskrivelser, til semantik eller struktur, der så igen fører til beslutninger. Altså et gensidigt spil mellem begivenhed, altså beslutning, og struktur, det vil sige semantik. Ved at fokusere på beslutningen som den muliggørende kraft, så studerer jeg ikke subjekter, men kun hvordan disse konstrueres i semantikken af beslutningen (Hernes og Bakken 2003: 1522-1523). Vi kan heller ikke forudsætte strukturer, men kun se dem som resultatet af beslutningen.

Jeg argumenterer for, at Ahrne og Brunsson (2008) forstår organisationen som ligevægt, da de primært fokuserer på de undersøgte organisationer som strukturer og forudsætter en lang række forhold vedrørende organisationer generelt og meta-organisationer specifikt. Derudover forstår de organisationen som skabt af bevidste subjekter – mennesker (Ahrne og Brunsson: 49).

Tabel 2: Forskelle mellem at forstå meta-organisationen som Ahrne og Brunsson og forstå den som et autopoietisk system

	Ahrne og Brunsson (2008)	Autopoietisk teori
Videnskabsteori	Ontologi (essens)	Epistemologi (emergens)
Organisationsforståelse	Ligevægt (strukturel)	Rekursiv
Organisationer	Har medlemskab, hierarki, vedtægter, og autonomi	Er givet ved beslutninger, der producerer de beslutninger, hvoraf den består gennem de beslutninger, hvoraf den består
Beslutningen	Er resultatet af et subjekts bevidste valg	Er resultatet af beslutninger

(Egen illustration)

Alligevel er en anknytning til deres studier af meta-organisationen relevant. Dette er dels fordi deres analyser af meta-organisationen fokuserer meget eksplicit på beslutninger, omverden og medlemskab og dels fordi de beskæftiger sig med en specifik type af organisationen, meta-organisationen. Der er en stor udsigelseskraft ved at beskrive meta-organisationen som et autopoietisk system. For selvom meta-organisationen rekursivt set blot er et produkt af beslutningen, så er det samtidigt en specifik type organisation: En organisation som består af beslutninger og samtidigt har besluttet medlemskab for en organisation, der også består af beslutninger. Problematikken omgås ved at fokusere på en specifik organisation, DVCA, som den emergerer igennem beslutningerne.

På grund af udgangspunktet i autopoietisk teori og analysen af en specifik organisation DVCA, søger jeg at fremanalysere, hvordan en konkret beslutning har indvirkning på organisationens semantik eller struktur, der så igen har indvirkning på organisationens formål. Derved beskriver jeg beslutningernes rekursive natur, som den dukker op i en konkret organisation. Altså er mit udgangspunkt rekursivt.

3.1.6 Teoretisk afgrænsning og kritik

Den teoretiske afgrænsning eller kritik bevæger sig på to niveauer, dels i forhold til den valgte teori og dels i forhold til de forskelle som teorien iagttager empirien igennem. Jeg er klar over, at

den teori jeg har valgt til at fremanalysere svarene på afhandlingens spørgsmål, ikke gør at mine fund kan gøre krav på den fulde sandhed.

Valget af en teori, der opererer epistemologisk, gør, at man ikke kan stå udenfor og se, da både genstanden og iagttageren konstrueres i kraft af iagttagelsesoperationen og dens iagttagelsesledende forskel. Sagt anderledes, så er analysen kontingent, og et andet valg af ledeforskel ville have betydet en anden fremtræden af både genstanden og iagttageren (Andersen, 1999: 14).

Det betyder, at både en anden teori og andre af Luhmanns strategier til analyse ville have fået både beskrivelserne af meta-organisationen og DVCA til at fremtræde anderledes.

3.2 Empirivalg

Jeg vil her redegøre for implikationerne af den valgte empiri og de overvejelser jeg har haft i forbindelse med udvælgelsen af denne. Valget af empiri er, ligesom valget af teori, kontingent. Empirien kunne have været valgt på en anden måde. Den er med andre ord resultatet af en konstruktion og derved kan heller ikke denne ses som noget derude eller objektiv viden. Empirien dukker altså også op i kraft af iagttagelsen.

De empiriske studier bygger på et dokumentstudie. Nærmere bestemt har jeg opbygget et katalog over DVCAs forskellige kommunikationer. Dette katalog består af alle de kommunikationer, som er blevet identificeret med udspring i DVCA gennem årene.

Som det fremgår af litteraturlisten, drejer det sig først og fremmest om DVCAs vedtægter, der ses som værende helt centrale for analysen af DVCAs overordnede selvbeskrivelse eller formålsbeskrivelse, DVCAs program. Derudover beskriver DVCAs vedtægter klart foreningens betingelser for medlemskab.

Sekundært benyttes DVCAs årsberetninger og nyhedsbreve. De ses som intern kommunikation rettet mod foreningens medlemmer. I forhold til nyhedsbrevene bunder dette i, at medlemmerne er den primære adressat. Nyhedsbrevene går under betegnelsen "Member Mail" og indledes med "Kære medlemmer". Årsberetningen ses som intern kommunikation, fordi den fremlægges ved foreningens generalforsamlinger, hvortil kun foreningens medlemmer har adgang.

Sidst benyttes en række pressemeddelelser og publikationer, for at udsige noget om specifikke beslutninger i organisationens liv. Det drejer sig blandt andet om en skriftlig medlemstilfredshedsundersøgelse gennemført i 2008.

Ud fra DVCA's vedtægter konstrueres to perioder i studiet af foreningens liv, som der bliver redegjort for i kapitlet om DVCA's medlemskabsbetingelser og selvbeskrivelser. Dette sker for at fremanalysere DVCA's betingelser for medlemskab og selvbeskrivelser i relation til en konkret beslutning.

3.2.1 Empiriske definitioner

Her redegøres kort for de typer af medlemmer, der findes i DVCA, for at give en baggrundsforståelse forud for analyserne af foreningen.

- **Venturekapital:** Et venturekapital-selskab er en virksomhed, der administrerer en eller flere fonde med typisk 300 mio. kr. til 1 mia. kr. Disse fonde bruges til at investere i eller opkøbe opstartsvirksomheder, der udviser potentiale for vækst og som derved kan betyde en kapitalgevinst for ventureselskabet ved frasalg. De typiske investeringsemner er virksomheder, der er nyopstartede (seed-investeringer og start up-investeringer) eller har et behov for kapital til at gro, så de kan møde efterspørgslen (ekspansions-investeringer). Kapitalen i fondene kommer typisk fra pensionskasser, banker, forsikringsselskaber og virksomheder, der har et overskud af kapital, som de ønsker en forrentning på. Derudover har vi i Danmark et statsfinansieret venture-selskab nemlig Vækstfonden (DVCA, 09.07.2007).
- **Private equity:** Private equity-selskaber er populært kendt som kapitalfonde. En kapitalfond er, ligesom et ventureselskab, en virksomhed, der administrerer en eller flere fonde. Disse fonde har typisk en størrelse fra 400 mio. kr. og opefter. Fondene bruges oftest til at opkøbe virksomheder, der er modne og som har et urealiseret potentiale i forhold til en finansiell eller organisatorisk omstrukturering. Ved at foretage disse omstruktureringer er håbet, at de kan sælges til eksempelvis andre virksomheder, andre finansielle selskaber eller børsnoteres for mere end købesummen. Derved kan der genereres et afkast til investorerne, der nogle gange er større, end det der kan genereres på børsen. De typiske investorer i kapitalfondene er også pensionsselskaber, banker, forsikringsselskaber og virksomheder, der har et overskud af kapital, som de ønsker en forrentning på. Virksomhederne som kapitalfondene investerer i, har typisk en omsætning på mellem 50 mio. kr. og 10 mia. kr. Dog er der også set eksempler på, at meget store virksomheder er blevet opkøbt af kapitalfonde. Det mest kendte eksempel på et kapitalfondsopkøb i Danmark, er opkøbet af telekommunikationsvirksomheden TDC. TDC blev i februar 2006 opkøbt af 5 udenlandske kapitalfonde og havde på daværende tidspunkt en omsætning på 40 mia. kr. (DVCA, 25.05.2008).

- **Business angels:** Business angels er privatpersoner, der besidder en mængde kapital, som de vil investere i en given virksomhed for at bidrage til dennes udvikling og på sigt skabe en positiv indtjening og generere et afkast. Ud over at bidrage med kapital hjælper business angels ofte til med virksomhedens overordnede udvikling. Business angels investerer oftest i grupper eller netværk (DVCA, 09.07.2007).
- **Associerede medlemmer:** De associerede medlemmer i DVCA er en mere heterogen gruppe. I DVCAs vedtægter er de beskrevet som virksomheder, der via deres erhverv er tilknyttede DVCAs virke (DVCA, 22.04.2004a). I praksis er det nogle af de investorer, der investerer i venturekapital- og private equity-selskaber, altså pensionskasser, banker etc. Derudover er det forskellige virksomheder, der rådgiver venturekapital- og private equity-selskaberne, såsom advokatkontorer, revisionsfirmaer og forskellige konsulenter (DVCA, <http://www.dvca.dk>).

3.2.2 Empirisk afgrænsning og kritik

Ligesom at der er implikationer af de empiriske tilvalg, som der er foretaget, er der det også af fravalgene.

Tidsmæssigt er der afgrænset til perioden fra DVCAs grundlæggelse den 10. marts 2000 til udsendelsen af DVCAs strategi for perioden 2008 til 2010 den 22. februar 2009. Det giver god mening at stoppe studiet af empirien ved den nye strategi, da denne udstikker rammerne for, hvordan DVCA skal se sit formål i en nutidig konstruktion af fremtiden.

Man kan argumentere for, at jeg kunne have medtaget invitationer og lignende vedrørende foreningens arrangementer med. De ses dog ikke som havende en udsigelseskraft i forhold til genstanden nemlig DVCAs medlemskabsbetingelser, formål og mulighed for repræsentation.

Man kunne også have fokuseret mere eksplicit på DVCAs iagttagelser af omverdenen, for at udsige noget om, hvad det er, der påvirker foreningen til at ændre medlemskabsbetingelser og selvbeskrivelser. Dette er dog fravalgt da fokus ligger på, hvordan beslutningen om at ændre medlemskabsbetingelserne fungerer som præmis for efterfølgende selviagttagelser og ikke på de præmisser eller den støj, der ligger til grund for beslutningen.

Medlemsorganisationernes beskrivelser af DVCA kunne også have været relevante, men de er fravalgt for at begrænse kompleksiteten i empirien. At benytte medlemmernes forståelser af DVCA som grundlag for mine studier, ville have betydet, at flere semantiske analyser skulle have været foretaget, da de selv er organisationer med hver deres semantik. Det ville have været vanskeligt at få adgang til deres syn på DVCA, dels fordi disse højst sandsynligt ikke er nedfældet

i en semantik og dels fordi medlemmerne, i hvert fald historisk, er virksomheder, der "lever stille".

Interviews med relevante personer kunne have været benyttet. Dette udelukkes dog på grund af teorivalget. Interviewsituationen er i Luhmanns optik et interaktionssystem og dette vil kun kunne koble sig strukturelt til organisationen og dennes semantik. Dermed er der en kontingens i interviewets beskrivelser af organisationen, ligesom at der er en kontingens i interviewerens anknytning til kommunikationen i interviewsituationen. Desuden er udgangspunktet i nærværende afhandling netop at se på DVCA's beslutninger, som de nedfælder sig i organisationens semantik.

Sidst er jeg klar over, at jeg som ansat i DVCA, har været med til at konstruere DVCA's semantik. Jeg forsøger at omgå denne problematik, ved at tage de autopoietiske briller på og bruge teoriens programmer for analyse. Dermed mener jeg, at jeg kan se mig selv som anden ordens iagttagelse i forhold til DVCA. Derudover forsøger jeg i videst muligt omfang at undgå dokumenter, som jeg selv har været medforfatter på. Dette er ikke svært, da jeg først blev ansat efter beslutningen om at indoptage nye medlemmer i DVCA, den centrale beslutning i mine analyser.

4 Meta-organisationen som et autopoietisk system

4.1 Indledning

Underspørgsmål 1:

- Hvordan kan vi fra et teoretisk perspektiv iagttage meta-organisationen som et autopoietisk system?

Som nævnt i problemformuleringsafsnittet lægger dette underspørgsmål og dermed denne delanalyse op til en teoretisk diskussion af, hvordan vi kan forstå organisationen som autopoietisk og hvordan vi kan forstå det, som Göran Ahrne og Nils Brunsson (2008) betegner som meta-organisationen gennem teorien om autopoietiske systemer.

For at diskutere meta-organisationen i lyset af Luhmanns teori om organisationen, vil Ahrne og Brunssons centrale pointer vedrørende meta-organisationen og hvordan denne er forskellig fra individbaserede organisationer, først blive præsenteret. Efterfølgende vil det blive diskuteret, hvordan vi kan se meta-organisationen i en autopoietisk optik.

4.2 Meta-organisationen

Det som Ahrne og Brunsson gør til genstand i deres bog "Meta-organizations" (2008), er en specifik form for social orden, som de betegner som meta-organisationen:

"... rather than individuals being their members, the members of these organizations are other organizations. We call such organizations meta-organizations." (Ahrne og Brunsson, 2008: 2).

Meta-organisationer er altså organisationer, der har andre organisationer som medlemmer. Det er det, der lægges i begrebet meta-organisation, både når det bliver benyttet her, men også når det bliver benyttet i resten af afhandlingen.

Ahrne og Brunsson baserer deres teori om meta-organisationen på to centrale argumenter, der relaterer sig til organisationens omverden og til dens medlemskab. For det første argumenterer de for, at organisering gør en forskel og at det betyder noget, at menneskelig interaktion og kommunikation er formaliseret i en organisation. For det andet argumenterer de for, at det gør en forskel om organisationens medlemmer er individer eller organisationer (Ahrne og Brunsson, 2008: 43).

4.2.1 Organisationen ifølge Ahrne og Brunsson

Som nævnt argumenterer Ahrne og Brunsson for, at organisationen gør en forskel, men hvordan teoretiserer de organisationen? Ifølge Ahrne og Brunsson er der en række karakteristika, der skal være til stede for, at folk ser en social orden som værende en organisation. Som nævnt i afsnittet om iagttagelse af meta-organisationen i kapitel 3 må organisationen have medlemmer, hierarki, autonomi og vedtægter (Ahrne og Brunsson, 2008: 45).

Organisationer skelner mellem, hvem der er en del af organisationen og hvem der ikke er. Dem der er en del af organisationen, har medlemskab. Alle organisationer har et hierarki og et autoritativt center – en ledelse. Ledelsen afgiver kommandoer og beslutter reglerne for medlemmernes handlinger og har monopol på dette i organisationen. Ledelsen kan efterfølgende negativt eller positivt sanktionere i forhold til graden af overholdelse af reglerne. Organisationer har vedtægter, der beskriver ledelsens beføjelser og oftest udstikker organisationens formål og opgaver. Vedtægterne beskriver også, hvem der kan blive medlem og betingelserne for medlemskab. Organisationer har autonomi, hvorved ledelsen kan handle og disponere over organisationens ressourcer (Ahrne og Brunsson, 2008: 45-48).

Derudover beskriver Ahrne og Brunsson en række karakteristika ved organisationer, der ofte kendetegner disse, men ikke er nødvendige for, at vi kan tale om en organisation. Organisationer kan koncentrere ressourcer og disse ressourcer kan understøtte ordrer og regler. Ressourcerne kan ses som et fælles gode for organisationens medlemmer. Organisationens medlemmer er udskiftelige og organisationens regler består selvom disse udskiftes. Mennesker kan mødes i organisationen og interagere ud fra dennes regler og derved understøtte dennes formål (Ahrne og Brunsson, 2008: 48).

Når medlemmernes handlinger er koordinerede i forhold til organisationens formål og disse er formaliserede i et hierarki, kan organisationen opfattes som en samlet aktør. En aktør der kan handle, ytre, beslutte og endda have meninger og interesser (Ahrne og Brunsson, 2008: 48-49).

Organisationer skelner, de klassificerer og skaber identitet. De giver mennesker identitet som enten medlemmer eller ikke-medlemmer og tildeler dem titler og jobbeskrivelser (Ahrne og Brunsson, 2008: 49). Organisationen er en besluttet social orden. Organisationer er menneskeskabte og skabes af menneskers beslutninger. Organisationens kommandoer, regler, skelnen og handlinger er resultatet af menneskelige beslutninger. Ved beslutningen iscenesætter beslutningstageren sig som årsag til beslutningen og som havende en fri vilje til at beslutte. Ved beslutningen påtager beslutningstageren sig herved et ansvar for beslutningen (Ahrne og Brunsson, 2008: 49-50).

Organisationen har også en omverden, der ifølge Ahrne og Brunsson (2008: 53-57), består af de sociale ordener, der ikke er organiseret i organisationen. Det kan eksempelvis være andre organisationer. Omverdenen har forventninger og normer vedrørende organisationen. Omverdenen er også præget af en høj grad af usikkerhed for organisationen, for ændringer i omverdenen sker og kan ikke planlægges eller besluttes.

4.2.2 Meta-organisationen til forskel fra den individbaserede organisation

Ifølge Ahrne og Brunsson (2008: 57-58) adskiller meta-organisationen sig fra den individbaserede organisation, ved at den netop har andre organisationer som medlemmer. Fokus er altså på medlemmerne og de har tre centrale antagelser vedrørende meta-organisationen og hvordan den adskiller sig fra den individbaserede organisation på grund af, at den har andre organisationer og ikke individer som medlemmer.

Den første antagelse tager sit udspring i 7 forskelle mellem individer og organisationer (Ahrne og Brunsson, 2008: 58-59), der gør at meta-organisationen er forskellig fra den individbaserede.

Præsenteres disse 7 forskelle i en tabel, ser den således ud:

Tabel 3: Forskelle mellem organisationen og individet ifølge Ahrne og Brunsson

Individet	Organisationen
Kan ikke designes	Kan skabes og designes af individer og organisationer
Har generisk livsforløb	Har et svært forudsigeligt livsforløb
Har ikke medlemskab	Har medlemskab
Kan mødes	Har kun repræsentanter, der kan mødes
Har en personlig sfære	Har ingen personlig sfære
Har relativt få ressourcer	Har mange ressourcer
Kan alene kun udføre individuel handlen	Kan udføre organiseret kollektiv handlen

(Egen illustration)

På baggrund af de 7 forskelle mellem organisationer og individer, finder Ahrne og Brunsson (2008, 142-144) at få medlemmer er nok til at gøre en meta-organisation effektiv, det vil sige at opnå indflydelse og opmærksomhed. Meta-organisationer er stærkt afhængige af medlemmerne for at få ressourcer, og mange medlemmer har flere ressourcer end meta-organisationen. Det, at medlemmerne selv har medlemmer og en ledelse, gør meta-organisationen svagere, idet medlemsorganisationens ledelse skal kunne træffe beslutninger. Det er svært at forudsige medlemmernes livsforløb, da de er organisationer. Derved er der en mindre

medlemsudskiftning som følge af alder. De gamle medlemsorganisationer bliver ofte i meta-organisationen, hvilket gør meta-organisationen afhængig af dem.

Anden antagelse er, at organisationer er mere differentierede eller forskelligartede end individer. Der er flere faktorer, der kan varieres i forhold til organisationen, eksempelvis i forhold til formål, organisering, størrelse, ressourcer, strukturer og medlemmer (Ahrne og Brunsson, 2008: 59).

Ud fra denne antagelse finder Ahrne og Brunsson (2008: 144-145) at det, at organisationer er mere forskelligartede og har mere forskelligartede identiteter end individer, påvirker meta-organisationens mulighed for medlemsrekruttering og forholdet mellem meta-organisationen og dens medlemmer. Der er således en begrænsning i antallet af potentielle medlemmer, da de er forudbestemt i forhold til deres formål. Det er kun bestemte typer af organisationer, det giver mening for meta-organisationen at have som medlemmer. Dette giver få medlemmer og gør det svært at erstatte medlemmer, hvis de forlader meta-organisationen. Meta-organisationen er meget afhængig af medlemmerne. Meta-organisationen er afhængig af medlemmernes beslutning om at melde sig ind i organisationen og forblive medlemmer. Dette reducerer mulighederne for konfliktløsning og sanktioner i form af eksklusion. Derved mindskes meta-organisationens autoritet.

Meta-organisationens identitet og status er afhængig af medlemmernes identitet og status, især visse kernemedlemmers identitet og status. De store forskelle i blandt andet medlemmernes ressourcer gør beslutningsprocesserne vanskelige i meta-organisationen. Eksempelvis er det svært at afgøre konflikter ved afstemning, da medlemmerne er så forskelligartede. Det kan åbne op for forskellig stemmemæssig vægtning af medlemmerne. Ressourceforskellene medlemmerne imellem, gør at nogle af medlemmerne har svært ved at deltage i meta-organisationen i samme omfang som andre.

Det er ikke muligt at møde medlemmerne i en medlemsorganisation, da de er organisationer. Meta-organisationen kan kun møde repræsentanter for medlemsorganisationerne, hvilket gør overtalelse og konfliktløsning svært. Organisationer har ingen personlig sfære – dette gør, at medlemsorganisationens identitet og suverænitet trues ved medlemskab i en meta-organisation.

Den tredje og måske vigtigste antagelse er, at der er en fundamental forskel mellem individbaserede organisationer og meta-organisationer. Det skyldes at medlemmerne i meta-organisationer ligner meta-organisationen mere, idet de selv er organisationer, end medlemmerne i individ-baserede organisationer ligner organisationen, idet de er individer (Ahrne og Brunsson, 2008: 59).

Det, at både meta-organisationen og medlemmet er organisationer, gør, at der opstår konkurrence om autonomi, autoritet og identitet mellem meta-organisationen og medlemsorganisationen (Ahrne og Brunssons 2008: 145). Dette giver usikkerhed i forhold til rollefordelingen og fordelingen af ansvar og beslutningsdygtighed. Dette løses oftest ved en reduktion og specificering af det ansvarsområde, som meta-organisationen har.

Ligheden mellem meta-organisationen og medlemmer, men også de potentielle medlemmer gør, at meta-organisationen får sværere ved at rekruttere og fastholde disse, da medlemmer og potentielle medlemmer allerede kan besidde de samme kapaciteter som meta-organisationen.

Konsensus bliver ofte den dominerende beslutningsmåde i meta-organisationen, da medlemmerne ikke må miste deres autonomi i forhold til beslutningsdygtighed og meta-organisationen derfor ikke kan forholde sig autoritært over for medlemmet. En måde hvorved meta-organisationen kan klare problematikken vedrørende autonomi, er at formulere standarder, som medlemsorganisationen efterfølgende kan beslutte sig for at overholde eller fravige fra (Ahrne og Brunsson, 2008: 124-127). Derved flyttes beslutningen fra meta-organisationen og over til medlemmet. Autonomien er essentiel for medlemmet i meta-organisationen. Hvis ikke medlemmet får friheden til selv at beslutte, så bliver denne overflødig og kunne lige så godt smelte sammen med meta-organisationen.

Sidst, men bestemt ikke mindst, giver meta-organisationen medlemmet en dobbelt identitet. Medlemskabet i en meta-organisation giver medlemmet et efternavn, eksempelvis tilhører den en bestemt branche i en brancheforening, og medlemmet får identitet ved at være medlem af brancheforeningen. Omvendt så skal medlemmet være unikt og beholde sin egen identitet, for at være en autonom organisation, og den beholder altså sit fornavn (Ahrne og Brunsson, 2008: 93-100).

Nu vendes blikket mod Luhmanns forståelse af organisationen. I det efterfølgende vil det blive diskuteret, hvordan den autopoietiske teori behandler organisationen, dens beslutninger, organisationens medlemskab af meta-organisationen, meta-organisationens muligheder for repræsentation, meta-organisationens muligheder for repræsentation af forskellige medlemstyper og hvordan meta-organisationen er forskellig fra den individbaserede organisation. Dette sker med den grundlæggende antagelse, at organisationer er autopoietiske systemer, der er kendetegnet ved beslutningskommunikation.

4.3 Organisationen som autopoietisk system

Når Luhmanns teoretiske koncepter vedrørende organisationen diskuteres i det efterfølgende, benyttes også andre forskeres forståelser af autopoietiske systemer, ligesom i analysestrategien i kapitel 3.⁶ Disse bygger dog alle videre på Luhmanns begreb om organisationen. Desuden trækkes Ahrne og Brunsson (2008) ind for at uddybe, hvor der er teoretiske ligheder og forskelle mellem dem og Luhmann.

Indledningsvis kan man spørge til, hvordan organisationen defineres af Luhmann og hvordan man kan se den. Overordnet set kan man sige, at ved at tage udgangspunkt i Luhmanns forståelse af organisationen og systemteorien, som præsenteret i kapitel 3, så anlægges der qua begrebet om autopoiesis en rekursiv forståelse af organisationen:

"Vi vil betegne systemer som autopoietiske, når de selv producerer og reproducerer de elementer, hvoraf de består, gennem de elementer, hvoraf de består." (Luhmann i Kneer og Nassehi, 2006: 63).

Når systemer, herunder organisationssystemer, selv producerer og reproducerer de elementer, de består af, så kan vi ikke se på prædeterminerede strukturer. Vi kan ikke forudsætte, at en organisation besidder disse. Vi kan kun spørge til, hvordan organisationen producerer og reproducerer sig selv, og det sker via beslutningen. Beslutningen er herved i centrum, når vi beskriver organisationen.

Dog kan vi med udgangspunkt i Bateson (Luhmann, 2000: 79) sige, at beslutningen er:

"A »bit« of information is definable as a difference which makes a difference."

Dermed bliver organisationen, når den består af beslutninger, ganske som hos Ahrne og Brunsson (2008: 43) et socialt system, der gør en forskel.

Til forskel fra Ahrne og Brunsson (2008: 45) kan vi ikke forudsætte, at en organisation har medlemmer, hierarki og vedtægter, da al essens i forhold til organisationen fraskrives. Det er elementer, som vi empirisk kan fremanalysere i organisationer, men de er produkter af beslutninger og indgår kun – som der vil blive redegjort for i afsnittet om beslutningspræmisser – som præmisser for efterfølgende beslutninger.

Autonomien er dog, ifølge Luhmann, et karakteristika for organisationen, da den er et socialt system, der som nævnt er autopoietisk (Luhmann, 2003b: 32). Det autopoietiske system

⁶ I analysestrategien i kapitel 3 redegøres der for implikationer af at benytte sekundære forståelser af Luhmanns værk.

frembringer sig selv via en rekursiv reproduktion af dets elementer (Kneer og Nassehi, 2006: 63; Hernes og Bakken, 2003: 1515).

Elementerne i sociale systemer, og derved også i organisationssystemer, er kommunikationer⁷. Systemet reproducerer derved sig selv ved fortsat at knytte kommunikationer an til kommunikationer (Kneer og Nassehi, 2006: 70). Organisationssystemer udmærker sig ved at producere og reproducere sig selv gennem en specifik type kommunikation, nemlig beslutningskommunikation.

"... organised social systems can be understood as systems made up of decisions, and capable of completing the decisions that make them up through the decisions that make them up." (Luhmann, 2003b: 32).

Derved er organisationer systemer, der består af beslutninger og producerer de beslutninger, hvoraf de består gennem de beslutninger, hvoraf de består. Organisationen er altså ikke menneskeskabt ifølge Luhmann, da kun beslutninger skaber beslutninger. Hos Luhmann er beslutningen ikke resultatet af beslutningstagerens beviste valg som hos Ahrne og Brunsson (2008: 49), men resultatet af tidligere beslutninger rekursive produktion.

4.3.1 Beslutningen og dens paradoks

Beslutningen muliggør og begrænser efterfølgende beslutninger som organisationens motor, og derved muliggøres autopoiesis (Luhmann, 2003a: 44). Enhver beslutning kan fungere som beslutningspræmis for efterfølgende beslutninger – det skyldes, at beslutningen er en rekursiv operation (Luhmann, 2003a: 44). En beslutning sætter det rum, hvori efterfølgende beslutninger beslutter.

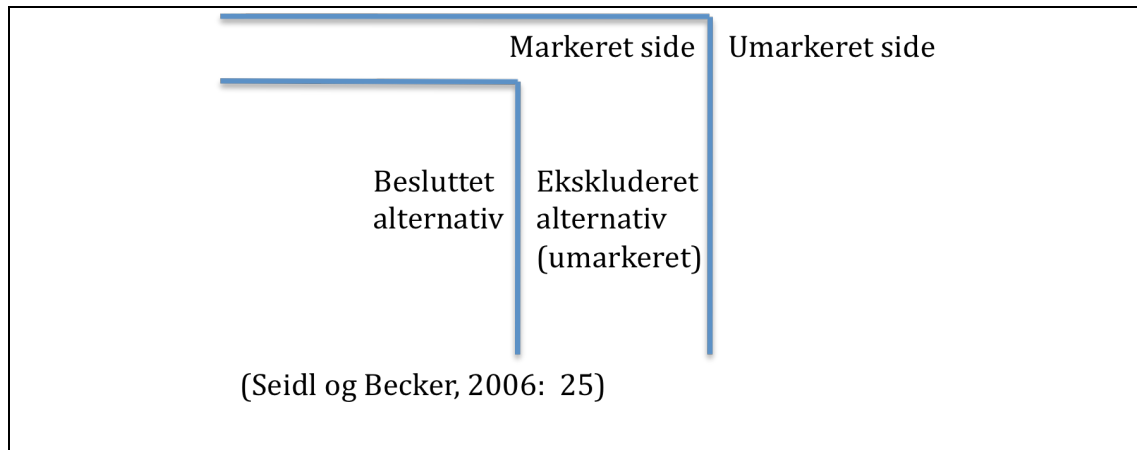
Sagt anderledes så fikserer beslutningen åben kontingens med hensyn til sociale forventninger og gør den til fikseret kontingens (Andersen, 2001: 11). Den indstiller forventninger til senere beslutninger.

Beslutningen er dog paradoksal. Beslutningen er paradoksal i den forstand, at der i beslutningen iagttages alternativer til forskel fra alt andet og at et alternativ blandt disse alternativer besluttet. Beslutningen er således ikke blot det besluttede, men syntesen af de iagttagne alternativer og det besluttede alternativ. Således er beslutningen et paradoks, da det ekskluderede (alternativerne) er inkluderet. Alternativerne er både reelle alternativer, da det

⁷ Kommunikation er, ifølge Luhmann, enheden af de tre selektioner information, meddelelse og forståelse (Luhmann, 2000: 180-186). Luhmanns kommunikationsbegreb er mere udførligt beskrevet i kapitel 3.

ellers ikke ville give mening at iagttage dem som alternativer, men samtidigt er de ikke reelle alternativer, da de ikke bliver besluttet (Seidl og Becker, 2006: 26-27). Når organisationen beslutter og efterfølgende benytter beslutningen som beslutningspræmis for efterfølgende beslutninger, så skjules paradokset eller afparadokseres.

Figur 5: Beslutningens paradoks

Da beslutningsalternativerne er reelle alternativer, kan kun spørgsmål, der er ubesluttelige, besluttes. Beslutningen kan ikke tvinges igennem via saglig analyse eller beregning, da de herved ekskluderede alternativer ikke er reelle alternativer (Andersen, 2001: 12).

Beslutningen er også paradoksal i forhold til dens iagttagelse af tid. Beslutningen er først en beslutning, når andre beslutninger efterfølgende knytter an til beslutningen som netop beslutning. Ligesom at kommunikationen først er kommunikation, når efterfølgende kommunikationer knytter an til kommunikationen som kommunikation. Beslutningen må altså af efterfølgende beslutninger iagttages som beslutning for at blive en beslutning (Andersen, 2001: 12). Beslutningen må fungere som beslutningspræmis, ellers er den ikke en beslutning.

Endelig er beslutningen paradoksal, idet kun beslutningen kan bestemme, hvornår en kommunikation er en beslutning. Organisationer afgør hele tiden, hvad der gør en beslutning til en beslutning (Andersen, 2001: 13).

Da beslutningen er et paradoks, ville denne blive lammet, såfremt den blev klar over sin paradoksale karakter (Andersen, 2001: 14). Som nævnt ovenfor, så kan paradokset omgås ved at skjule det. Dette kan ske, ved at beslutningen knytter an til tidligere beslutninger og bruger dem som præmis. Paradokset gemmes af vejen og beslutningen gøres naturlig eller nødvendig. Det handler om, at få beslutningens kontingens, frihed eller åbenhed til at ligne tvang og nødvendighed (Andersen, 2001: 14).

4.3.2 At iagttage organisationen, når denne består af beslutninger

Herved er organisationens bestanddele, beslutninger, belyst, men hvad med helheden? Det er ikke lige for at se organisationen, når denne består af beslutninger. En indgang til at beskue organisationen kunne være at se på materielle objekter som eksempelvis organisationens bygninger og menneskene i organisationen. Selvom man normalt opfatter dem som en del af organisationen, så indgår de dog ikke i organisationssystemet, ifølge Luhmann, da fysiske realiteter ikke kan være kommunikationer eller beslutninger (Thyssen, 2005: 522). Objekter og personer giver først mening i organisationen, når de iagttages i beslutningen og bliver til symboler eller tegn (Thyssen, 2005: 522). De vil altid være i organisationens omverden.

Måden hvorpå vi kan se organisationen, er, når den iagttager sig selv. Organisationens iagttagelse af sig selv som enheden af dens operationer – beslutningerne. Det gør den eksempelvis i forhold til dens grænse. Når organisationen iagttager sig selv, betegnes det som selviagttagelse. Selviagttagelse finder altid sted inde fra organisationen. Der kommunikeres om system | omverdens distinktionen indefra organisationen (Seidl, 2003: 133).

Når organisationen iagttager sig selv, taler Luhmann om en re-entry eller genindførsel. System | omverdens distinktionen føres ind i systemet og optræder som system | omverdens distinktion i systemet. Den indførte distinktion er dog ikke identisk med den "reelle" system | omverdens distinktion, da den er systemets forståelse af sin egen grænse (Seidl, 2003: 133). Derved er systemet altid mere omfattende og komplekst end selviagttagelsen iagttager. Systemet vil altid være system plus selviagttagelse. Organisationens kan kun iagttage sig selv via en forskel, som den ikke kan se, derved er der noget, der undslipper selviagttagelsen, nemlig det sted hvorfra der iagttages – organisationen (Andersen 2001: 24).

Selviagttagelse finder sted på det operative niveau, men når selviagttagelser består ud over momentet og operationen og bliver til struktur, så er det en selvbeskrivelse.

4.3.3 Selvbeskrivelser

Selvbeskrivelser bliver til, for at kunne bruges gentageligt og forsvinder ikke med brugen, men kan aktualiseres flere gange i forskellige kommunikationer.

Luhmann definerer selvbeskrivelser som:

"By 'self-description' we mean the production of a text or functional equivalents of a text (e.g. indexical expressions like 'we' or 'here' or a personal name) with which and through which the organisation identifies itself" (Seidl, 2003: 133).

Selvbeskrivelser er altså tekster⁸, med hvilke og gennem hvilke organisationen identificerer sig med sig selv. Hermed skabes den identitet, som Ahrne og Brunsson (2008: 93) taler om. Tekster er ikke nødvendigvis selvbeskrivelser, men bliver det, når de bruges eller kommunikeres som sådan (Seidl, 2003: 134).

Tekster, der bliver selvbeskrivelser, er altid selvbeskrivelser for hele organisationen. Selvom teksten eksplicit kun referer til en del af organisationen, vil den som selvbeskrivelse gælde hele organisationen.

Selvbeskrivelsen er et kondensat af førnævnte selviagttagelser og ikke kun beskrivelser af organisationen som enhed, men alle selviagttagelser.

Luhmann skriver:

"Self-observations serve as the medium, the memory material, from which the forms of self-descriptions are created" (Luhmann i Seidl, 2003: 134).

Det er som nævnt igennem organisationens selviagttagelser og selvbeskrivelser, at organisationen emergerer for vores blikke.

4.3.4 Delsystemer

Ovenfor så vi, hvordan organisationen kunne se sig selv ved en genindførsel eller re-entry. Genindførslen sker også i forhold til organisationens interne differentiering. Der er altid delsystemer, der beskriver resten af organisationen til forskel fra sig selv. Det kan enten være afdelinger, kontorer eller andre grupperinger:

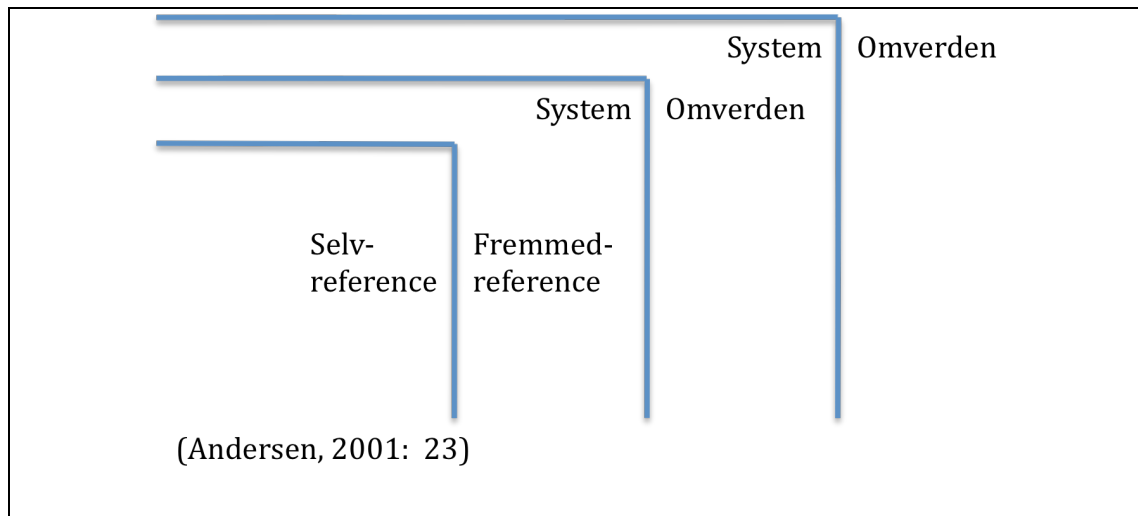
"Delsystemer fremkommer ved, at en organisation kopierer og genindfører forskellen mellem sig selv og omverden i sig selv." (Andersen, 2001: 22).

Den re-entry som organisationen iagttager sig selv og sin grænse med, gentages i forhold til delsystemet, således at dette kan se sig selv til forskel fra organisationen og omverdenen i øvrigt. Da delsystemet er en del af organisationen, må den dele omverden med denne, men samtidigt

⁸ Selvbeskrivelser kan dog antage andre former end tekst, idet de også kan kommunikeres i en interaktion, såvel som de kan være organisationens navn, logo, adresse (Seidl, 2003: 134).

har delsystemet resten af organisationen som sin omverden. Andersen (2001: 23) illustrerer det således:

Figur 6: Delsystemer

4.4 Beslutningen om medlemskab

For at kunne udsige noget om meta-organisationen, vendes blikket igen mod beslutningen.

Når organisationer er systemer, der består af beslutninger og producerer de beslutninger, hvoraf de består gennem de beslutninger, hvoraf de består og beslutningen er udfoldelsen af et paradoks, ja så er organisationen blot et biprodukt af beslutningsformens paradoksalitet (Andersen, 2001: 17).

Beslutningen beslutter sig selv og beslutter herved at opstille beslutningspræmisser for efterfølgende beslutninger, og det er via disse beslutningspræmisser, at organisationen dukker op og kan analyseres (Andersen, 2001: 17). Det er op til organisationen selv at beslutte, hvad der kan besluttes som beslutningspræmisser, hvad der skal kondenseres i organisationens semantik. Dog fremhæver både Seidl og Becker samt Andersen en række beslutningspræmisser.

Hos Seidl og Becker (2006: 28) er det programmer, rekruttering og rolletildeling, kommunikationskanaler⁹ samt en fjerde præmis, de betegner som ubesluttelige beslutningspræmisser – kultur og kognitive rutiner.

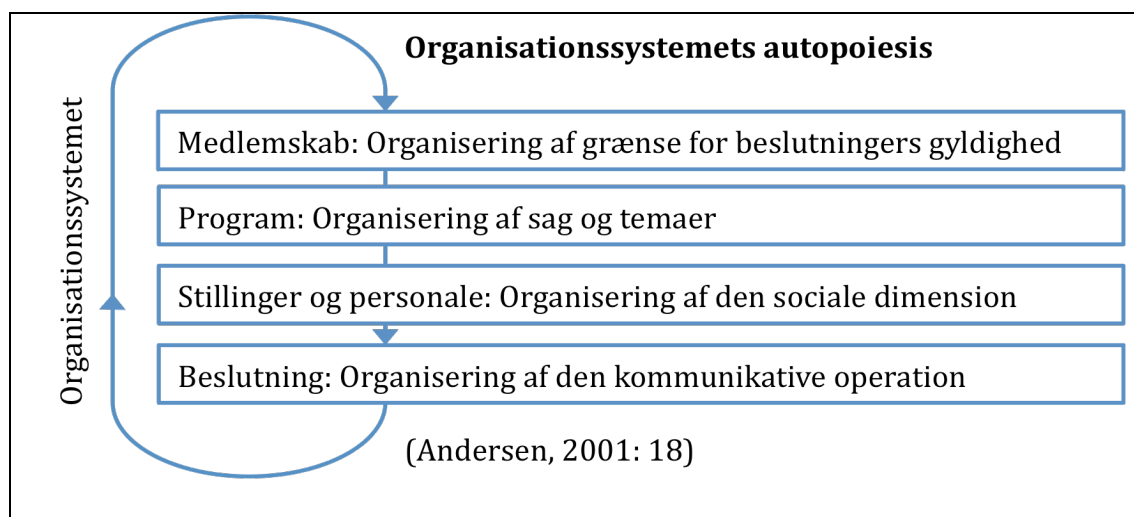
⁹ Programmer er beslutningspræmisser, der skaber rammerne for korrekt beslutningstagen. Programmer kan enten have en "hvis – så" form, dvs. konditionalprogrammer, eller de kan definere målene, der skal opnås med beslutningerne, dvs. målprogrammer (Seidl og Becker, 2006: 28). Rolletildeling (rekruttering) er beslutningspræmisser, der handler om at tildele organisationens medlemmer roller eller funktioner, så de skaber de ventede irritationer i forhold til organisationens beslutninger (Seidl og Becker, 2006: 28).

Andersen (2000: 17-18) fremhæver medlemskab, program, stillinger og personale samt beslutningen som fire mulige beslutningspræmisser i organisationen¹⁰.

Det er blandt andet disse beslutningspræmisser, som Ahrne og Brunsson identificerer som medlemmer, hierarki og vedtægter og som de definerer organisationen ud fra. Men det er som nævnt, den enkelte organisation eller beslutning der beslutter, hvad der skal fungere som beslutningspræmis.

De ovennævnte beslutningspræmisser er beslutningspræmisser, der empirisk kan fremanalyseres i organisationen, men da de indgår som beslutningspræmisser, er de elementer i organisationens rekursive selvskabelse, dens autopoiesis. Andersen (2001: 18) illustrerer det således:

Figur 7: Beslutningspræmisser i organisationens autopoiesis

I resten af kapitlet vil jeg primært fokusere på medlemskabet og stillings- eller rolletildelingen som beslutningspræmisser. Disse to typer af beslutningspræmisser er centrale for meta-organisationen, da den er defineret ved at have andre organisationer som sine medlemmer.

Ved at fokusere på præmisserne for medlemskab, kan man udsige noget om, hvordan meta-organisationen iagttager sine medlemmer og hvilken relation organisationen og medlemmerne står i. Ved at se på rolletildelingen, kan man udsige noget om, hvordan der kan tales på vegne af

Kommunikationskanaler (organisering af organisationen) bestemmer hvilke af de trufne beslutninger, der skal virke som beslutningspræmisser for hvilke efterfølgende beslutninger (Seidl og Becker, 2006: 28).

¹⁰ Medlemskab er når organisationen beslutter sin grænse som grænse for beslutningers gyldighed gennem fastlæggelse af medlemskab. Et program er når organisationen beslutter sit formål gennem et program for, hvad den skal beslutte omkring. Stillinger og personale omhandler handlinger som eksempelvis opgaver, stillinger og personale. Beslutningen er beslutningsformen, der må beslattes, når organisationen beslutter de andre præmisser (Andersen, 2001: 17).

organisationen og hvordan medlemmerne kan repræsenteres ved at udforme førnævnte selvbeskrivelser.

4.4.1 Personens medlemskab af organisationen

Når organisationen beslutter sine betingelser for medlemskab, så beslutter den, ifølge Andersen (2001: 17), sin grænse som skel for sine beslutningers gyldighed. Derved iagttager den igennem forskellen system | omverden, da organisationssystemets beslutninger kun har gyldighed i organisationssystemet.

Når organisationen beslutter medlemskabet og efterfølgende knytter an til denne beslutning som præmis, så besluttet der, hvad der iagttages som system og hvad der iagttages som omverden. Dermed skelner organisationen, som den også gør hos Ahrne og Brunsson (2008: 45), mellem hvem der er medlemmer og hvem der er omverden.

Ahrne og Brunsson (2008: 62-65) argumenterer for, at skabelsen af en meta-organisation og rekrutteringen af nye medlemmer, kan ses som en organisering af omverdenen. Meta-organisationen så at sige vokser ud af omverdenen og strukturerer denne og den ekspanderer ud i omverdenen, når den indoptager nye medlemmer. Hvis vi derimod ser organisationen som autopoietisk system, så vil dette ikke være tilfældet. Organisation vil altid være system til forskel fra en omverden og når den indoptager nye medlemmer, så konstruerer den et internt billede af medlemmet. Ved denne konstruktion får organisationen en ændret system | omverdens-forståelse.

En beslutning om medlemskab i organisationen kan være beslutningen om at ansætte en person. Som nævnt ovenfor, så er mennesker ikke en del af organisationen. Det er ikke hele personen, der indtræder i systemet, man bliver ikke medlem ved blot at møde op på organisationens faciliteter. Når organisationen beslutter at ansætte, at gøre personen til medlem, så er det kun det udsnit af personen som organisationen iagttager som personen, der indgår i organisationen. Mennesket i organisationen er altså kun den rolle, som organisationen beslutter, at vedkommende skal spille (Thyssen, 2000: 37). Den kan ikke iagttage og forholde sig til hele det psykiske system og da slet ikke hele den flerhed af systemer, som mennesket er. Personer indgår altså i organisationen og dens rekursive beslutningsprocesser som organisationssystemets iagttagelser af personen. Således er personen et semantisk trick og der skabes en række forventninger til personen, når denne skal udfylde sin rolle:

"En person er et kompleks af sociale forventninger, som indsættes i kommunikationen som dens »sociale adressat« og som er med til at styre den. Som sådan er den en fiktion – et forenklet og forvrænget udsnit af et menneske." (Thyssen, 2000: 38-39).

Personen bliver en form i organisationssystemets kommunikation eller beslutninger, der muliggør adresseringen af kommunikation til et bestemt individualiseret system (Andersen, 2001: 19). Luhmann karakteriserer begrebet person som enheden af forskellen handlinger | oplevelser. Organisationen tilskriver personen handlinger som selektive konstruktioner i organisationens kommunikation. Når den gør dette, så sker det ud fra en antagelse om, at personen gør det ud fra en oplevelse af verden – forskellens anden side (Andersen, 2001: 19).

De personer eller roller der indgår i organisationen, er organisationens iagttagelse af psykiske systemer i organisationens omverden (Andersen, 2001: 19). Når organisationen reproducerer sig selv ud fra forskellen medlem | ikke-medlem, reproducerer den også sig selv omkring forskellen inkluderet | ekskluderet. Dermed forholder den sig til hvad den vil integrere som en del af organisationen og gøre til adressat for kommunikationerne, når den iagttager medlemmerne samt hvad den vil ekskludere, iagttage som irrelevant og i systemets omverden (Andersen, 2001: 21).

Organisationssystemet står også i forhold til de aspekter ved det psykiske system, som den ikke iagttager og som dermed ikke er adressat for organisationens kommunikation. Kommunikationssystemer, herunder også organisationer, forudsætter at der er psykiske systemer i disses omverden. Når organisationssystemet iagttager personen og denne er en systemintern konstruktion, så kan det psykiske system, som nævnt, ikke være en del af organisationen. Dette forhold hvor sociale og psykiske systemer ikke iagttager hinanden og ej heller smelter sammen, men hvor der stadig er et forhold, betegnes med begrebet strukturel kobling. Den strukturelle kobling er en specifik relation mellem to systemer, der er henvist til hinanden, men samtidigt opererer autonomt og forbliver omverden for hinanden (Kneer og Nassehi, 2006: 69). Der er ingen kommunikation uden bevidsthed og ej heller bevidsthed uden kommunikation, men samtidigt forbliver de adskilt og konstituerer omverden for hinanden (Kneer og Nassehi, 2006: 76).

Organisationen er altså strukturelt koblet til det psykiske system, som den af gode grunde ikke kan iagttage i sin fuldstændighed i den systeminterne konstruktion af personen. Det psykiske system pirrer og irriterer beslutningerne qua den strukturelle kobling, men er ikke en del af organisationen. Dermed er der en privatsfære hos personen, som Ahrne og Brunsson (2008: 49) udtrykker det. Ikke fordi personen ønsker det, men fordi organisationssystemet og det psykiske

system er forskellige systemtyper, der ikke kan iagttage hinanden fuldstændigt, men blot kan konstruere systeminterne billeder af hinanden og forblive strukturelt koblete.

4.4.2 Organisationens medlemskab af meta-organisationen

Ovenstående viser, hvordan organisationen iagttager medlemmet som person, men hvad sker der når medlemmet i organisationen ikke er en person, men selv er en organisation?

Andersen (2001: 20) argumenterer for, at det semantiske persontrick kan udvides til også at omfatte sociale systemer, herunder organisationer:

"Organisationer kan tilskrive andre organisationer handlinger. Det er jo en grundlæggende forudsætning for f.eks. retten. Ellers ville virksomheder jo slet ikke kunne indgå i kontrakter med hinanden. Kollektiver må kunne konstrueres som aktører for at kunne drages til ansvar for "deres" handlinger." (Andersen, 2001: 20).

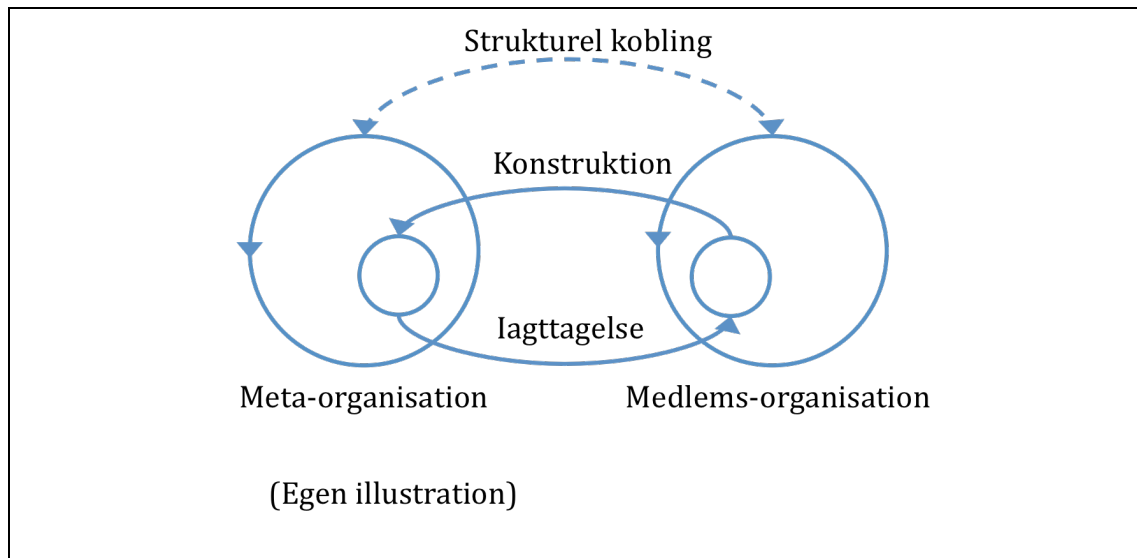
Man kan argumentere for, at organisationen herved kan have medlemmer, der selv er organisationer, når blot disse konstrueres som aktører eller personer i organisationens iagttagelser og besluttet som medlemmer. Herved gælder de samme teoretiske koncepter, som når organisationen tilskriver mennesket handlinger og oplevelser og konstruerer dem som personer-i-organisationen.

Når et organisationssystem iagttages af organisationen som medlem, så konstrueres der en beskrivelse af medlemsorganisationen i organisationen. Det er altså ikke hele medlemsorganisationen, der iagttages som medlem - kun det udsnit, som organisationen opfatter som relevant. Derved konstrueres medlemsorganisationen som person, rolle eller aktør i organisationen. Medlemsorganisationen er altså et kompleks af sociale forventninger og forventede handlinger, der indsættes i beslutningen som adressat og er med til at styre beslutningen. Medlemsorganisationen bliver til en fiktion i organisationen.

For igen at vende blikket på begrebet strukturel kobling, så kan man argumentere for, at medlemsorganisationen og meta-organisationen er strukturelt koblete til hinanden. De er henvist til hinanden, men samtidigt opererer de autonomt. De konstruerer begge iagttagelser af hinanden, men som sagt dækker disse beskrivelser ikke hele den anden organisation. Det kan de ikke, da organisationen hverken kan iagttage sig selv fuldstændigt som system og ej heller kan iagttage et andet system fuldstændigt. Derved har organisationer, i hvert fald i en autopoietisk optik, en privatsfære, i modsætning til, hvad Ahrne og Brunsson (2008: 49) antager.

Dog er den del af medlemsorganisationen, der ikke iagttages af meta-organisationen, samtidigt en forudsætning for, at denne kan pirres og fortsætte sin autopoiesis. Det kan illustreres således:

Figur 8: Meta-organisationens iagttagelse af medlemmet

Derved synliggøres et paradoks. Medlemsorganisationen er på en gang medlem og ikke-medlem, da meta-organisationen i sin beskrivelse af medlemsorganisationen konstruerer denne, men aldrig i sin fuldstændighed.

Det som organisationerne udveksler er ikke materie, der flyder mellem organisationerne. Udvekslingen sker så at sige indirekte ved, at organisationerne iagttager hinanden og konstruerer en intern aktør eller rolle, der er et kompleks af sociale forventninger og som irriterer systemet til at beslutte ud fra disse forventninger. Organisationen skaber forventninger ud fra den anden organisations forventninger og handlinger og en formodning om den anden organisations oplevelse eller iagttagelse af verden.

4.5 Opsummering 1

For at summere op på nærværende diskussion og svare på underspørgsmål 1 om, hvordan vi fra et teoretisk perspektiv, kan beskrive meta-organisationen som et autopoietisk system, vender jeg tilbage til en række centrale pointer vedrørende meta-organisationen. Først illustreres dog de væsentlige ligheder og forskelle mellem Ahrne og Brunssons forståelse af meta-organisationen og en autopoietisk forståelse af meta-organisationen:

Tabel 4: Forskelle og ligheder mellem Ahrne og Brunssons forståelse af meta-organisationen og en autopoietisk forståelse af meta-organisationen

	Ahrne og Brunssons (2008) forståelse af meta-organisationen	Autopoietisk forståelse af meta- organisationen
Ligheder		
Autonomi	Autonomi er essentielt for medlemmet i meta-organisationen. Hvis ikke medlemmet får frihed til at beslutte, så bliver denne overflødig og kunne lige så godt smelte sammen med meta-organisationen	Autonomien hos medlemsorganisationen er givet i kraft af dennes autopoietiske produktion af beslutninger. To organisationssystemer vil altid være adskilte på grund af deres autopoiesis
Identitet	Medlemskabet i meta-organisationen giver medlemmet en dobbelt identitet – et fornavn og et efternavn	Meta-organisationen iagttager medlemmet i sin selvbeskrivelse og det er op til medlemmet at knytte an til denne selvbeskrivelse
Lighed mellem meta-organisation og medlem	Meta-organisationen ligner medlemmet idet, at begge er organisationer	Meta-organisationen er samme systemtype som medlemmet, idet at begge består af beslutninger og producerer disse rekursivt
Medlemmer	Organisationen skelner mellem, hvem der er medlemmer og hvem der ikke er	Organisationen beslutter medlemskab og ser derved sig selv som et system, med medlemmer overfor en omverden
Organisationer	Organisationer gør en forskel	Organisationer gør en forskel
Organisationers forskellighed	Organisationer er mere forskelligartede end individer	Organisationer er forskelligartede på grund af deres historik eller sagt anderledes på grund af deres rekursive produktion af beslutninger
Forskelle		
Beslutning	Beslutningen er resultatet af beslutningstagerens beviste valg	Beslutningen er resultat af beslutninger
Indoptagelse af nye medlemmer	Indoptagelsen af nye medlemmer er en organiserende af omverdenen	Indoptagelsen af nye medlemmer er en beslutning i organisationen, der medfører en ændret iagttagelse af medlemmet og af organisationen selv
Organisationens enheder	Organisationer har medlemmer, hierarki og vedtægter	Organisationer består af beslutninger, men medlemmer, hierarki og vedtægter kan måske empirisk ses i organisationen
Organisationens privatsfære	Organisationer har ingen privatsfærer	Organisationen har en privatsfære, da andre systemer ikke kan se organisationssystemet som helhed
Personer	Det er muligt for meta-organisationen at møde repræsentanter for medlemsorganisationen	Organisationssystemer kan ikke møde personer, men kun iagttage dem og konstruere interne beskrivelser af dem

(Egen illustration)

For at vende tilbage til underspørgsmålet om, hvordan vi kan forstå meta-organisationen som autopoietisk system, så kan vi se at Luhmann ikke fokuserer på organisationen som struktur som Ahrne og Brunsson. Han forudsætter ikke medlemmer, hierarki, vedtægter og autonomi, men ser det som produktet af beslutninger. Ifølge Luhmann er organisationen altså ikke et produkt skabt af mennesker, men et produkt af beslutninger.

Organisationen er således et system, der består af beslutninger og rekursivt knytter beslutninger an til beslutninger. Enhver af organisationens beslutninger kan fungere som præmis for efterfølgende beslutninger. Beslutningen er dog paradoks, idet den ikke kan beslutte, men alligevel beslutter. Måden hvorpå vi kan se organisationen, er gennem dens selviagttagelser og heraf følgende selvbeskrivelser, der finder sted ved hjælp af en re-entry eller genindførsel system | omverdens-forskellen. En re-entry finder af system | omverdens-forskellen finder også sted, når organisationen uddifferentierer sig i delsystemer.

En organisation kan have andre organisationer som medlemmer, ved at den opstiller præmisser for medlemskab og at medlemskabet besluttet. Når medlemskabet besluttet, så konstrueres der en iagttagelse af medlemsorganisationen i organisationen. Denne konstruktion er en konstruktion af medlemmet som kollektiv aktør og beskriver kun de aspekter ved medlemmet, som organisationen iagttager som relevante. Resten af medlemsorganisationen forbliver omverden for organisationen. Dermed organiseres omverdenen ikke, når nye medlemmer optages i meta-organisationen, som hos Ahrne og Brunsson. Meta-organisationen iagttager og skaber en systemintern konstruktion af medlemmet og ændrer sin system | omverdens-forståelse. Da meta-organisationen ikke kan iagttage medlemsorganisationen i sin helhed, så har denne en privatsfære.

Kort sagt vi kan altså forstå meta-organisationen som autopoietisk system ved at beskrive organisationen som bestående af beslutninger, der danner præmis for efterfølgende beslutninger, blandt andet som betingelser for medlemskab og som selviagttagelser, der kondenseres i selvbeskrivelser, og det er disse, vi skal se på i næste kapitel om DVCAs medlemskabsbetingelser og selvbeskrivelser.

5 DVCA's medlemskabsbetingelser og selvbeskrivelser

5.1 Indledning

I sidste kapitel beskæftigede vi os med Luhmanns teorikompleks om sociale systemer og dets implikationer for forståelse af organisationen. Mere specifikt blev Luhmanns organisationsteori benyttet til at diskutere Göran Ahrne og Nils Brunssons begreb om meta-organisationen.

Med udgangspunkt i diskussionen i første delanalyse om meta-organisationen som et autopoietisk system, vil meta-organisationen DVCA, og mere specifikt dens medlemskabsbetingelser og selvbeskrivelser som produktet af beslutninger, her blive fremanalyseret.

Underspørgsmål 2:

- Hvordan påvirker udviklingen i DVCA's medlemssammensætning foreningens betingelser for medlemskab og selvbeskrivelser over tid?

Underspørgsmålet lægger op til en analyse af, hvordan en konkret meta-organisation, her DVCA, iagttager medlemmerne og sætter betingelserne for medlemskab henholdsvis før og efter en indoptagelse af nye medlemssegmenter.

For at besvare spørgsmålet vil der først blive redegjort for, hvordan der empirisk kan fremanalyses to perioder i DVCA's liv. Derefter beskrives det, hvilke betingelser eller præmisser for medlemskab foreningen opstiller, hvordan de ændrer sig og hvilke implikationer, det har for henholdsvis DVCA og medlemmerne. Sidst vil blikket blive vendt mod DVCA's overordnede selvbeskrivelser, for at analysere om der kan ses ændringer i disse som følge af de nye medlemstyper.

5.2 To perioder i DVCA's liv

For at kunne analysere om DVCA ændrer sine selvbeskrivelser som følge af en ændret medlemssammensætning, må man konstruere et tidsligt *før* og et tidsligt *efter* beslutningen om at indoptage nye medlemstyper.

For at gøre dette vendes blikket mod DVCA's vedtægter. I vedtægterne beskrives hvilke medlemstyper, der kan opnå medlemskab i foreningen. Vedtægterne udstikker foreningens overordnede beslutningspræmisser. Beslutningspræmisser der fungerer som program for

organisationen. Programmer er hos Seidl og Becker (2006: 28) beslutningspræmisser¹¹, der skaber rammerne for korrekt beslutningstagen. Hos Andersen (2001: 17) er det, når organisationen beslutter sit formål gennem et program for, hvad den skal beslutte omkring.

DVCAs vedtægter kan altså ses som det juridiske dokument, der dels indeholder programmet for organisationens mål (målprogram) og dels indeholder en række programmer, der har en "hvis-så" form (konditionalprogrammer), eksempelvis i forhold til udmeldelse, eksklusion, generalforsamling¹², bestyrelsessammensætning og foreningens opløsning. Vedtægterne opstiller betingelserne og danner præmisserne for korrekt beslutningstagning i organisationen og de danner dennes juridiske grundlag, såfremt der skulle opstå retslige tvister, ud fra forskellen ret | uret.

To perioder kan fremanalyseres ud fra DVCAs vedtægter, hvis man fokuserer på præmisserne for medlemskab og beslutningen om at udvide medlemsskaren i 2004. Der er dels et *før* og et *efter* denne beslutning. Det der kan ses som *før*, er perioden fra DVCAs stiftelse den 10. marts 2000 og indtil generalforsamlingen den 22. april 2004. I denne periode er medlemmerne venturekapital-selskaber og associerede medlemmer (DVCA, 10.03.2000).

Ved generalforsamlingen i 2004 besluttet en række vedtægtsændringer, der medfører, at en række nye typer af medlemmer kan søge om medlemskab i DVCA. Efter generalforsamlingen kan også private equity-selskaber og business angels søge om medlemskab (DVCA, 22.04.2004a). Således er det, der kan ses som *efter*, perioden fra denne generalforsamling den 24. april 2004 og indtil i dag.

Der konstrueres altså to perioder ud fra beslutningen om at optage nye medlemstyper (vedtægtsændringen) og beslutningens iagttagelse af tid, der er givet ved forskellen fortid | fremtid og hvor dens operation er nutid – enheden af forskellen.

Når organisationens tekster eller selvbeskrivelser analyseres i det følgende, vil der blive redegjort for, om vi befinder os *før* eller *efter* denne beslutning, der er blevet nedfældet som præmis i organisationens program.

¹¹ Organisationens programmer kan enten have en "hvis – så" form, dvs. konditionalprogrammer, eller de kan definere målene, der skal opnås med beslutningerne, dvs. målprogrammer (Seidl og Becker, 2006: 28).

¹² DVCAs generalforsamling bliver iagttaget som foreningens øverste myndighed (DVCA, 10.03.2000). I en autopoietisk optik er generalforsamlingen et interaktionssystem givet ved forskellen nærværende | fraværende. Generalforsamlingen beskrives som værende helt essentiel for DVCA, da det er her de "største" beslutningerne træffes. Omvendt så udstikker organisationen DVCA præmisserne og strukturen for generalforsamlingen. Så selv om generalforsamling og organisation er to forskellige systemtyper, så forudsætter de hinanden og er derved strukturelt koblete.

5.3 DVCA før indoptagelsen af nye medlemstyper

Det er værd at tage med, at når vi beskæftiger os med disse vedtægter fra den 10. marts 2000, så befinder vi os ved tidspunktet for DVCAs fødsel. Da DVCA blev skabt som forening, blev der altså på mange måder trukket en irreversibel streg i sandet, som ikke kan gøres om – en forskel der gør en forskel (Luhmann, 2000: 79). Foreningen er blevet et system i samfundet, der ser sig selv til forskel fra resten af samfundet. Dermed er beslutningen i pressemeddelelsen (DVCA, 15.03.2000) fra DVCAs fødsel ikke en uskyldig operation:

"Danske venturekapital-selskaber har stiftet en interesseorganisation."

Beslutningen om at skabe en forening har fået sit eget liv i organisationen, hvor beslutninger knytter an til beslutningen og skaber nye beslutninger. Når organisationen først er besluttet, kan denne beslutning ikke gøres om, den er irreversibel på grund af beslutningernes rekursivitet.

De personer eller snarere organisationer, der besluttede at skabe foreningen, skal genindtræde ved, at de bliver besluttet som medlemmer af DVCA. Noget der sker i den første pressemeddelelse:

"Foreningens stiftere er: 2M Invest A/S, Ahead Enterprise A/S, BankInvest-gruppen A/S, Brandts Klædefabrik A/S, CapitalNet A/S, Dansk Udviklingsfinansiering A/S, Internet Ventures Scandinavia A/S, IT-Brancheforeningen, Mærsk Data A/S, NOVI A/S, Lindh Stabell Horten og Symbion A/S." (DVCA, 15.03.2000).

Thyssen (2005: 523) beskriver processen, hvor organisationen bliver født, som netop en fødsel af et barn. Organisationens skal have et navn, i perioden før 2004 er det *"Dansk Venture Kapital Forening"* (DVCA, 10.03.2000). Den skal have en fødselsattest, DVCAs vedtægter, der beskriver organisationen i juridiske termer. Den skal også have en beskrivelse af sig selv, igen DVCAs første pressemeddelelse (DVCA, 15.03.2000). En beskrivelse der med tiden, på grund af beslutningernes anknytning hertil og deres rekursive natur, bliver til organisationens fortælling.

Som nævnt i kapitel 4, så beslutter organisationen sin grænse som skel for sine beslutningers gyldighed, når den beslutter betingelserne for medlemskab af organisationen. Den iagttager herved igennem forskellen system | omverden, da organisationens beslutninger kun giver mening i organisationen som system. Når vi ser på vedtægterne og på de betingelser, som de opstiller for medlemskab, kan vi se hvilke typer af organisationer, der giver mening for meta-organisationen at have som medlemmer. Vi kan altså se, hvilke typer af medlemmer organisationen har mulighed for at beskrive som system via forskellen system | omverden.

Ser vi på betingelserne for medlemskab i disse første vedtægter, det vil sige *før* beslutningen om at optage nye medlemmer, er de besluttet som:

"I DVCA's regi findes 2 typer af medlemsskaber: 1. Primære medlemmer. 2. Associerede medlemmer. Et primært medlem er aktivt som venture capital selskab. Associeret medlem er en virksomhed, som via sit primære professionelle erhverv har nær tilknytning til foreningens virke." (DVCA, 10.03.2000).

Derved sættes det som præmis, at for at opnå medlemskab af foreningen, så skal den mulige medlemsorganisation være enten det, DVCA beskriver som et venturekapital-selskab (primært medlem) eller det, som DVCA beskriver som et associeret medlem. Et associeret medlem er en virksomhed, der har nær tilknytning til foreningens virke (DVCA, 10.03.2000). Vi kan altså empirisk se, at DVCA har besluttet, at det kun er meningsfyldt at have to typer af medlemmer i forhold til foreningens formål:

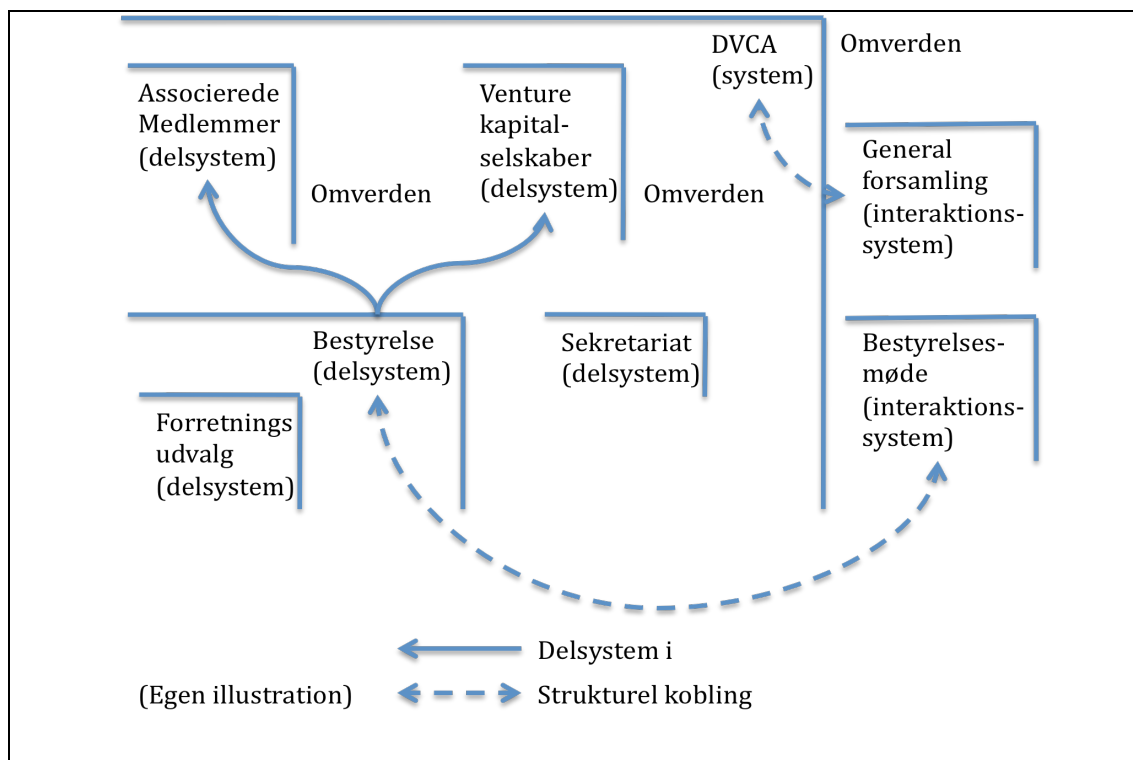
"DVCA har til formål at fremme venture capital selskabernes interesser inden for virksomhedsudvikling og kapitalfremskaffelse på IT området." (DVCA, 10.03.2000).

I forhold til DVCA betyder formålserklæringen, at der er en kvantitativ begrænsning af de potentielle medlemmer af DVCA, som også Ahrne og Brunsson (2008: 144) konkluderer det i deres studier. Det er kun venturekapital-selskaber og associerede medlemmer, det giver mening at have som medlemmer i DVCA.

Det at DVCA har to grupper af medlemmer fra starten, nemlig venturekapital-selskaber og associerede medlemmer, er interessant. Det betyder at foreningen allerede fra sin fødsel uddifferentierer sig i delsystemer. Delsystemer opstår, som nævnt i kapitel 4 om meta-organisationen som et autopoietisk system, ved at organisationen kopierer og genindfører sin system | omverdens-forskel. Den re-entry som DVCA iagttager sig selv med genindføres således, at foreningens medlemmer allerede fra dens fødsel kan se sig som tilhørende et bestemt delsystem eller en bestemt medlemsgruppe. Således kan venturekapital-selskaberne og de associerede medlemmer beskrive sig selv til forskel fra resten af foreningen.

Det kan illustreres således:

Figur 9: DVCA's uddifferentiering i delsystemer før 2004

Som illustreret beskriver vedtægterne yderligere delsystemer i det, at også bestyrelse, forretningsudvalg samt sekretariat nævnes:

"Foreningens virksomhed udøves gennem generalforsamlingen, den valgte bestyrelse, forretningsudvalget samt et nedsat sekretariat varetaget af IT-Brancheforeningen, Børsen, 1217 København K." (DVCA, 10.03.2000).

Bestyrelsen kan ses som delsystem i DVCA, men også som delsystem i de to medlemsgrupper og deres beskrivelse af DVCA. Forretningsudvalget er et delsystem i bestyrelsen. Og endelig er der sekretariatet, der ikke gøres meget væsen af i vedtægterne.

5.3.1 Medlemskabsbetingelserne før

Som nævnt ovenfor, så kan der beskrives to medlemsgrupperinger og derfor er der to typer af virksomheder i DVCA's omverden, som mulige medlemmer skal ses som værende, for at de kan opnå medlemskab. Det er op til bestyrelsen at beslutte beslutningen om medlemskab:

"Medlemskab af DVCA sker efter ansøgning til bestyrelsen, som også træffer beslutning med hensyn til om optagelse kan finde sted." (DVCA, 10.03.2000).

I DVCA er det bestyrelsen, der skal beslutte, om et muligt medlem lever op til at være et venturekapital-selskab eller et associeret medlem, der har nær tilknytning til foreningens virke.

Vedtægterne tilskriver altså beslutningen, om at tildele en konkret organisation medlemskab, til bestyrelsen. Dermed er det op til et delsystem i organisationen, at tildele mulige medlemmer medlemskab i organisationen. I DVCA's tekster bliver det til en forventning til den rolle-i-organisationen, som vi kalder ledelsen eller bestyrelsen, at den skal være i stand til at vurdere, om mulige medlemmers medlemskab kan besluttes. Det er hermed både bestyrelsens rolle at beskrive hele organisationen, men også at sørge for dennes udvidelse og indoptagelse af nye medlemmer.

Selve ansøgningen om medlemskab i DVCA, kan ses som en formalisering eller kondensering af en udefra kommende kommunikation eller irritation, som foreningen kan vælge at knytte an til og bruge som præmis for en beslutning om medlemskab eller en beslutning om ikke-medlemskab.

5.3.2 Delsystemernes medlemskabsbetingelser før

Det tilskrives bestyrelsen at beslutte om medlemskab i DVCA og bestyrelsen ser, at de mulige medlemmer lever op til bestyrelsens forventninger om at være enten et venturekapital-selskab eller et associeret medlem ved medlemskabsbeslutningen. Dermed tilskrives det også bestyrelsen at beslutte, at det mulige medlem skal have medlemskab i enten det delsystem, der hedder venturekapital-selskaber eller det delsystem, der hedder associerede medlemmer. Det er altså et delsystem, der skal beslutte medlemskab i andre delsystemer. Som det er søgt illustreret ovenfor i figur 9, så er bestyrelsen også delsystem i disse delsystemer.

Ligesom at der er medlemskabsbetingelser for hele DVCA, er der også for bestyrelsen:

"DVCA's ledelse varetages af en bestyrelse bestående af indtil 15 medlemmer valgt på generalforsamlingen for 1 år af gangen. Bestyrelsen er fra foreningens andet leveår på valg hvert andet år. ...

Bestyrelsesmedlemmer kan højst genvælges 3 gange. Valgbare er personer fra den overordnede ledelse i medlemsvirksomheden. Et bestyrelsesmedlem skal senest ved udgangen af det år, hvor vedkommende fylder 65 år, udtræde af bestyrelsen." (DVCA, 10.03.2000).

Bestyrelsen er på valg hvert år og for at en af kandidaterne, kan indtræde i bestyrelsen, skal personen besluttes valgt på generalforsamlingen. Omvendt så er det op til bestyrelsen at finde

og indstille de personer, der skal besluttet medlemskab i bestyrelsen for, ved generalforsamlingen:

"DVCA's bestyrelse skal blandt foreningens medlemmer finde egnede kandidater til valg til bestyrelsen." (DVCA, 10.03.2000).

Der genindføres endnu et delsystem i bestyrelsen nemlig forretningsudvalget. For forretningsudvalget gælder det at:

"Bestyrelsen kan af sin midte vælge et forretningsudvalg bestående af formanden og indtil 3 bestyrelsesmedlemmer. Det er forretningsudvalgets opgave, at løse bestyrelsens løbende opgaver, at forberede kommende bestyrelsesmødet herunder formulere foreningens holdning til aktuelle forhold og problemstillinger, der har betydning for foreningen og dets medlemmer." (DVCA, 10.03.2000).

Bestyrelsen tilskrives igen en beslutning – at vælge et forretningsudvalg. Til dette forretningsudvalg tilskrives det, der beskrives som løbende ledelsesmæssige beslutninger. Struktureringen og skabelsen af præmisser til bestyrelsesmøderne tilskrives også dette udvalg.

Endelig er der DVCA's sekretariat. I vedtægterne udtrykkes der ikke meget om sekretariatet. Det nævnes blot at:

"Bestyrelsen udpeger et sekretariat, der varetager foreningens løbende drift. Dette sekretariat er IT-Brancheforeningen, Børsen, 1217 København K, bistået af advokatkontoret Lindh Stabell Horten A/S, Ved Stranden 18, 1012 København K." (DVCA, 10.03.2000).

Som illustreret ovenfor i figur 9 kan sekretariatet ses som endnu et delsystem i organisationen DVCA. Igen tilskrives beslutningen om at beslutte, hvad der skal være sekretariat, til bestyrelsen. Det besluttet at sekretariatet bliver endnu en organisation i organisationen – en allerede eksisterende organisation, IT-Brancheforeningen, med sine egne beslutninger, der beslutter. Når organisationen DVCA beskriver, at sekretariatet varetager den løbende drift, så tilskriver den sekretariatet alle de beslutninger, som ikke tilskrives bestyrelsen, forretningsudvalget eller generalforsamlingen.

5.4 DVCA efter indoptagelsen af nye medlemstyper

Som nævnt i afsnittet om konstruktion af to perioder i DVCA's liv, så bliver DVCA's vedtægter ændret i 2004. Det bliver på generalforsamlingen ved DVCA's årsmøde i 2004 besluttet at indoptage nye medlemstyper, idet private equity-selskaber nu også kan ansøge om medlemskab

og DVCA bliver lagt sammen med DBAN (Dansk Business Angel Netværk). Beslutningen beskrives således i et nyhedsbrev fra perioden umiddelbart efter årsmødet (DVCA: 12.05.2004):

"Dansk Venturekapital- og Private Equity Forening tog et stort skridt ind i fremtiden, da foreningen holdt årsmøde i april på Hotel Hesselet. ...

Fremover vil DVCA derfor repræsentere og danne netværk for en bred vifte af aktører inden for højteknologisk investering i Danmark: venturekapital selskaber, private equity selskaber, business angels, innovationsmiljøer, investeringsbanker, fonde, pensionskasser samt rådgivende virksomheder."

Således udtrykker denne nyhedsbrevsleder, at der er åbnet op for en lang række af nye medlemstyper. Ser man på de nye vedtægter, er åbningen dog ikke helt så omfattende:

"I DVCA's regi findes 3 typer af medlemskaber: Business Angels. Venturekapital- og Private Equity Selskaber. Associerede medlemmer. Associeret medlem er en virksomhed, som via sit primære professionelle erhverv har nær tilknytning til foreningens virke." (DVCA, 22.04.2004a).

I de nye vedtægter er der altså defineret to nye medlemstyper ud over de allerede eksisterende venturekapital-selskaber og associerede medlemmer. Det drejer sig dels om det, der betegnes som private equity-selskaber og dels om det, der betegnes som business angels. Først vil blikket blive vendt mod private equity-selskaberne.

5.4.1 Indoptagelsen af private equity-selskaber som beslutning

I en pressemeddelelse fra juni 2004, vedrørende en analyse af det danske og europæiske marked for risikovillig kapital, udtrykkes det således:

"Sammensætningen af investeringerne i Danmark er nu på linie med resten af Europa, hvor Buyouts udgør ca. 2/3 af investeringerne og venturekapital-investeringer udgør ca. 1/3 af investeringerne. Dette understøtter DVCA's beslutning om yderlig inddragelse af Private Equity i medlemsskaren og yderlig fokus på Private Equity investeringer, herunder Buyouts" (DVCA, 04.06.2004).

Der har været en markant stigning i de investeringer, der betegnes buyouts og som private equity-selskaberne typisk står bag.

Teoretisk betyder det, at der kan være tale om en stigende irritation fra DVCA's omverden for, at foreningen skal iagttage private equity-selskaber, som værende en type organisation der giver

mening for DVCA, at have som medlemmer. Denne irritation kan dog ikke ses direkte af empirien, som nævnt i afgrænsningen i kapitel 3, da den netop er en omverdensirritation.

Kategorien private equity-selskab er ikke sprunget ud af den blå luft, som noget der pludseligt dukker op i foreningens semantik. I ledelsens årsberetninger for 2001, 2002 og 2003 dukker begrebet og dermed kategorien op (DVCA, 25.03.2002; 10.04.2003; 22.04.2004b), men private equity selskaberne opnår ikke status som primære medlemmer før beslutningen om at ændre vedtægterne i 2004.

5.4.2 Indoptagelsen af business angels som beslutning

Ud over beslutningen om at se private equity-selskaber som primære medlemmer i foreningen, besluttet det også at indoptage det, der betegnes som business angels ved generalforsamlingen i 2004.

"Foreningen er nu sammenlagt med DBAN, Dansk Business Angel Netværk. Det betyder, at DVCA fremover optager erhvervsengle som medlemmer." (DVCA, 12.05.2004).

Teoretisk er der en lang række overvejelser når noget, der betegnes et netværk, bliver indoptaget i en meta-organisation som DVCA. Empirisk kan vi dog i første omgang se på DBAN og dets sammenlægning med DVCA:

"Dansk Business Angel Netværk (DBAN) blev startet som en netværksorganisation i 2000 på initiativ af Erhvervsministeriet og VækstFonden. I dag består DBAN af en bred kreds af business angels funderet i et landsdækkende netværk, samt regionale netværk, sektor netværk og ejerskifte netværk." (DVCA, 22.04.2004b).

"Dansk Business Angel Netværk (DBAN) har til dato været et 100% offentligt finansieret initiativ. Fra slutningen af 2005 skal aktiviteterne være selvfinansierende - og det er derfor besluttet, at der indføres kontingentbetaling for aktiviteterne samtidig med, at netværket flytter fra VækstFonden ind i Dansk Venturekapital- og Private Equity Forening (DVCA). Det indebærer samtidig, at business angels og partnere får tilbudt et attraktivt DVCA medlemskab." (DVCA, 16.06.2004).

Den første overvejelse relaterer sig til DBANs navn, idet *Dansk Business Angel Netværk* heraf fremstår som et netværk. Ahrne og Brunsson (2008: 164-166) forstår netværk som værende noget andet end en organisation. De er organiserede og har måske formaliserede regler, men de har ikke en grænse, autonomi, hierarki, vedtægter og medlemmer som en organisation. Netværk fremstår som sociale ordener med udviskede grænser (Ahrne og Brunsson, 2008: 164). Forstår vi derimod netværket systemteoretisk, så beskæftiger vi os med sociale ordeners emergens og vi

kan, som nævnt i kapitel 3, ikke forudsætte andet end, at vi beskæftiger os med et system, der iagttager sig til forskel fra en omverden. Beskæftiger vi os med DVCAs kommunikation, som er udgangspunktet for den empiriske analyse og som vi afgrænser os til, så fremstår DBAN som en *netværksorganisation*, der organiserer business angels og har disse som medlemmer (DVCA, 22.04.2004b). Derved er DBAN en organisation.

Den anden overvejelse går i retning af indoptagelsen af DBAN i DVCA eller sammenlægningen mellem de to – smelter de sammen? For at undgå en generalisering vedrørende organisationers sammensmeltning, fokuseres der her på DVCAs kommunikation. I citatet ovenfor kan ses, at DBAN lægges ind under DVCA. Konkret betyder det, at DBANs medlemmer får tilbudt et medlemskab i DVCA og at DBAN ophører med at eksistere som organisation. DBAN når enden af sit liv.

Den tredje overvejelse går i retning af de tidligere medlemmer i DBAN, nemlig de business angels som netværket organiserede og som nu kan søge om medlemskab i DVCA. Det er en problematik, da de både kan ses som personer, der får medlemskab, men også som personer der i forvejen er organiserede. Business angels er ifølge DVCAs egen kommunikation:

"... kapitalstærke privatpersoner med forretningskompetencer og risikovillig kapital samt oftest tid og interesse i at bidrage til udviklingen af en virksomhed uden dog at påtage sig et driftsmæssigt ansvar." (DVCA, 09.07.2007).

Disse business angels organiserer sig i netværk i forbindelse med investeringerne:

"Business angels investerer normalt som en mindre gruppe, hvor hver deltager i gruppen bidrager med forskellige faglige forudsætninger." (DVCA, 09.07.2007).

Det er dog noget, der må fremanalyseres i de enkelte tilfælde og i forhold til de enkelte medlemmer. I forhold til meta-organisationen, så kan organisationen, som nævnt i kapitel 4, både iagttage og konstruere personer som personer-i-organisationen, men også organisationer som organisationer-i-organisationen.

5.4.3 DVCAs navn og formål efter indoptagelsen

Det ser ud til, at der bliver knyttet an til beslutningen om de nye medlemskategorier og at organisationer og personer besluttet som medlemmer i lyset af denne:

"Det er mit indtryk, at mange bakker op. De første business angel-medlemmer af DVCA er allerede på plads og aktive. DVCA har samtidig modtaget indmeldelser fra en række Private Equity-

selskaber. Samlet vil DVCA være en stærk brancheforening, der dækker hele investeringsfødekæden." (DVCA, 16.06.2004).

Vender vi igen blikket mod vedtægterne, som DVCAs overordnede program, så kan vi se, at foreningen har skiftet navn. I de gamle vedtægter fra 2000 hedder foreningen, som nævnt, *"Dansk Venture Kapital Forening"* (DVCA, 10.03.2000), mens den i de nye vedtægter hedder *"Dansk Venturekapital- og Private Equity Forening"* (DVCA, 22.04.2004a). Organisationens navn er ikke en uskyldig betegnelse, men er en del af organisationens selvbeskrivelse og det er derfor vigtigt for, at medlemmerne kan identificere sig med organisationen. *"Dansk Venturekapital- og Private Equity Forening"* rummer to af segmenterne, men hvad med business angels og hvad med de associerede medlemmer?

Foreningens formål har også ændret sig i vedtægterne. Fra kun at beskæftige sig med venturekapital udvides formålsparagraffen til også at omfatte de nye medlemstyper:

"DVCA har til formål at fremme business angel's, venturekapital- og private equity selskabernes interesser." (DVCA, 22.04.2004a).

Der er altså en afvigelse mellem DVCAs formål og navn i vedtægterne fra 2004, noget der vil blive diskuteret i kapitel 6 om DVCAs mulighed for repræsentation.

5.4.4 Medlemskabsbetingelserne efter

Som nævnt ovenfor, så kan der efter vedtægtsændringen i 2004 ses fire medlemstyper og derfor er der fire systemtyper, som kandidaterne til medlemskab skal forstås som værende for, at de kan opnå medlemskabet:

"I DVCAs regi findes 3 typer af medlemskaber: Business Angels. Venturekapital- og Private Equity Selskaber. Associerede medlemmer. Associeret medlem er en virksomhed, som via sit primære professionelle erhverv har nær tilknytning til foreningens virke." (DVCA, 22.04.2004a).

Vedtægterne beskriver tre medlemskategorier, da venturekapital- og private equity-selskaberne placeres i samme kategori, men der er nu fire typer af organisationer, som DVCA kan beslutte meningsfyldt på vegne af. De beskrives som værende indenfor DVCAs systemgrænse og som DVCAs beslutninger har gyldighed overfor, hvis de besluttet som medlemmer.

Beslutningen om at tildele mulige medlemmer medlemskab tilfalder ikke længere bestyrelsen, men tilskrives nu DVCAs sekretariat:

"Medlemskab af DVCA sker efter ansøgning til sekretariatet, som også træffer beslutning med hensyn til om optagelse kan finde sted, eventuelt efter samråd med bestyrelsen." (DVCA, 22.04.2004a).

Hermed er det nu op til sekretariatet, at beslutte om mulige medlemmer kan tildeles medlemskab, ligesom det også tilskrives sekretariatet at være det delsystem i organisationen, der påvirkes eller irriteres af ansøgningen om medlemskab. Det er altså sekretariatet, der skal vurdere om kandidaten til medlemskab er enten et venturekapital-selskab, et private equity-selskab, en business angel eller et muligt associeret medlem, der via sit formål, har nær tilknytning til DVCA's formål. Sekretariatet er, som nævnt ovenfor i afsnittet om delsystemernes medlemskabsbetingelser før, det delsystem i organisationen DVCA, som tilskrives alle de beslutninger, der ikke tilskrives andre delsystemer, dvs. foreningens løbende drift.

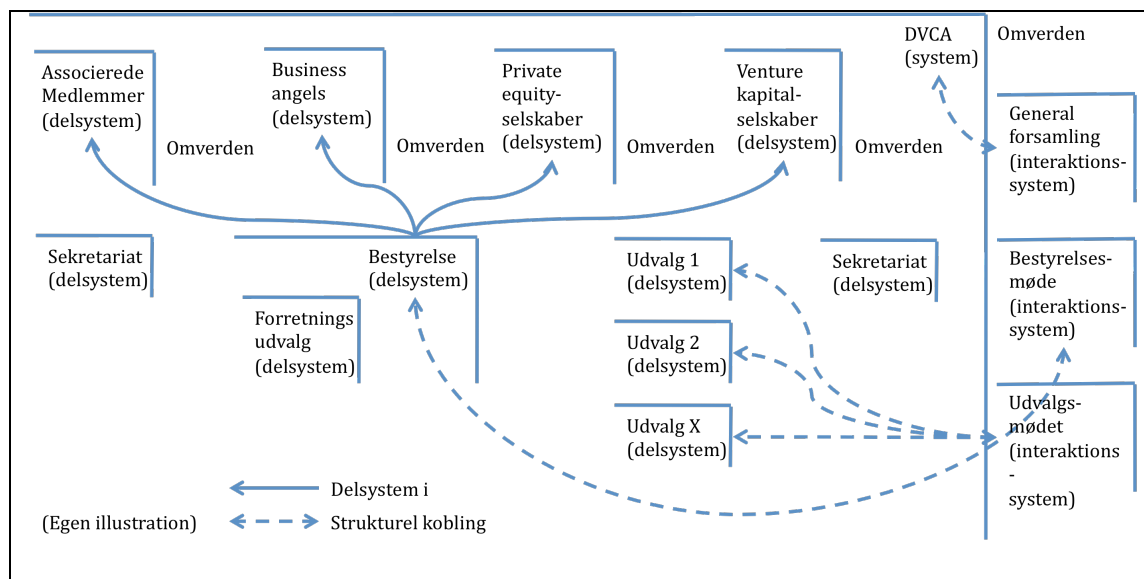
At beslutningskompetencen til at tildele medlemskab ikke længere befinder sig hos det, der beskrives som foreningens overordnede ledelse nemlig bestyrelsen, men nu tilskrives sekretariatet tyder på, at foreningen har vokset sig større og at flere melder sig ind. Dermed synes beslutningen om medlemskab ikke længere at være så afgørende i DVCA – det er ikke længere en overordnet beslutning.

5.4.5 Delsystemer og medlemskabsbetingelser efter

Ganske som før vedtægtsændringen, kan vi se at DVCA uddifferentieres i en række delsystemer. Der er de fire medlemstyper, venture kapital-selskaber, private equity-selskaber, business angels og associerede medlemmer, der hver især kan ses som et delsystem i organisationen DVCA. Da hver medlemstype netop er en forskellig type eller kategori af organisationer, der internt har ligheder, må disse også forstå DVCA forskelligt i relation til medlemstype. De forstår, som jeg vil komme nærmere ind på i kapitel 6, dermed foreningens formål forskelligt og har forskellige sociale forventninger til denne. Dog må der samtidigt være en vis overensstemmelse mellem deres beskrivelser af DVCA, da det ellers ikke giver mening at gå i forening.

DVCA's interne differentiering kan efter vedtægtsændringen illustreres således:

Figur 10: DVCA's uddifferentiering i delsystemer efter 2004

Der kan også efter vedtægtsændringen ses en række delsystemer, der ikke relaterer sig til DVCA's overordnede medlemskategorier:

"Foreningens virksomhed udøves gennem generalforsamlingen, den valgte bestyrelse, forretningsudvalget samt et nedsat sekretariat." (DVCA, 22.04.2004a).

Disse delsystemer er igen bestyrelsen, forretningsudvalget og sekretariatet. Forretningsudvalget kan fortsat ses som et delsystem i bestyrelsen:

"Bestyrelsen kan af sin midte vælge et forretningsudvalg bestående af formanden og indtil 3 bestyrelsesmedlemmer." (DVCA, 22.04.2004a).

Betingelserne for medlemskab i disse delsystemer er ikke ændret væsentligt som følge af vedtægtsændringen. Dog er følgende bemærkning fjernet:

"Bestyrelsesmedlemmer kan højst genvælges 3 gange." (DVCA, 10.03.2000).

Ligesom at det er tilføjet at:

"Formanden kan dog vælges mere end 2 gange, såfremt særlige forhold måtte tilsige dette." (DVCA, 22.04.2004a).

Disse to ændringer tyder på, at det har vist sig vanskeligt at rekruttere kvalificerede medlemmer til foreningens bestyrelse og til formandsposten fra de ledelserne i medlemsvirksomhederne.

Sideløbende med de delsystemer, der kan ses i DVCA's vedtægter fra 2004, har der været en række udvalg, der behandler forskellige tematikker. Disse udvalg beskrives i DVCA's

årsberetninger og nævnes allerede i årsberetningen gældende for 2002. Dermed er disse udvalg oprettet uafhængigt af foreningens vedtægter. De udvalg der beskrives er analyseudvalget, uddannelsesudvalget, corporate governance-udvalget, generationsskifteudvalget (der senere bliver til private equity udvalget), det juridiske udvalg, rammebetingelsesudvalget, kommercialiseringsudvalget og business angel-udvalget (DVCA, 10.04.2003; 22.04.2004b; 30.03.2005; 18.04.2006). Det at udvalgene ikke optræder i DVCA's vedtægter betyder, at de ikke er så formaliserede som eksempelvis bestyrelsen og der kan da også ses en stor udskiftning i disse. Det betyder, at udvalgene ikke tilskrives den samme beslutningskompetence som bestyrelsen. Udvalgsarbejdet tilskrives medlemmerne:

"Udvalgsarbejdet spiller fortsat en vigtig rolle i DVCA's virke. Her lægger ledelse og medarbejdere fra vore medlemsvirksomheder en engageret arbejdsindsats og det er i udvalgene, at såvel mærkesager som aktiviteter fødes og gennemføres." (DVCA, 22.04.2004b).

Mange af de tematikker som DVCA behandler og beslutter omkring fødes altså i udvalgene, men igen er det medlemmerne der udgør disse. De kan ses som værende irritationsskabere i organisationen.

5.5 DVCA's selvbeskrivelser

Nu vendes blikket fra vedtægterne og de betingelser for medlemskab, som de afføder, for at se på DVCA's overordnede selvbeskrivelser og om, der kan fremanalyses en ændring af disse som følge af den ændrede medlemssammensætning. Først fokuseres der på selvbeskrivelser fra *før* vedtægtsændringen i 2004.

Ved DVCA's stiftelse i år 2000 har beskrivelsen af foreningens formål i en pressemeddelelse følgende ordlyd:

"DVCA vil i første omgang arbejde på at fremme de selskabers interesser, som arbejder på venturekapital-markedet inden for IT-området. Foreningen omfatter også andre områder, hvor venturekapital-selskaber foretager virksomhedsudvikling og kapitaltilførsel, fx. inden for biotek- og medico-brancherne. Herved bliver foreningen en bredt funderet venturekapital brancheforening." (DVCA, 15.03.2000).

Dermed relaterer foreningens selvbeskrivelse og formål på daværende tidspunkt i 2000 sig specifikt til venturekapital-selskaber og varetægelse af deres interesser. Det er også det billede vi for af at se på hvervemateriale fra 2000:

"DVCA arbejder for at fremme de selskabers interesser, som arbejder inden for IT-området, hvortil en væsentlig del af venture kapital investeringerne vil gå i de kommende år." (DVCA, 23.08.2000).

Denne selvbeskrivelse går generelt igen frem til 2004. Her i en pressemeddelelse:

"Dansk Venture Kapital Forening er vokset fra 13 medlemmer i 2000 til i dag at repræsentere ca. 60 venture- og venturerelaterede selskaber i Danmark. Foreningens formål er at fremme danske ventureselskabers interesser inden for virksomhedsudvikling og kapitalfremskaffelse." (DVCA, 25.04.2003).

I det efterfølgende præsenteres selvbeskrivelser fra perioden efter generalforsamlingen i 2004.

Selve beslutningen beskrives således i årsberetningen for 2003:

"Efter en drøftelse i DVCA's forretningsudvalg og bestyrelse inviterede vi DBAN udvalget til at overveje, at aktiviteterne i DBAN optages i DVCA. Det er bestyrelsens opfattelse, at et tættere samarbejde mellem business angels, venturekapitalselskaber og private equity selskaber samt de virksomheder, som på forskellige måder arbejder sammen med branchen, vil være til gavn for såvel disse aktører som de unoterede danske virksomheder." (DVCA, 22.04.2004b).

Beslutningen tages op igen i den efterfølgende årsberetning:

"Med de ændringer i DVCA's vedtægter, som blev gennemført for et år siden, tog foreningen et stort skridt i retning af at samle hele den finansielle fødekæde for risikovillig kapital under samme tag." (DVCA, 30.03.2005).

DVCAs beskrivelse af sig selv er, efter indoptagelsen af de nye medlemstyper, *samlingssted for hele den finansielle fødekæde*. Det bærer eksempelvis nyhedsbrevene præg af:

"DVCA er fremover investorernes mødeplads i Danmark – på samme måde, som det sker i andre europæiske lande." (DVCA, 11.08.2004).

"Desuden skal vi, på mere nære plan, have færdiggjort "fusionen", så DVCA for alvor bliver en forening, der repræsenterer hele investeringsfødekæden – fra ide og den spæde start til investeringer større skala." (DVCA, 14.12.2004).

"DVCA vil med disse aktiviteter stimulere danske business angels i øget forretningsmæssigt samarbejde med hele investeringsfødekæden. Vores ambition er, at DVCA på denne måde er med til at sikre, at Danmark som investor-land er blandt de mest attraktive i verden – og at branchen nyder fortsat gode rammevilkår." (DVCA, 11.11.2005).

Denne beskrivelse af DVCA som samlingssted for risikovillige investorer fortsætter indtil i dag. Her i årsberetningen for 2007:

"DVCA er den eneste brancheforening, der repræsenterer hele paletten af risikovillige kapital i Danmark." (DVCA, 21.02.2008).

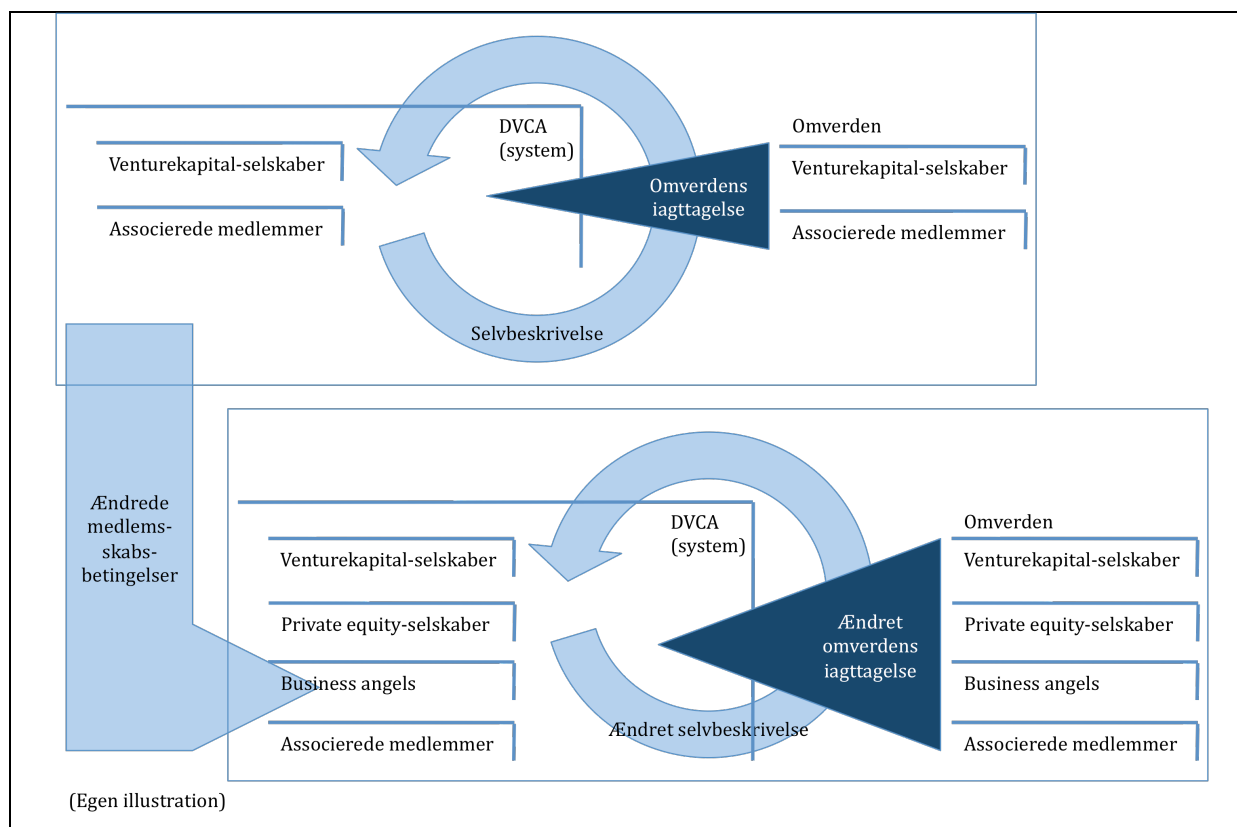
Og igen i en hvervebrochure fra 2008:

"Danish Venture Capital & Private Equity Association, DVCA, tilbyder medlemskab af Danmarks største investornetværk. Netværket dækker hele investeringsfødekæden fra teknologioverførselsenheder, innovationsmiljøer, business angels, fonde, venture- og private equity-selskaber samt rådgivere, fx. advokat-, revisor- og konsulentvirksomheder." (DVCA, 08.11.2008).

Vi kan altså klart fastslå, at der er sket en ændring i DVCA's selvbeskrivelser omkring 2004, da det blev besluttet, at indoptage nye medlemssegmenter. Fra primært at fokusere på venturekapital og være "Dansk Venture Kapital Forening" går foreningens selvbeskrivelser i retning af at skulle dække flere medlemstyper og der bruges beskrivelser som *investeringsfødekæde*, *risikovillig kapital* og *investornetværk*. Foreningen har, som nævnt, også skiftet navn til "Dansk Venturekapital- og Private Equity- Forening".

Illustreres vedtægtsændringen, ser den således ud:

Figur 11: Ændringen i DVCA's medlemskabsbetingelser og selvbeskrivelser

5.6 Opsummering 2

Formålet med nærværende delanalyse var at diskutere, hvordan en konkret meta-organisation, DVCA, beskriver og beslutter betingelserne for medlemskab. Analysen tog sit udgangspunkt i underspørgsmål 2, der spurgte til, hvordan DVCA's medlemssegmenter påvirker foreningens betingelser for medlemskab og selvbeskrivelser over tid. Analysen af DVCA bliver foretaget henholdsvis før og efter en vedtægtsændring for at udsige noget om, hvordan en indoptagelse af nye medlemstyper har implikationer for meta-organisationen, dens medlemmer og dens selvbeskrivelser.

Vi ser, hvordan foreningen DVCA uddifferentierer sig som et organisationssystem til forskel fra resten af samfundet og hvordan der herved bliver skabt betingelser for medlemskab. Medlemmerne skal enten være venturekapital-selskaber eller associerede medlemmer, virksomheder der via deres formål har nær tilknytning til foreningens formål, *før* vedtægtsændringen i 2004.

DVCA bliver i kraft af de to medlemstyper uddifferentieret i to delsystemer med hver deres forståelse af foreningen og dens formål. Yderligere uddifferentierer DVCA sig i en række delsystemer som eksempelvis bestyrelsen og forretningsudvalget. Beslutningen om at tildele mulige medlemmer medlemskab bliver tilskrevet bestyrelsen og det bliver hermed bestyrelsens rolle, at vurdere om medlemskandidaterne er enten venturekapital-selskaber eller associerede medlemmer. Endvidere er der en række medlemskabsbetingelser for at blive tildelt medlemskab i bestyrelsen og forretningsudvalget er endnu et delsystem i delsystemet bestyrelsen. Vi ser også hvordan restbeslutningerne, den løbende drift, bliver tilskrevet sekretariatet.

Efter vedtægtsændringen i 2004 kan vi se, at der er to nye medlemstyper, der kan besluttes som medlemmer i DVCA. Venturekapital-selskaber, private equity-selskaber, business angels og associerede medlemmer kan nu ses som organisationer, det giver mening at beskrive som medlemmer i DVCA. Vi ser at foreningen skifter navn fra "Dansk Venture Kapital Forening" til Dansk Venturekapital- og Private Equity Forening" og formålet udvides til også at varetage business angels og private equity-selskabers interesser. Beslutningen om at tildele medlemskab tildeles ikke længere bestyrelsen, men sekretariatet.

Bestyrelsen, forretningsudvalget og sekretariatet består, men derudover kan også ses en række udvalg i andre dele af foreningens semantik. Disse udvalg synes dog ikke ligeså formaliserede som eksempelvis bestyrelsen, men de fungerer som fødested for tematikker.

For at vende tilbage til underspørgsmål 2, så kan vi se, hvordan at foreningens selvbeskrivelser ændrer sig på grund af den ændrede medlemssammensætning, der er et resultat af de ændrede medlemskabsbetingelser. Vi kan altså se, hvordan at DVCA rekursivt binder beslutninger sammen. Fra at beskæftige sig specifikt med venturekapital bliver selvbeskrivelserne "bredere" idet, at også private equity og business angels beskrives heri. Selvbeskrivelserne forsøger at dække de nye medlemstyper ved at tale om *investeringsfødekæde*, *risikovillig kapital* og *investornetværk*.

I tredje og sidste delanalyse, vil vi diskutere betydningen af, at foreningen uddifferentieres i fire delsystemer, venturekapital, private equity, business angels og associerede medlemmer. Disse forstår hver især foreningens formål forskelligt og har forskellige forventninger til denne. Derudover diskuteres muligheden for repræsentation konkret i forhold til DVCA og i generelt i forhold til interesseorganisationen.

6 DVCA's mulighed for repræsentation

6.1 Indledning

Underspørgsmål 3:

- Hvordan ændres DVCA's muligheder for at repræsentere flere medlemstyper og hvilke teoretiske implikationer har afhandlingen for forståelsen af interesseorganisationer?

Dette spørgsmål tager udgangspunkt i de teoretiske pointer, der blev fundet vedrørende meta-organisationen i kapitel 4 om meta-organisationen som autopoietisk system og de empiriske konklusioner vedrørende DVCA's betingelser for medlemskab og dens selvbeskrivelser, der blev fundet i kapitel 5. Således lægges der op til en diskussion af DVCA's mulighed for at repræsentere medlemmerne og repræsentere flere medlemstyper, hvis de forstår foreningens formål forskelligt. Derudover diskuteres de generelle teoretiske implikationer, som afhandlingen har for vores forståelse af interesseorganisationen. Når vi gør dette, skal vi have for øje, at analyserne tager udgangspunkt i en konkret interesseorganisation og er resultaterne af en lang række valg. Derfor er de ikke den eneste mulighed for beskrivelse af interesseorganisationen, men de er et bidrag til den teoretiske forståelse.

Ved at beskrive DVCA's mulighed for repræsentation eller interessevaretagelse, ses DVCA ikke blot som en meta-organisation, men som en specifik type meta-organisation, nemlig interesseorganisationen. At repræsentation er DVCA's overordnede formål, kan ses ved endnu en gang at vende blikket mod foreningens vedtægter:

"DVCA har til formål at fremme business angel's, venturekapital- og private equity selskabernes interesser." (DVCA, 22.04.2004a).

"DVCA's virke består primært i at repræsentere medlemmer med et fælles interessefelt indenfor innovation, virksomhedsudvikling og kapitalfremskaffelse." (DVCA, 22.04.2004a).

6.2 Medlemmernes iagttagelser af DVCA's formål

Underspørgsmål 3, som nærværende analyse tager sit udspring i, forudsætter, at DVCA's medlemmer forstår foreningens formål forskelligt.

Et ræsonnement kan øjensynliggøre dette. DVCA's betingelser for medlemskab beskriver, som vist i kapitel 5, forskellige medlemstyper og kategoriserer medlemmerne. Denne kategorisering medfører en uddifferentiering i delsystemer. Disse delsystemer må, jævnfør afsnittet om

delsystemer i kapitel 4, betyde en genindførsel af DVCA's system | omverdens-forskel. Denne genindførsel gør, at delsystemerne vil se sig selv til forskel fra resten af organisationen og vil derfor forstå organisationen forskelligt.

Dette kan vises empirisk ved at se på resultatet af en strategiproces, som forløb i DVCA i 2008, i form af en præsentation af strategien (DVCA, 23.02.2009). Som baggrundsmateriale til denne strategiproces, blev der udarbejdet en medlemstilfredshedsundersøgelse (14.08.2008). Strategien beskriver medlemstypernes forventninger til DVCA således:

Tabel 5: Medlemmernes forventninger til DVCA ifølge strategien for 2008-2010

Målene på tværs af segmenter - hvem lægger vægt på hvad?	Medlemstype			
	Venturekapital-medlemmer	Private equity-medlemmer	Business angel-medlemmer	Associerede medlemmer
Ønsket udbytte af medlem-skab	At sikre tilstrækkelig kapital til VC i DK de næste 4 år	Forbedret brancheimage m.h.t. "samfundsnytte" (målgruppe: politiske beslutningstagere og presse)	Netværk med ligesindede og øvrige dele af værdikæden (finde investeringsmuligheder, syndikeringspartnere og exitmuligheder)	Mulighed for at netværke med nye og eksisterende kunder
	Branchenetværk og events	Politiske resultater (rammevilkår)	Ny politisk dagsorden = At få udbygget antallet af business angel netværk i DK, og at få gennemført forbedrede rammevilkår for tidlige, meget risikofulde BA-investeringer	Mulighed for at øge brancheviden
	Politiske resultater/ forbedrede rammevilkår	At have en samlet kommunikationskanal for branchen		Viden-netværk/ videndeling med andre rådgivere i branchen
	Samlet kommunikationskanal for branchen	(Netværk, dog primært inden for segmentet)		

(DVCA, 23.02.2009).

Ved at se på denne præsentation af strategien fremanalyserer vi, hvordan DVCA beskriver medlemmernes forventninger til foreningen i en nutidig konstruktion af fremtiden. Der er altså

tale om foreningens beskrivelse af medlemmernes iagttagelse af foreningen – en anden ordens iagttagelse.

Det at de forskellige medlemstyper forstår foreningen forskelligt, kan yderligere udbygges ved at vende blikket mod medlemstilfredshedsundersøgelsen. I medlemsundersøgelsen præsenteres en række af medlemmernes udsagn om DVCA og de er klassificeret efter medlemstype:

Tabel 6: Udsagn i DVCA's medlemsundersøgelse

Medlemstype	Udsagn
Venturekapital	"Jeg synes ikke at DVCA er særligt synlige i debatten. Ex. debatten om det danske venture markedes mangel på kapital."
Private equity	"DVCA har traditionelt været meget venture-/BA-orienteret og kun meget lidt PEorienteret. Ofte virker møderne som old boys network for venturebranchen."
Private equity	"DVCA's arrangementer virker primært til at være rettet mod VC delen, mens der er meget få arrangementer der er relevante for private equity medlemmer."
Business angel	"Jeg synes at business angel segmentet bliver noget forsømt. Politisk og organisatorisk."
Business angel	"For at blive "Meget tilfreds" så jeg gerne endnu mere fokus på BA aktiviteter."
Associeret	"Man forventer vel altid lidt mere... set i relation til innovationsmiljøerne, som vi er en del af, bliver vi let de små overfor VC og PE, og dermed også hvor fokus er for DVCA."

(DVCA: 14.08.2008).

Fra disse udsagn kan vi se, at foreningens forskellige medlemstyper beskriver foreningen forskelligt og har forskellige forventninger til DVCA.¹³ Vi kan altså se, at de forstår DVCA's formål forskelligt.

Vi kan med rette spørge ind til DVCA's mulighed for at repræsentere flere medlemstyper, der forstår DVCA's formål forskelligt.

Spørgsmålet er, hvordan at en interesseorganisation som DVCA, der er sat i verden for at varetage medlemmernes interesser og som har flere medlemstyper, der forstår foreningen forskelligt, kan varetage alles interesser uden at denne sprænges eller opløses? Hvordan håndteres paradokset ved, at medlemsorganisationernes interesser ikke er sammenfaldende?

¹³ Det er værd at bemærke, at der i vores udvælgelse af udsagnene er fokuseret på medlemstypernes forskellighed og at der i undersøgelsen også optræder en lang række udsagn, der fokuserer på medlemmernes enhed og lighed.

6.3 Repræsentationen

Den mulighed for afparadoksring som DVCA har i forhold til paradokset med repræsentationen af flere medlemstyper, går i retning af selvbeskrivelser.

Som nævnt i kapitel 4, så skaber organisationer kondensater, strukturer eller semantik på baggrund af deres selviagttagelser. Disse selviagttagelser bliver kondenseret i tekster, hvorigennem organisationen identificerer sig selv – selvbeskrivelser. Selvbeskrivelserne er altid dækkende for hele organisationen. Derved bør de også gælde for de organisationer, som interesseorganisationen konstruerer som medlemmer i beslutningerne.

Selvbeskrivelserne har en integrerende funktion idet, de markerer "et sted" for organisationen, de fokuserer organisationens operationer – beslutningerne, så de ikke løber løbsk. De indikerer organisationens enhed og fungerer som overordnet præmis for beslutningerne (Seidl, 2003: 135). Det er altså blandt andet selvbeskrivelsens funktion, at repræsentere organisationen overfor organisationen og dens medlemmer.

I DVCA, der er en organisation, der har andre organisationer som medlemmer, skal medlemmerne repræsenteres og orienteres mod organisationen via en selvbeskrivelse, der beskriver dem som medlemmer og omfavner dem. Som diskuteret i kapitel 4, så skabes der identitet hos medlemmerne, som hos Ahrne og Brunsson (2008: 93) og medlemmerne får, hvis de bliver omfavnet af selvbeskrivelsen, et efternavn (Ahrne og Brunsson, 2008: 95).

At DVCA forsøger at skabe enhed og beskrive sig selv som enhed, kom vi ind på i kapitel 5, og det kan bl.a. ses ud af, at foreningen beskriver sig selv og medlemmerne som "*investeringsfødekæde, risikovillig kapital og investornetværk*".

Enheden og fællesskabet kan også ses i vedtægterne:

"at skabe en platform, hvor medlemmerne i fællesskab kan deltage i den offentlige debat som meningsdanner vedrørende innovation, virksomhedsudvikling og kapitalfremskaffelse" (DVCA, 22.04.2004a).

"at skabe en platform, hvor medlemmerne kan mødes med henblik på networking og drøfte emner af fælles interesse" (DVCA, 22.04.2004a).

Også i DVCA's strategi for 2008 til 2010 præsenteres enheden og fællesskabet:

"DVCA ser det som sin mission at skabe konkurrencedygtige rammer for aktivt ejerskab" (DVCA, 23.02.2009).

Her bliver det aktive ejerskab fællesnævneren for de fire medlemstyper.

Vi ser altså, at DVCA skaber en enhed af de forskellige beskrivelser og stykker en kompleks selvbeskrivelse sammen af dem (jfr. Seidl, 2003: 142). Der skabes en overordnet fortælling eller semantik, hvortil de forskellige medlemstypers selvbeskrivelser refererer. Når DVCA beskriver sig selv på denne måde, så gemmes paradokset, vedrørende de forskellige medlemstyper og deres forskellige forventninger, af vejen. De forskellige medlemsgrupper og deres forskellige forståelser af DVCA bliver således først et problem, når DVCA aktivt reflekterer over, at der eksistere flere selvbeskrivelser (jfr. Seidl, 2003: 142).

6.3.1 Navnet som repræsentation

Som det blev kort nævnt i kapitel 5, så kan vi se DVCA's navn som en selvbeskrivelse, der skal orientere medlemmernes forskellige beskrivelser af foreningen mod dens enhed og som derved muliggøre repræsentationen. Som Thyssen (2005: 524) udtrykker det:

"A name of an organization creates unity in a chaotic diversity of communication, which can be connected, in the present, with the open horizons of the past and the future."

DVCA's navn før 2005 "Dansk Venture Kapital Forening" er unægteligt sammenbundet med dens formål før 2005:

"... at fremme venture capital selskabernes interesser ..." (DVCA, 10.03.2000).

Det rejser dog en problematik i forhold til DVCA's navn efter 2004 – "Dansk Venturekapital- og Private Equity Forening". Dette reflekterer nemlig ikke hele foreningens formål:

"DVCA har til formål at fremme business angel's, venturekapital- og private equity selskabernes interesser." (DVCA, 22.04.2004a).

Hvor blev business angels af i navnet? De repræsenteres ikke via navnet og det kan overvejes, hvorvidt disse repræsenteres af foreningen. Det kan dog være med til at forklare følgende udsagn:

"Jeg synes at business angel segmentet bliver noget forsømt. Politisk og organisatorisk." (DVCA, 14.08.2008).

I den nye strategi adresseres problemet. DVCA har fået nyt kaldenavn, men dette er ikke nedfældet i vedtægterne – foreningens fødselsattest:

"DVCA - Brancheforeningen for venturekapital, kapitalfonde og business angels" (DVCA, 23.02.2009).

En overvejelse går i retning af, at business angels, som nævnt i kapitlet om DVCA's medlemskabsbetingelser og selvbeskrivelser, er:

"... kapitalstærke privatpersoner ..." (DVCA, 09.07.2007).

Dermed er de privatpersoner eller individer. Individer i en organisation af organisationer og dette har DVCA måske svært ved at håndtere i repræsentationen. DVCA's business angel medlemmer er samtidigt med medlemskabet i DVCA og tidligere DBAN organiseret i en række regionale business angel-netværk:

"I dag består DBAN af en bred kreds af business angels funderet i et landsdækkende netværk, samt regionale netværk, sektor netværk og ejerskifte netværk." (DVCA, 22.04.2004b).

Det er dog ikke disse netværk, men de individuelle business angels, der kan tildeles medlemskab i DVCA:

"Gennem samtaler mellem VækstFonden, DBAN og DVCA er vi i fællesskab nået frem til en anbefaling af, at business angels også hører hjemme i DVCA." (DVCA, 22.04.2004b).

6.3.2 Ledelsen rolle som repræsentant

Nu har vi spurgt til hvad og hvordan, men vi mangler at spørge til hvem. Hvem har til opgave at beskrive organisationen i sin helhed og enhed og dermed sikre repræsentationen? Ifølge Thyssen (2000: 25) tilfalder det ledelsen at iagttage, beslutte og beskrive hele organisationen – at udforme selvbeskrivelser. Det er ledelsens rolle samtidigt at være en del af organisationen og være udtryk eller symbol for dens helhed (Thyssen, 2000: 25). Det er en gruppe af personer, der er bemyndiget eller besluttet til at kommunikere og beslutte på hele organisationens vegne (Thyssen, 2000: 39-40).

Vi ser det i DVCA's vedtægter:

"Foreningen tegnes udadtil ved formandens og et bestyrelsesmedlems underskrift. Bestyrelsen kan delegere denne kompetence til sekretariatsledelsen." (DVCA, 22.04.2004a).

Og vi ser det i størstedelen af foreningens kommunikationer, der slutter med:

"Yderligere information: Senior partner Ulrik Spork, Novo A/S, formand for DVCA" (DVCA, 06.04.2004).

"Venlig hilsen

DVCA

Jakob Lyngsø

Adm. direktør" (DVCA, 11.11.2005).

Ved at fokusere på beslutningen, så er lederen og ledelsen også en systemintern konstruktion i organisationen, et forventningskompleks som personen-i-organisationen, der blev præsenteret i kapitel 4 om meta-organisationen som et autopoietisk system. Beslutningstageren eller ledelsen er en fiktion i beslutningskommunikationen, der konstrueres som en adressat for beslutningen, derved håndteres eller fikseres noget af kontingensen i beslutningen (Andersen 2001: 18-19). Det tilskrives altså bestyrelsen og direktøren at repræsentere og beskrive DVCA, så medlemmerne repræsenteres og orienteres mod foreningen via en selvbeskrivelse, der beskriver dem som medlemmer og omfavner dem.

6.3.3 Repræsentation af det associerede medlem

Når vi ser på DVCA's vedtægter, så synes foreningen at have præcise forventninger til, hvilke typer af organisationer, der kan opnå medlemskab af denne. I vedtægterne efter 2004 (DVCA, 22.04.2004a) optræder betegnelserne venturekapital-selskab, private equity-selskab, business angel og associeret medlem. Hvis vi ser på kategorien associeret medlem så beskrives den som:

"Associeret medlem er en virksomhed, som via sit primære professionelle erhverv har primær tilknytning til foreningens virke." (DVCA, 22.04.2004a).

Således kan vi se at vedtægterne ikke tager præcis stilling til, hvad et associeret medlem er. Der er en åbenhed i forhold til, hvad der kan beskrives som et associeret medlem og i forhold til de forventninger foreningen har til dette.

Teoretisk betyder det, at de associerede medlemmer ikke er mere præcist beskrevet, at der er en åbenhed eller ufikseret kontingens i forhold til hvilke organisationstyper, der kan beskrives som associerede medlemmer.

DVCA har dog konstrueret forventninger til, hvilken type af organisationer de associerede medlemmer kan være:

"Som associerede medlemmer optages kapitalkilder (fx banker, investment banks, pensionskasser og industrivirksomheder), innovationsmiljøer, revisionskontorer, konsulentvirksomheder, advokatkontorer samt læreanstalter." (DVCA, 23.08.2000).

Ahrne og Brunsson (2008:71) har også analyseret fænomenet associerede medlemmer. De ser det som en mulighed for meta-organisationen for at tildele medlemskab til organisationer, der ikke har nok lighed med meta-organisationens kernemedlemmer. Derved kan flere organisationer tildeles medlemskab uden, at ligheden og enheden i meta-organisationen sættes over styr.

Altså kan kategorien med de associerede medlemmer ses som en måde, hvorpå organisationer, der ikke kan beskrives som venturekapital-selskaber, private equity-selskaber eller business angels, kan tildeles medlemskab i DVCA. Det er altså en slags "restkategori", hvor organisationer, der ikke kan repræsenteres ud fra DVCAs selvbeskrivelse, kan placeres. Derved kan de tildeles medlemskab uden at organisationens formål, enhed og mulighed for repræsentation sættes over styr. DVCAs formål repræsenterer eller rummer ikke de associerede medlemmers, men ser man på de associerede medlemmer, kan venturekapital, private equity og business angels ligge som delformål i disse organisationer.

Åbenheden eller den ufikserede kontingens relaterer sig dog ikke kun til de associerede medlemmer.

Som Ahrne og Brunsson (2008: 98) også bemærker det, så skal der samtidigt med enhed og lighed være en ulighed. Udover at medlemsorganisationerne skal have et efternavn ved medlemskabet, så beholder de deres fornavn, de er unikke:

"Irrespective of the last name that the members of a meta-organization share, they must retain their first names; they must assert their differences."

Dette gælder også for medlemmerne i DVCA, der er virksomheder og personer, der beskæftiger sig med investering og derfor er koblet til det økonomiske system. Uden at gå i dybden med det, så kommunikerer medlemsorganisationerne gennem det økonomiske systems medie, penge, og dets kodning betale | ikke-betale og forudsætter konkurrence.¹⁴ Konkurrence medlemmerne imellem gør, at de også skal være forskellige.

Medlemsorganisationernes autopoiesis gør også, at de er forskellige. Hvis to organisationer skulle være ens, så skulle de have den samme udvikling og dette er ekstremt usandsynligt, da selv små forskelle i organisationens operationer kan have store udviklingsmæssige følger (Seidl, 2003: 131). Interesseorganisationen kan, som nævnt i kapitel 4, ikke iagttage det mulige

¹⁴ Luhmann forstår samfundet som differentieret i en række funktionssystemer, eksempelvis det økonomiske-, det politiske-, det retslige- og det videnskabelige system, der hver især er givet ved en binær kodning, eksempelvis betale | ikke-betale, og som hver deres koblingsmedie, eksempelvis penge (Kneer og Nassehi, 2006: 136-142).

medlem i sin helhed. Derfor må der være en vis mængde kontingens i præmisserne for medlemskab for at kunne håndtere den kontingens, der er ved ikke at kunne beskrive hele medlemsorganisationen.

Derved skal DVCA's betingelser for medlemskab og selvbeskrivelser, for at disse kan gøre krav på at repræsentere, rumme en åbenhed eller ufikseret kontingens i forhold til medlemmer og mulige medlemmer.

6.3.4 Selvbeskrivelsens mulighed for repræsentation

Der rejser sig en problematik i forhold til repræsentationen, der finder sted via selvbeskrivelsen og dens skabelse af enhed. For hvordan kan DVCA og mere generelt interesseorganisationen sikre, at dens selvbeskrivelse får gyldighed i medlemsorganisationerne og at alle medlemstyper kan identificere sig med den? At medlemsorganisationerne bliver repræsenterede og rent faktisk benytter DVCA's selvbeskrivelse som forudsætning for deres selviagttagelse og beslutninger? Dette er et paradoks, når vi forstår organisationerne som autopoietiske systemer. Når medlemsorganisationerne, ligesom DVCA, består af beslutninger og reproducerer sig selv via den rekursive produktion af beslutninger, hvordan kan DVCA så sikre, at DVCA's selvbeskrivelser, irriterer medlemsorganisationerne, så de også skaber beslutninger med udspring i DVCA's beslutninger? Hvis medlemskabet i DVCA skal give mening som beslutning, må medlemmet benytte DVCA's beslutninger som præmis for egne beslutninger.

DVCA kan ikke diktere, hvad medlemmerne skal beslutte, da DVCA's beslutninger aldrig kan blive medlemmernes beslutninger på grund af organisationssystemernes autopoietiske karakter. Hvis dette skete, ville der være tale om én og ikke to organisationer. Når DVCA beslutter for at repræsentere medlemmerne, må det ikke ligne tvang. Der skal være en åbenhed eller ufikseret kontingens i DVCA's selvbeskrivelser og beslutninger for, at medlemmerne kan irriteres af disse og beslutte ud fra dem.

Empirisk så kan vi se, at hvis DVCA's formål er at repræsentere medlemmerne og hvis DVCA fortsætter med at eksistere, så må foreningen til en hvis grad opfylde sit formål og de forskellige medlemstyper må føle sig repræsenterede – ellers ville de melde sig ud. Når DVCA ikke kan beskrive medlemsorganisationerne i deres fuldstændighed, må DVCA overordnet set leve med, at den ikke kan se om medlemmerne benytter foreningens selvbeskrivelse som præmis for egne beslutninger. Den må gøre sig blind for paradokset eller afparadoksere det. Det handler om, at få DVCA, og dens formål, til at se naturlig eller nødvendig ud.

Der er dog måder, hvorpå DVCA, kan søge at få indsigt i, om der knyttes an til foreningens selvbeskrivelse som præmis. Dette kan eksempelvis ske via en medlemstilfredshedsundersøgelse, som DVCA jo også har foretaget:

"I april-maj måned gennemførte DVCA, som led i DVCA's strategiproces og generel inspiration i det daglige foreningsarbejde, en medlemstilfredshedsundersøgelse." (DVCA, 14.08.2008).

DVCA kan altså spørge medlemmerne, om de føler sig repræsenterede af foreningen og om de er tilfredse med den. Dette er dog en kommunikation og i kommunikationen er der kontingens i forhold til anknytningen (Kneer og Nassehi, 2006: 89). Ved medlemstilfredshedsundersøgelsen, får DVCA altså ikke direkte indsigt i medlemsorganisationens beslutninger. Det kan DVCA ikke på grund af medlemsorganisationens autopoietiske karakter, undersøgelsen kan dog som kommunikation virke som irritation og være en:

"inspiration i det daglige arbejde" (DVCA, 14.08.2008).

Ahrne og Brunsson (2008: 125) nævner standarder som en måde, hvorpå beslutninger kan flyttes ud af meta-organisationen og over på medlemmerne:

"Standard-setting can be described as "making half a decision", because part of the decision to act in accordance with the rule is postponed and left to the prospective rule followers."

Set autopoietisk kan interesseorganisationen gøre brug af standarder, som en måde hvorpå den kan fikse kontingensen i medlemsorganisationens beslutninger uden, at interesseorganisationens beslutninger bliver tvingende overfor medlemsorganisationens beslutninger.

Vi kan se, at standarder eller retningslinjer også er blevet udarbejdet i DVCA. I 2007 og 2008 blev der i regi af foreningen udarbejdet en omfattende rapport vedrørende private equity eller kapitalfonde (DVCA, 25.06.2008a) og et sæt retningslinjer for deres rapportering (DVCA, 25.06.2008b):

"En bred kreds af DVCA's medlemmer har siden efteråret 2007 arbejdet på at skabe rammerne for større åbenhed og transparens i kapitalfonde. DVCA ønsker med disse retningslinjer at give bolden op til dialog om aktivt ejerskab. Retningslinjerne skal sætte nye standarder for kapitalfondes kommunikation med omverdenen." (DVCA, 25.06.2008b).

Formålet med disse retningslinjer var, at skabe større åbenhed vedrørende den måde private equity-selskaber arbejder på og sætte standarden for deres kommunikation udadtil. De fungerer efter et selvreguleringsprincip:

"Anvendelsen af retningslinjerne kædet sammen med et »comply or explain«-princip (»følg eller forklar«-princip) frem for lovgivning tager udgangspunkt i den ansvarlighed, der udvises fra kapitalfondenes side. I selvreguleringstilgangen er der således indbygget en forventning om, at kapitalfondene som udgangspunkt følger disse retningslinjer, og at de er et velegnet instrument til at øge det generelle informationsniveau." (DVCA, 25.06.2008b).

Vi kan altså se, at beslutningen om at følge retningslinjerne ikke ligger hos DVCA, men hos medlemsorganisationen. Medlemsorganisationerne skal efterfølgende indrapportere deres overholdelse af retningslinjerne til DVCA:

"Det er hensigtsmæssigt, at kapitalfonde, der er omfattet af disse retningslinjer, indrapporterer visse oplysninger til DVCA (eller et firma, der er udpeget af DVCA) med henblik på at styrke det datamæssige grundlag for at vurdere kapitalfondes virke. " (DVCA, 25.06.2008b).

Disse retningslinjer er, som al kommunikation, præget af kontingens og det er op til medlemsorganisationen at knytte an. Dermed kan DVCA heller ikke med disse forudsætte, hvordan medlemmet knytter an, men noget af kontingensen vedrørende anknytningen er fikseret.

For at runde dette afsnit af kan man sige, at det der gør meta-organisationen eller interesseorganisationen med organisationer som medlemmer speciel i forhold til den individbaserede organisation, er at den har medlemmer, der også består af beslutninger. Derved er meta-organisationen, til forskel fra den individbaserede organisation, strukturelt koblet med systemer, der selv består af beslutninger. Dette gør det vaskeligere, at få meta-organisationens beslutninger og beskrivelser til at se tvingende, naturlige eller nødvendige ud, når de skal kunne repræsentere medlemmerne og repræsentere flere medlemstyper. I kapitel 5 konkluderede vi, at ændrede medlemskabsbetingelser betyder ændrede selvbeskrivelser. Kobles dette med nærværende diskussion af DVCAs ændrede muligheder for repræsentation, kan vi konkludere at en indoptagelse af flere forskellige medlemstyper betyder, at selvbeskrivelserne skal være mere kontingente for at rumme de nye medlemstyper. Derved muliggøre repræsentationen.

6.4 Afhandlingens teoretiske implikationer for interesseorganisationen

De to empiriske analysers konklusioner (fra kapitel 5 og 6) vil blive diskuteret her og nogle generelle implikationer for forståelsen af interesseorganisationer vil blive præsenteret. Formuleret anderledes så vil de empiriske fund blive teoretiseret ud fra den autopoietiske forståelse af organisationen.

For at vende tilbage til den anden delanalyse, der handlede om DVCA's medlemskabsbetingelser og selvbeskrivelser, så kan vi ved at fokusere på en konkret beslutning se dennes rekursivitet. Vi kan se, hvordan den virker som præmis for efterfølgende beslutninger og hvordan den ændrer selviagttagelserne og deraf foreningens selvbeskrivelser.

I forhold til de ændrede medlemskabsbetingelser, kan vi konkludere, at de betyder, at DVCA ændrer sin forståelse af omverdenen. Foreningen lader sig irritere af nye systemtyper, der kan besluttet medlemskab for.

Den generelle betydning for interesseorganisationen er, at den ved beslutningen om at ændre sine medlemskabsbetingelser, skaber nye kommunikative anknætningsmuligheder, der igen betyder, at nye typer af organisationer kan indtages i systemet. Beslutningen kan dog også være et resultat af, at organisationen allerede har indtaget nye organisationer. Det bør reflekteres i medlemskabsbetingelserne, således at de nye medlemstyper gyldigt kan indtages i interesseorganisationens selvbeskrivelser og at interesseorganisationen kan leve op til sit formål, der er at repræsentere medlemmerne. I interesseorganisationens rekursive produktion af beslutninger, kan ændrede medlemskabsbetingelser altså både være et resultat af og en præmis for beslutninger.

Vi kan også se, at de ændrede medlemskabsbetingelser betyder ændrede selvbeskrivelser i DVCA. Søger vi at forklare dette ud fra en autopoietisk forståelse af interesseorganisationer, så betyder det, at interesseorganisationen ændrer sin system | omverdens opfattelse som følge af de nye medlemstyper. Disse medlemstyper finder vej til interesseorganisationens iagttagelser af sig selv. Interesseorganisationen ser de nye organisationstyper som system og dette bundfælder sig i organisationens semantik i form af selviagttagelser, der kondenseres i dens selvbeskrivelser. Nye medlemstyper betyder altså ændrede semantiske strukturer i interesseorganisationen.

Vender vi blikket mod den tredje delanalyse, hvori DVCA's muligheder for repræsentation blev diskuteret i lyset af beslutningen om at ændre medlemskabsbetingelserne, antydes det, at der i interesseorganisationer generelt er en kontingens i selvbeskrivelserne. Dels i det at selvbeskrivelserne besluttet og at kontingens herved fikseres, men at der samtidigt åbnes op for kontingens og dels i forhold til medlemstypernes anknækning hertil. Den overliggende selvbeskrivelse skal være kontingent og ufikseret for at flere organisationstyper kan knytte an til den, men samtidigt må der ikke være for meget kontingens, således at medlemmerne ikke kan knytte an til den og lade sig repræsentere. At de ikke ved, hvor de skal kigge hen.

Kontingensen i interesseorganisationens selvbeskrivelser og det, at den skal kunne rumme de forskellige organisationstyper, gør at den baserer sig på et paradoks. Medlemmerne er på samme tid lig hinanden og forskellige fra hinanden. Paradokset er tilstede i alle organisationer, der alle kan sprænges af forskellige krav og forventninger.

Det er dog ekstra udtalt i forhold til interesseorganisationer, der netop skal repræsentere medlemmerne, som derfor skal føle sig repræsenterede. Endnu mere udtalt er det i meta-interesseorganisationen, der har andre organisationer som medlemmer, da disse selv består af beslutninger, der er kontingente og har selvbeskrivelser, der er kontingente og derved er mere forskelligartede.

Repræsentationen er interesseorganisationens produkt og dette produkt skal bundfælde sig i organisationens semantik, dens selvbeskrivelser, for at den har mulighed for, at repræsentere medlemmerne. Derved synes det problematisk, at interesseorganisationens selvbeskrivelser er kontingente og at forventningsafstemningen mellem interesseorganisationen og medlemmet, derved er kontingent. Interesseorganisationen kan ikke se om medlemmerne knytter an til dens beslutninger og selvbeskrivelser.

Interesseorganisationen kan forsøge sig med forskellige strategier til håndteringen af kontingensen. Det kan eksempelvis være medlemsundersøgelser og standarder, men disse vil altid betyde fiksering af kontingens, der efterfølgende åbner op for ny kontingens.

Kontingensen skal dog ikke ses som hæmmende, men som en muliggørende kraft. Som nævnt skal der være kontingens i selvbeskrivelsen, for at interesseorganisationen kan repræsentere medlemmerne. Paradokset i at interesseorganisationen ikke kan se, om medlemmerne knytter an til beslutningerne og det at forventningsafstemningen er kontingent, skaber interesseorganisationens udvikling. Ved at medlemmerne knytter an til beslutningen på en anden måde, end beslutningerne iagttager, skaber støj og gør, at beslutningerne må ændre sine iagttagelser. Derved udvikles interesseorganisationen, da den ændrer sine selvbeskrivelser som følge heraf. Kontingens er interesseorganisationens vilkår, når vi ser den som et autopoietisk system, der rekursivt producerer og reproducerer sig gennem beslutninger.

6.5 Opsummering 3

I nærværende kapitel var formålet med analysen at diskutere, hvordan DVCAs mulighed for repræsentation ændrer sig givet nye medlemstyper, der formodes at forstå DVCAs formål forskelligt, samt at diskutere hvilke teoretiske implikationer det har for vores forståelse af interesseorganisationen.

Dermed skulle der først redegøres for, at DVCA's medlemssegmenter rent faktisk iagttag foreningen forskelligt.

Vi kan se, at der er en forskellighed i forståelserne af DVCA's formål ud fra en række udsagn. Dermed er der et paradoks i forhold til, at DVCA skal repræsentere flere medlemstyper, når deres interesser ikke er sammenfaldende. DVCA forsøger at afparadoksere paradokset og gøre foreningens enhed naturlig ved at udforme selvbeskrivelser, der beskriver foreningen som netop enhed. DVCA skaber en overordnet selvbeskrivelse, som de forskellige medlemmers beskrivelser kan relatere sig til. Vi ser også denne afparadoksering i forhold til DVCA's navn, der reflekterer foreningens formål og medlemmer. Dog optræder business angels ikke i navnet og det kan være problematisk.

Det tilskrives DVCA's bestyrelse og direktør at tegne foreningen udadtil og repræsentere og orientere medlemmerne mod foreningen i de overordnede selvbeskrivelser. Ledelsen skal være symbol for foreningens helhed. I DVCA's vedtægter optræder der en medlemskategori, der ikke er en del af foreningens erklærede formål, nemlig de associerede medlemmer. Der er åbenhed i forhold til, hvilke typer af organisationer, der kan placeres i denne kategori, men det er en måde, hvorpå DVCA kan tildele medlemskab til organisationer, der ikke har venturekapital-, private equity- eller business angel-investeringer som sit overordnede formål. Derved sættes enheden og ligheden i foreningens selvbeskrivelser ikke over styr ved indoptagelsen af disse. DVCA må også have en åbenhed i forhold til de primære medlemmers medlemskab, da disse er forskellige organisationer med forskellige historier, der konkurrerer indbyrdes. Kobler vi ovennævnte med fundene i kapitel 5, kan vi konkludere at en indoptagelse af flere forskellige medlemstyper betyder, at selvbeskrivelserne skal være mere åbne eller kontingente. Derved kan selvbeskrivelsen rumme de nye medlemstyper og repræsentationen muliggøres.

En vigtig del af nærværende analyse var at diskutere DVCA's muligheder for at repræsentere medlemmerne, når disse, ligesom DVCA, er organisationer, der består af beslutninger. Der er ingen sikkerhed for, at DVCA's medlemmer knytter an til DVCA's selvbeskrivelser og lader sig repræsentere af DVCA. DVCA kan ikke diktere medlemmernes beslutninger, da medlemsorganisationerne er autopoietiske systemer. DVCA må først og fremmest gøre sig blind overfor, at medlemmerne måske ikke knytter an til foreningens beslutninger. DVCA forsøger sig med strategier til håndtering af denne problematik, den spørger medlemmerne og den udstikker retningslinjer for dem. Disse løser dog ikke det grundlæggende paradoks, at DVCA ikke kan se, om dens repræsentation rent faktisk repræsenterer medlemmerne.

I sidste del af kapitlet blev nogle af afhandlingens forståelsesmæssige implikationer for interesseorganisationen diskuteret på baggrund af de to empiriske analyser i kapitel 5 og 6.

Når interesseorganisationen ændrer sine medlemskabsbetingelser, skabes nye kommunikative anknytningsmuligheder, der igen betyder, at nye typer af organisationer kan indoptages i systemet. Når nye medlemstyper indoptages, så betyder det, at interesseorganisationen ændrer sin system | omverdens opfattelse og sine selvbeskrivelser. Derved er der en kontingens i selvbeskrivelserne. Kontingensen består dels i, at selvbeskrivelserne besluttet og dels i medlemstypernes anknytning hertil. Da de selv er organisationer, der består af beslutninger, er det ikke sikkert, at de knytter an på den tilsigtede måde.

Der skal dog være kontingens i selvbeskrivelserne, for at medlemsorganisationerne overhovedet kan knytte an, da de netop er forskellige organisationer. Ved at medlemmerne måske ikke knytter an på den tilsigtede måde, skabes interesseorganisationens udvikling. Sagt med andre ord dens autopoiesis sikres.

Overordnet set er repræsentationen interesseorganisationens produkt og dette produkt skal bundfælde sig i organisationens semantik, dens selvbeskrivelser, for at den har mulighed for at repræsentere medlemmerne.

7 Konklusion

I indledningen så vi, at der er et stigende antal organisationer, der kan betegnes som foreninger eller interesseorganisationer, og vi så, at en af disse er DVCA. DVCA er interesseorganisation for en række finansielle virksomheder, der har til formål at investere kapital og opkøbe virksomheder for derigennem at generere et afkast.

Ovennævnte dannede udgangspunktet for afhandlingens problemfelt eller dens "research gap". DVCA er nemlig en interesseorganisation, der har andre organisationer som medlemmer og dette er en organisationstype, der ikke har fået meget opmærksomhed fra forskere, der studerer organisationer som netop organisationer. Således var afhandlingens udgangspunkt at analysere og beskrive interesseorganisationer, der har andre organisationer som medlemmer med udgangspunkt i DVCA.

For at analysere dette fænomen blev to teoretiske perspektiver på organisationen sammenstillet. Det drejede sig om Ahrne og Brunssons analyser af organisationer, der har andre organisationer som medlemmer, samt en teoretisk forståelse, der tager sit udspring i Luhmanns teori om organisationen som et autopoietisk system. Ved at benytte de to teoretiske perspektiver på interesseorganisationen, så blev afhandlingens formål, at analysere og beskrive interesseorganisationen som et autopoietisk organisationssystem, der har andre autopoietiske organisationssystemer som medlemmer. Dette har implikationer for interesseorganisationens formål – at repræsentere.

Dette affødte afhandlingens problemformulering: **Hvordan kan en interesseorganisation, her Dansk Venturekapital og Private Equity Forening (DVCA), via sin selvbeskrivelse være repræsentativ for flere typer af medlemmer?**

Ved denne problemformulering blev der lagt op til en analyse af interesseorganisationen, der har andre interesseorganisationer som medlemmer. Mere specifikt blev der lagt op til en analyse af DVCA. En analyse af hvordan DVCA beskriver sig selv og hvordan foreningens selvbeskrivelse ændrer sig på grund af en ændret medlemssammensætning.

Problemformuleringen affødte tre underspørgsmål, der blev styrende for afhandlingen og dennes struktur i 3 analyser:

Underspørgsmål 1 lagde op til en teoretisk diskussion af, hvordan vi kan beskrive organisationen med udgangspunkt i Luhmanns teori om organisationen som et autopoietisk system. Samt hvordan vi kan beskrive det, som Ahrne og Brunsson betegner som meta-organisationen ud fra teorien om organisationen som et autopoietisk system.

I diskussionen så vi, at organisationen er et system, der består af beslutninger og rekursivt knytter beslutninger an til beslutninger. Derved fungerer beslutningen som præmis for efterfølgende beslutninger. Organisationens beslutninger kan ses igennem dens selvbeskrivelser, der er et kondensat af organisationens selviagttagelser. Selviagttagelsen finder sted via en genindførsel af organisationens system | omverdens-forskel.

Meta-organisationen kan derved have andre organisationer som medlemmer, ved at den opstiller præmisser for medlemskabet og dette besluttet. Når dette sker vil meta-organisationen skabe en systemintern konstruktion af medlemmet. Det betyder en ændring af meta-organisationens selviagttagelser og selvbeskrivelser.

Underspørgsmål 2 lagde op til en empirisk analyse af medlemskabsbetingelser og selvbeskrivelser med udgangspunkt i DVCA. Dette skete for at eftervise det, der blev fundet med udgangspunkt i underspørgsmål 1 samt udsige noget om beslutningernes rekursive produktion. For at besvare spørgsmålet blev der konstrueret to perioder i analysen af DVCAs liv med udgangspunkt i en beslutning om at indoptage nye medlemmer.

Vi så, at DVCA i første periode uddifferentierer sig som et system til forskel fra en omverden og at der herved bliver skabt betingelser for medlemskab. Medlemmerne skal enten være det, DVCA betegner som venturekapital-selskaber eller associerede medlemmer. Disse to medlemsgrupper betyder at DVCA uddifferentierer sig i to delsystemer. DVCA uddifferentierer sig også i yderligere delsystemer, idet den også har en bestyrelse og et forretningsudvalg. Det bliver tilskrevet bestyrelsen at beslutte medlemskab for organisationer.

I anden periode af DVCAs liv optræder to nye medlemstyper, idet også private equity-selskaber og business angels nu kan søge om medlemskab. Disse kan dermed meningsfuldt beskrives som medlemmer i DVCA. DVCA skifter navn til "Dansk Venturekapital- og Private Equity Forening" og dens formål ændres til også at indbefatte private equity og business angels.

Som følge af ændringerne i medlemskabsbetingelser, kunne vi således se, at DVCAs selvbeskrivelser ændrer sig. Herved knytter foreningens selvbeskrivelser rekursivt an til foreningens medlemskabsbetingelser og selvbeskrivelserne ændrer sig på grund af disse.

Underspørgsmål 3 sammenholdt de teoretiske pointer, der blev fundet ved at stille underspørgsmål 1 og de empiriske konklusioner, der blev fundet ved at stille underspørgsmål 2. Dermed var udgangspunktet at diskutere DVCAs mulighed for repræsentation af flere

medlemstyper i lyset af beslutningen om at indoptage nye medlemstyper. Dette blev efterfulgt af en diskussion af de generelle teoretiske implikationer af afhandlingen for vores forståelse af interesseorganisationen.

For at diskutere DVCA's mulighed for at repræsentere flere medlemstyper, blev det fremanalyseret, at disse iagttog foreningens formål forskelligt.

Vi kunne se, at der er et paradoks i, at DVCA skal repræsentere flere medlemstyper med forskellige forståelser af DVCA's formål. Paradokset afparadokseres ved at foreningen forsøger at gøre dens enhed naturlig eller selvfølgelig. Nærmere bestemt så udformer DVCA selvbeskrivelser, der beskriver foreningen som enhed og helhed. Det er selvbeskrivelser som de forskellige delsystemers selvbeskrivelser orienterer sig imod og derved muliggøres.

DVCA har en kategori, der ikke er en del af foreningens erklærede formål nemlig de associerede medlemmer. Der er en åbenhed i forhold til, hvilke typer af organisationer, der kan placeres i denne kategori. Kategorien muliggør medlemskab for organisationer, der ikke er venturekapitalselskaber, private equity-selskaber eller business angels. Åbenheden eksisterer dog også i forhold til de primære medlemmer, da disse er organisationer, der er forskelligartede. Vi kan dermed se, at foreningens medlemskabsbetingelser og deraf følgende selvbeskrivelser også rummer en åbenhed eller ufikseret kontingens.

Vi så, at DVCA ikke kan diktere medlemmernes beslutninger, da de er autopoietiske organisationssystemer. Derved er der ingen sikkerhed for, at medlemmerne knytter an til DVCA's selvbeskrivelser og lader sig repræsentere. Dette er et paradoks, som DVCA må gøre sig blind overfor.

I sidste del af kapitlet der tog sit udgangspunkt i underspørgsmål 3, diskuterede vi de generelle teoretiske implikationer af afhandlingen for vores forståelse af interesseorganisationen, der har andre organisationer som medlemmer.

Det blev fremført, at når interesseorganisationen ændrer sine medlemskabsbetingelser, så skabes nye kommunikative anknætningsmuligheder, der så igen betyder, at nye organisationstyper kan indoptages i interesseorganisationen. Indoptagelsen betyder at interesseorganisationen ændrer sin system | omverdens-opfattelse og dermed sine selvbeskrivelser. Derved er der en kontingens eller åbenhed i selvbeskrivelserne. Kontingensen er nødvendig for, at medlemsorganisationerne kan knytte an, da de selv er autopoietiske organisationssystemer. Organisationssystemer der består af beslutninger, er resultatet af deres egne beslutninger og må kunne beslutte. Det betyder også, at interesseorganisationen ikke kan bestemme, hvordan medlemmerne skal knytte an til dennes selvbeskrivelser. Derved kan

interesseorganisationen ikke se, om dens repræsentation rent faktisk repræsenterer medlemmerne.

Afslutningsvis, som svar på afhandlingens overordnede problemformulering og som output af de tre analyser, kan vi konkludere, at hvis en interesseorganisation skal repræsentere flere typer af medlemsorganisationer via sin selvbeskrivelse, så skal selvbeskrivelsen omfavne dem og orientere dem mod organisationens enhed. Dermed må den gøre sig blind for, at selvbeskrivelsen er kontingent, at medlemmerne muligvis ikke har et interessefællesskab og at de ikke nødvendigvis knytter an til interesseorganisationens selvbeskrivelser.

8 Perspektivering

Formålet med nærværende kapitel 8 er kort at præsentere nogle af de analytiske perspektiver og konklusioner, som afhandlingen åbner op for, men afgrænser sig fra på grund af problemfeltet. Perspektiverne bevæger sig i to retninger. En empirisk retning, hvori andre organisationer kunne have været analyseret ud fra afhandlingens teoribrug. Samt en teoretisk retning, hvori der dels kunne have været benyttet andre aspekter og andre fortolkninger af teorien om autopoietiske systemer.

Det fremanalyserede er resultatet af de empiriske og teoretiske til- og fravalg og kunne dermed have set radikalt anderledes ud. Diskussionen i resten af kapitlet er ment som inspirationskilder der kunne være interessante at tage fat på i et andet speciale eller en Ph.D.-afhandling.

8.1 Empiriske perspektiver

I afhandlingen er fokus lagt på en specifik interesseorganisation, nemlig DVCA. Dette valg er kontingent. Fokus for afhandlingen kunne i stedet have været en anden interesseorganisation eller en helt anden organisationstype. Hermed ville konklusionerne på mine analyser måske have set anderledes ud.

Det empiriske fokus kunne eksempelvis have været på en interesseorganisation, der ud over, at repræsentere medlemmerne og tilvejebringe interaktion mellem disse leverede andre ydelser. Det kunne eksempelvis være juridisk eller økonomisk konsulentbistand etc. Herved ville interesseorganisationens formål ikke kun være repræsentationen og der ville sandsynligvis være mindre kontingens i organisationens selvbeskrivelser og anknytningen hertil. Systemernes kobling ville i givet fald være nedfældet i en juridisk eller økonomisk forpligtende kontrakt.

Fokus kunne også have været en interesseorganisation, der har personer som medlemmer. Det ville igen have betydet andre konklusioner og en anden afhandling. Som nævnt i kapitel 4, så analyserer Ahrne og Brunsson (2008) forskellene mellem meta-organisationen og den individbaserede organisation. De finder at individer er mere generiske eller homogene end organisationer. Analyserer vi dette ud fra den autopoietiske teori, vil det betyde at den individbaserede organisation er præget af en anden form for kontingens, da medlemmerne ikke består af beslutninger, men knyttet tanker an til tanker. Det vil også betyde, at medlemmerne skal orienteres mod organisationen via en anden type selvbeskrivelse.

Endeligt kunne det empiriske fokus have været lagt på en anden type organisation end interesseorganisationen. Hermed ville afhandlingens konklusioner vedrørende formål, kontingens og selvbeskrivelser igen have set radikalt anderledes ud. Alt det overstående skyldes, at når vi ser på organisationen som et autopoietisk system, så er den et resultat af sine beslutningers rekursive produktion og reproduktion og hermed vil en hver organisations historik være forskellig (Seidl, 2003: 131).

8.2 Teoretiske perspektiver

Ligesom at empirivalget kunne have været anderledes, så kunne teorivalget det også. Afhandlingen kunne have taget sit udspring i andre teorier, der kunne have fremanalyseret andre perspektiver på interesseorganisationen.

Som nævnt i kapitel 3 om analysestrategi, så kunne andre ledeforskelle og en anden konditionering af disse også have været benyttet indenfor den autopoietiske teori om organisationen. Igen med konsekvenser for afhandlingens analyse af interesseorganisationen.

Et meget interessant perspektiv på interesseorganisationen bliver antydnet i afhandlingens indledning, men der blev samtidigt afgrænset fra det i kapitel 3. Det handler om at se på interesseorganisationen som en måde, hvorpå eksempelvis finansielle virksomheder, kan koble sig på sprog og logikker, der ikke er dem hjemmевante. Herved kan økonomiske virksomheder repræsenteres via et medlemskab i en organisation, der eksempelvis kan kommunikere indenfor en politisk logik. Interesseorganisationen vil altså fungere som en art koblingsorganisation mellem økonomiske organisationer og det politiske.

En sådan analyse ville tage sit udgangspunkt i Luhmanns forståelse af samfundet som funktionelt differentieret. Samfundet bliver herved forstået som bestående af en række funktionssystemer, der hver især ser sig til forskel fra resten af samfundet og som er kendetegnet ved en binær logik og et symbolsk generaliseret medie (Kneer og Nassehi, 2006: 136-142). Eksempelvis beskriver Luhmann det politiske system som givet ved koden styrer | styret og det økonomiske ved koden betale | ikke-betale.

Andersen (2003b) beskriver til dels fænomenet i hans artikel "Polyphonic Organisations". Heri beskriver han, hvordan at organisationer typisk vil koble sig til et funktionssystem og dermed have en primær kodning, de vil være homofone (Andersen, 2003b: 164). Deroverfor fremsætter han en tese om, at et stigende antal organisationer ikke længere beslutter ud fra en primær kodning, men er i stand til at skifte mellem de forskellige kodninger – de er polyfone (Andersen, 2003b: 166). Konkret tager han udgangspunkt i en offentlig afdeling, en virksomhed og en

forening med individuelle medlemmer og viser her, hvordan de kommunikerer ud fra flere funktionelle logikker (Andersen, 2003b: 171-176). Dette bringer interessante perspektiver på vores forståelse af organisationen og kunne benyttes i forhold til en analyse af interesseorganisationen, der har andre organisationer som medlemmer.

Det ville rejse spørgsmålet om interesseorganisationer, der har virksomheder som medlemmer, er polyfone? De har medlemmer der opererer ud fra en økonomisk logik, men selv skal de repræsentere disse i forhold til det politiske og massemediale. Ved at analysere interesseorganisationen, der har organisationer som medlemmer, som polyfon, kan der spørges til, hvordan at denne kan fungere som kobling mellem økonomiske organisationer og eksempelvis det politiske system. Herved bliver fokus interesseorganisationens medlemsiagttagelse sat i forhold til den iagttagelse af sin omverden og dens rekursive produktion af beslutninger ud fra samfundets funktionelle logikker.

9 Litteratur og empiri

9.1 Litteraturliste

- Ahrne og Brunsson, 2008: **Ahrne, Göran og Brunsson, Nils**: Meta-organizations; i Meta-organizations, 2008; Edward Elgar Publishing, Cheltenham
- Andersen, 2001: **Andersen, Niels Åkerstrøm**: Beslutningens ubesluttelighed; i MPP Working Paper No. 3/2001, 2001; Department of Management, Politics and Philosophy, Copenhagen Business School, København N
- Andersen, 1999: **Andersen, Niels Åkerstrøm**: Niklas Luhmanns systemteori; i Diskursive analysestrategier, 1999; Nyt fra Samfundsvidenskaberne, København N
- Andersen, 2003a: **Andersen, Niels Åkerstrøm**: Organisation i anden ordens perspektiv - systemteoriens analytiske maskine; i Højlund, Holger og Knudsen, Morten (red.): Organiseret kommunikation - systemteoretiske analyser, 1. udgave, 2003; Forlaget Samfundslitteratur, Frederiksberg C
- Andersen, 2003b: **Andersen, Niels Åkerstrøm**: Polyphonic Organisations; i Bakken, Tore og Hernes, Tor: Autopoietic Organization Theory - Drawing on Niklas Luhmann's Social Systems Perspective, 2003; Abstrakt forlag, Oslo
- Hernes og Bakken, 2003: **Hernes, Tor og Bakken, Tore**: Implications of Self-Reference: Niklas Luhmann's Autopoiesis and Organization Theory; i Organizations Studies 24(9), 2003; Sage Publications, London
- Kneer og Nassehi, 2006: **Kneer, Georg og Nassehi, Armin**: Niklas Luhmann - introduktion til teorien om sociale systemer; 1. udgave, 4. oplag, 2006; Hans Reitzels Forlag, København K
- Luhmann, 2003a: **Luhmann, Niklas**: Beslutningens paradoks; i Højlund, Holger og Knudsen, Morten (red.): Organiseret kommunikation - systemteoretiske analyser, 1. udgave, 2003; Forlaget Samfundslitteratur, Frederiksberg C
- Luhmann, 2003b: **Luhmann, Niklas**: Organization; i Bakken, Tore og Hernes, Tor: Autopoietic Organization Theory - Drawing on Niklas Luhmann's Social Systems Perspective, 2003; Abstrakt forlag, Oslo
- Luhmann, 2000: **Luhmann, Niklas**: Sociale Systemer - Grundrids til en almen teori, 2000; Hans Reitzels Forlag, København K
- Seidl, 2003: **Seidl, David**: Organisational identity in Luhmann's theory of social systems; i Bakken, Tore og Hernes, Tor: Autopoietic Organization Theory - Drawing on Niklas Luhmann's Social Systems Perspective, 2003; Abstrakt forlag, Oslo

- Seidl og Becker, 2006: **Seidl, David og Becker, Kai Helge**: Organisations as Distinction Generating and Processing Systems: Niklas Luhmann's Contribution to Organization studies; i Organization 13(1), 2006; Sage Publications, London
- Thyssen, 2000: **Thyssen, Ole**: lagttagelse og blindhed, 2000; Handelshøjskolens Forlag, København
- Thyssen, 2005: **Thyssen, Ole**: The invisibility of the Organization; i Ephemera - theory & politics in organizations, vol. 5 (3)2005; Ephemera, <http://www.ephemeraweb.org/journal/5-3/5-3index.htm>

9.2 Empiriliste

Al empirien, undtagen DVCA's hjemmeside, er som nævnt i afsnittet om formalia og analyseteknik i kapitel 3, vedlagt på en cd-rom. De er i formatet .pdf og er opdelt efter type. De har kildehenvisningen som navn, det vil sige DVCA, DD.MM.ÅÅÅÅ.pdf.

- DVCA, <http://www.dvca.dk>; **DVCA's hjemmeside**: <http://www.dvca.dk>
- DVCA, 14.08.2008; **Arbejdsrapport**: DVCA's medlemsundersøgelse 2008, 14. august 2008
- DVCA, 08.11.2008; **Brochure**: Velkommen til DVCA - interesseforum for aktive investorer og rådgivere, 8. november 2008
- DVCA, 09.07.2009; **Brochure**: Venturekapital i Danmark - Hvor går jeg hen?, 9. juli 2007
- DVCA, 23.08.2000; **Brochure**: Velkommen til det nye interesseforum for dansk venturekapital, 23. august 2000
- DVCA, 18.08.2008; **Nyhedsbrev**: DVCA Member Mail - 08/2008, 18. august 2008
- DVCA, 11.11.2005; **Nyhedsbrev**: DVCA Member Mail - 14/2005, 11. november 2005
- DVCA, 09.09.2005; **Nyhedsbrev**: DVCA Member Mail - 10/2005, 9. september 2005
- DVCA, 14.12.2004; **Nyhedsbrev**: DVCA Member Mail - 10/2004, 14. december 2004
- DVCA, 11.08.2004; **Nyhedsbrev**: DVCA Member Mail - 4/2004, 11. august 2004
- DVCA, 16.06.2004; **Nyhedsbrev**: DVCA Member Mail - 3/2004, 16. juni 2004
- DVCA, 12.05.2004; **Nyhedsbrev**: DVCA Member Mail - 2/2004, 12. maj 2004
- DVCA, 15.03.2004; **Nyhedsbrev**: DVCA Member Mail - 1/2004, 15. marts 2004
- DVCA, 03.09.2001; **Nyhedsbrev**: Member Mail - Nyt fra DVCA 1/2001, 3. september 2001
- DVCA, 04.06.2004; **Pressemeddelelse**: Dansk venturebranche klar til vækst - stor stigning i virksomhedsopkøb, 4. juni 2004
- DVCA, 25.04.2003; **Pressemeddelelse**: Lars Bruhn ny formand for danske venturekapitalister, 25. april 2003
- DVCA, 15.03.2000; **Pressemeddelelse**: Danske venturekapitalister stifter forening, 15. marts 2000
- DVCA, 23.02.2009; **Præsentation**: DVCA's strategi 2008-2010, 23. februar 2009
- DVCA, 25.06.2008a; **Rapport**: Aktivt ejerskab og åbenhed i kapitalfonde - Baggrundsrapport, 25. juni 2008
- DVCA, 25.06.2008b; **Rapport**: Retningslinjer for ansvarligt ejerskab og god selskabsledelse, 25. juni 2008
- DVCA, 22.04.2004a; **Vedtægter**: Vedtægter, 22. april 2004
- DVCA, 10.03.2000; **Vedtægter**: DVCA Vedtægter, 10. marts 2000
- DVCA, 21.02.2008; **Årsberetning**: Ledelsesberetning 2007, 21. februar 2008

- DVCA, 18.04.2007; **Årsberetning:** Ledelsesberetning 2006, 18. april 2007
- DVCA, 30.02.2005; **Årsberetning:** Ledelsesberetning 2004, 30. marts 2005
- DVCA, 22.04.2004b; **Årsberetning:** Ledelsesberetning 2003, 22. april 2004
- DVCA, 10.04.2003; **Årsberetning:** Årsberetning 2002, 10. april 2003
- DVCA, 25.03.2002; **Årsberetning:** Årsberetning, 25. marts 2002